SECȚIUNEA I CONTEXTUL URBAN ȘI IDENTIFICAREA PRINCIPALELOR PROBLEME ȘI PROVOCĂRI URBANE

Secțiunea include:

► prezentarea datelor statistice și a analizelor, studiilor relevante pentru definirea contextului urban și a provocărilor cu care acesta se confruntă, cu trimitere obligatorie la cele cinci provocări specificate în art. 7 din Regulamentul (UE) nr. 1301/2013: **provocări economice, sociale, climatice, demografice și de mediu.**

► prezentarea pe scurt a strategiilor și politicilor sectoriale existente, relevante (la nivel local, regional și național) pe care se bazează elaborarea Strategiei (de exemplu, Planul de Mobilitate Urbana Durabila - PMUD);

► identificarea, analizarea și prioritizarea nevoilor și a problemelor, precum și a opțiunilor pentru soluțiile aferente acestora;

► analiza SWOT - analiza integrată a rezultatelor obținute prin diagnosticarea situației existente și a tendințelor dezvoltării;

I.1 CONTEXT

I.1.1 CONTEXTUL EUROPEAN

Strategia „Europa 2020” are ca *obiectiv general* transformarea Uniunii Europene într-o *economie inteligentă, ecologică şi favorabilă incluziunii*, pentru a oferi un nivel ridicat al ocupării forţei de muncă, al productivităţii şi pentru a asigura coeziunea economică, socială şi teritorială.

Priorități stabilite în cadrul Strategiei „Europa 2020”:

► ***Creştere inteligentă*** – dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaştere şi inovare (cercetarea şi dezvoltarea tehnologică combinată cu utilizarea eficientă a resurselor existente conduc la creşterea productivităţii);

► ***Creştere durabilă*** – promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice şi mai competitive, poate conduce la furnizarea de „bunuri publice” societăţii (cum ar fi conservarea habitatelor, biodiversitatea şi menţinerea patrimoniului rural), care pot conduce în arealele vizate la crearea de noi locuri de muncă prin extensivizarea agriculturii şi aprovizionarea pieţelor locale;

► ***Creştere favorabilă incluziunii sociale*** – promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forţei de muncă, care să asigure coeziunea socială şi teritorială prin deblocarea potenţialului economic al zonelor rurale, dezvoltarea pieţelor şi locurilor de muncă la nivel local, prin furnizarea de asistenţă în vederea restructurării agriculturii şi sprijinirea veniturilor agricultorilor, în vederea menţinerii unei agriculturi sustenabile în întreaga Europă.

Strategia „Europa 2020" prevede atingerea următoarelor scopuri:

► rata de ocupare a populaţiei cu vârsta cuprinsă între 20 şi 64 de ani de 75%;

► nivelul investiţiilor în cercetare şi dezvoltare de 3% din PIB-ul Uniunii Europene;

► obiectivul 20/20/20 în materie de energie şi schimbări climatice:

- emisiile de gaze cu efect de seră cu 20% sub nivelul înregistrat în 1990;
- 20% din energia produsă să provină din surse regenerabile;
- creşterea cu 20% a eficienţei energetice;

► rata de părăsire timpurie a şcolii sub 10%;

► ponderea tinerilor cu vârsta între 30 - 34 ani, absolvenţi ai unei forme de învăţământ terţiar, de cel puţin 40%;

► scăderea numărului de persoane expuse sărăciei cu 20 milioane.

Tot în cadrul acestei strategii au fost propuse ca şi instrumente de lucru *şapte iniţiative:*

1. ***„O Uniune a inovării"-*** îmbunătăţirea condiţiilor-cadru şi accesul la finanţările pentru cercetare şi inovare, astfel încât să se garanteze posibilitatea transformării ideilor inovatoare în produse şi servicii care creează creştere şi locuri de muncă;

2. ***„Tineretul în mişcare"***- consolidarea performanţei sistemelor de educaţie şi facilitarea intrării tinerilor pe piaţa muncii;

3. ***„O agendă digitală pentru Europa"***- accelerarea dezvoltării serviciilor de internet de mare viteză şi valorificarea beneficiilor pe care le oferă o piaţă digitală unică gospodăriilor şi întreprinderilor;

4. ***„O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor"*** - decuplarea creşterii economice de utilizare a resurselor, sprijinirea trecerii la o economie cu emisii scăzute de carbon, creşterea utilizării surselor regenerabile de energie, modernizarea sectorului transporturilor şi promovarea eficienţei energetice;

5. ***„O politică industrială adaptată erei globalizării”*** - îmbunătăţirea mediului de afaceri, în special pentru IMM-uri, şi sprijinirea dezvoltării unei baze industriale solide şi durabile în măsură să facă faţă concurenţei la nivel mondial;

6. ***„O agendă pentru noi competenţe şi noi locuri de muncă”*** - modernizarea pieţei muncii şi acordarea autonomiei cetăţenilor, prin dezvoltarea competenţelor acestora pe tot parcursul vieţii în vederea creşterii ratei de participare pe piaţa muncii şi a unei mai bune corelări a cererii şi a ofertei în materie de forţă de muncă, inclusiv prin mobilitatea profesională;

7. ***„Platforma europeană de combatere a sărăciei”*** - garantarea coeziunii sociale şi teritoriale, astfel încât beneficiile creşterii economice şi locurile de muncă să fie distribuite echitabil, iar persoanelor care se confruntă cu sărăcia şi excluziunea socială să li se acorde posibilitatea de a duce o viaţă demnă şi de a juca un rol activ în societate.

Strategia răspunde obiectivelor tematice care se regăsesc în cadrul propunerilor de regulamente pentru perioada 2014 - 2020:

1. Întărirea cercetării, dezvoltării tehnologice şi a inovării;
2. Îmbunătăţirea accesului, utilizării şi calităţii tehnologiilor, informaţiilor şi comunicării;
3. Creşterea competitivităţii întreprinderilor mici şi mijlocii;
4. Sprijinirea tranziţiei spre o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele;
5. Promovarea adaptării la schimbările climatice şi prevenirea riscurilor;
6. Protejarea mediului şi promovarea utilizării eficiente a resurselor;
7. Promovarea transportului durabil şi eliminarea blocajelor în reţelele cheie;
8. Promovare ocupării şi sprijinirea mobilităţii forţei de muncă;
9. Investiţii în abilităţi, educaţie şi învăţare continua;
10. Promovarea incluziunii sociale şi combaterea sărăciei;
11. Îmbunătăţirea capacităţii instituţionale şi eficienţei în administraţia publică.

Conform *COM (2010) 672 „Politica Agricolă Comună în perspectiva anului 2020”*, PAC-ul de după 2014 ar trebui să rămână o politică comună, puternică, formată din doi piloni: *ajutoare plătite anual tuturor agricultorilor şi un instrument de sprijin dedicat obiectivelor comunitare.*

Dintre obiectivele strategice propuse pentru PAC, primul obiectiv (*Obiectivul 1. Producţia alimentară viabilă*) se referă în mod expres la sectorul agricol, iar celelalte două

sunt legate mai ales de dezvoltarea rurală – (*Obiectivul 2. Managementul durabil al resurselor naturale şi Obiectivul 3. Dezvoltarea teritorială echilibrată)* însă, la nivelul măsurilor nu se face o diferenţiere clară între cele două domenii (agricultură şi dezvoltare rurală). Obiectivul propus este generarea unei creşteri durabile, inteligente şi favorabile incluziunii pentru Europa rurală.

În politicile europene se pune accent pe menţinerea potenţialului de producţie sustenabilă de alimente în întreaga U.E., pentru a garanta securitatea alimentară pe termen lung a cetăţenilor europeni şi pentru a contribui la satisfacerea cererii tot mai mari de alimente la nivel mondial.

De asemenea, se doreşte sprijinirea comunităţilor agricole care oferă cetăţenilor europeni alimente de calitate, valoroase şi diverse, produse în mod sustenabil, cu respectarea cerinţelor U.E. referitoare la mediu, apă, sănătatea şi bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor şi sănătatea publică. Se recunoaşte importanţa comunităţilor rurale agricole viabile, care creează locuri de muncă la nivel local şi generează numeroase beneficii economice, sociale, de mediu şi teritoriale.

Trebuie îmbunătăţite condiţiile pentru fermele mici, deoarece în Europa structurile eterogene agricole şi sistemele de producţie contribuie la atractivitatea şi identitatea regiunilor rurale. O reducere semnificativă a producţiei locale ar avea, consecinţe în privinţa emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), a peisajelor locale caracteristice, ducând totodată la opţiuni mai limitate pentru consumatori.

Cadrul Strategic pentru Amenajarea Teritoriului Uniunii Europene integrează la nivel teritorial obiectivele de coeziune şi competitivitate ale Uniunii, stabilind ca obiective:

1. Amenajarea policentrică a teritoriului;
2. O nouă relaţie urban-rural.
3. Accesul egal la infrastructură şi cunoastere

Dimensiunile coeziunii teritoriale sunt în viziunea Cadrului Strategic: regională, transnaţională şi interregională, guvernanţa – administrarea durabilă.

Mai mult, *Carta Verde a Coeziunii Teritoriale (2008)* dă o perspectivă teritorială asupra coeziunii economice şi sociale, prin următoarele obiective:

- Diversitatea teritorială ca valoare;
- Coordonarea politicilor pentru zone vaste;
- Promovarea oraşelor competitive;
- Abordarea excluziunii sociale;
- Accesul la educaţie, servicii medicale, energie;
- Concentrare: depăşirea diferenţelor de densitate;
- Conectarea teritoriilor: depăşirea factorului distanţă;
- Cooperare: depăşirea factorului divizare.

Liniile directoare strategice ale Uniunii Europene (Community Strategic Guidlines) indică faptul că Politica de Coeziune are *trei priorităţi*:

► îmbunătăţirea atractivităţii statelor membre, regiunilor şi oraşelor, prin îmbunătăţirea accesibilităţii, asigurarea unui nivel şi a unei calităţi adecvate a serviciilor şi protejarea mediului înconjurător;

► încurajarea inovării, antreprenoriatului şi dezvoltarea economiei bazate pe cunoaştere, prin promovarea capacităţii de cercetare-inovare, inclusiv a noilor instrumente TIC;

► crearea de noi locuri de muncă, mai bine plătite, prin atragerea de noi persoane în procesul de ocupare şi în activităţi antreprenoriale, îmbunătăţirea adaptabilităţii lucrătorilor, a firmelor şi investiţiile în capitalul uman.

Aceleaşi linii directoare specifică faptul că programele care se adresează zonelor urbane pot lua diferite forme:

► acţiuni care promovează oraşele ca motoare ale dezvoltării regionale, prin îmbunătăţirea competitivităţii lor, promovarea antreprenoriatului, a inovării, dezvoltarea serviciilor, aceasta conducând la creşterea atractivităţii oraşelor din U.E.;

► acţiuni care promovează coeziunea internă a arealelor urbane, prin revitalizarea cartierelor în declin, reabilitarea mediului fizic şi ambiental, reconversia sit-urilor brownfield, protejarea şi valorificarea patrimoniului lor istoric şi cultural;

► promovarea unei dezvoltări mai echilibrate, policentrice a Uniunii Europene, prin crearea unei reţele de oraşe, la nivel naţional şi comunitar. Dezvoltarea acestei reţele presupune măsuri care să le lege fizic (infrastructură, tehnologia informaţiei etc.), dar şi

uman (promovarea cooperării etc.). O atenţie deosebită se va acorda şi relaţiilor rural - urban.

În plus, un mediu urban superior calitativ contribuie la a face Europa un „loc mai atractiv pentru a lucra şi investi”. Din această perspectivă, *Planurile Integrate de Dezvoltare Urbană pe termen lung* permit asigurarea coerenţei tuturor acţiunilor sus-menţionate şi asigură limitarea impactului negativ al acestora asupra mediului înconjurător.

Comunicarea Comisiei Europene pe tema Politicii de Coeziune şi a oraşelor – COM (2006) – 385/13.07.2006 propune o întărire a dimensiunii urbane a politicilor U.E. şi concentrare a resurselor investite de Comisie în stimularea creşterii economice şi a ocupării în mediul urban, oferind *50 de recomandări concrete pentru actorii implicaţi în dezvoltarea urbană*, grupate în următoarele *priorităţi*:

► creşterea atractivităţii oraşelor în ceea ce priveşte transportul, serviciile, calitatea mediului înconjurător şi cultura;

► promovarea unei dezvoltări echilibrate a oraşelor şi întărirea relaţiei lor cu mediul rural şi zonele periurbane;

► stimularea rolului de poli de creştere al oraşelor, prin promovarea inovării, antreprenoriatului şi sprijinirea sectorului IMM;

► creşterea ocupării şi reducerea disparităţilor dintre cartiere, pe de o parte, şi grupuri sociale, pe de altă parte;

► combaterea delicvenţei şi a sentimentului de nesiguranţă;

► îmbunătăţirea guvernanţei oraşelor, prin implicarea tuturor actorilor interesaţi în procesul decizional şi prin eficienţa planificării;

► promovarea reţelelor de schimb de experienţă şi bune-practici;

► maximizarea efectului de levier al Fondurilor Structurale alocate mediului urban.

În cazul României, un obstacol major în calea unei dezvoltări durabile rămâne discrepanţele majore de dezvoltare dintre regiunile de dezvoltare, mediul urban şi cel rural, zonele izolate şi cele uşor accesibile, agravate de problemele de conectare a teritoriilor, pe fondul stării proaste a infrastructurii de transport.

Organizaţia Mondială a Turismului (OMT) încurajează implementarea *Codului global de etică* pentru turism, cu scopul de a asigura ca ţările membre, destinaţiile turistice, precum şi afacerile din turism să-și maximizeze efectele economice, sociale şi culturale pozitive, totodată minimizând impacturile negative sociale și de mediu.

Principiile din acest cod, prezentate în 10 articole, trebuie cunoscute şi adoptate de statele membre, de companiile de turism, precum şi de diferite instituţii, comunităţi interesate direct sau indirect în turism, după cum urmează:

1. *Contribuţia turismului la înţelegerea reciprocă şi respectul între popoare şi societăţi;*
2. *Turismul ca vehicul pentru împlinirea individuală şi colectivă;*
3. *Turismul, factor al dezvoltării durabile;*
4. *Turismul, utilizator al moştenirii naturale a omenirii şi contribuabil la îmbogăţirea ei;*
5. *Turismul, activitate avantajoasă pentru comunităţile şi ţările gazdă;*
6. *Obligaţiile participanţilor la actul de turism;*
7. *Dreptul la turism;*
8. *Libertatea mişcărilor turistice;*
9. *Drepturile lucrătorilor şi antreprenorilor în industria turismului;*
10. *Implementarea principiilor Codului global de etică pentru turism.*

În contextul implementării principiilor Codului se accentuează *cooperarea dintre participanţii publici şi privaţi*, care trebuie să recunoască rolul instituţiilor internaţionale, printre care şi OMT, apoi ai organizaţiilor neguvernamentale cu competenţe în dezvoltarea şi promovarea turismului, protecţiei drepturilor omului, mediului înconjurător și a sănătăţii, cu respectarea principiilor dreptului internaţional.

Activităţile *Comisiei pentru Europa a OMT* sunt orientate spre asistarea statelor membre în dezvoltarea strategiilor în contextul unor pieţe turbulente, utilizarea unor instrumente adresate problemelor calităţii şi satisfacţiei consumatorilor, pregătirea şi implementarea programelor referitoare la crearea de valori, la inovarea în tehnologii, în dezvoltarea resurselor umane şi în conducere, dezvoltarea capacităţilor pentru oficialităţile publice, reproiectarea proceselor în sectorul public, produse noi etc.

Cadrul strategic formulat de Consiliul Mondial al Turismului şi al Călătoriilor, care asigură funcţionarea turismului în interesul tuturor, este publicat sub titlul *Blueprint for new tourism*, document care promovează turismul şi călătoriile ca un parteneriat pentru integrarea eforturilor publice şi private, având ca și rezultat întâmpinarea nevoilor economiilor, autorităţilor şi comunităţilor locale, ale căror afaceri se bazează pe recunoaşterea turismului şi călătoriilor ca o prioritate de vârf de către guverne, afaceri care echilibrează economiile cu oamenii, cultura şi mediul, preocuparea comună pentru prosperitate şi o creştere pe termen lung.

Propunerile pentru guverne de a facilita dezvoltarea sectorului sunt următoarele:

► planificare turistică pe termen lung la nivel naţional şi regional/local;

► crearea unui mediu de afaceri competitiv care ocoleşte fiscalitatea generatoare de inflaţie, garantează transparenţa şi oferă reguli de proprietate corporativă mai atractivă;

► asigurarea fundamentării politicii şi a procesului decizional cu statistici şi informaţii de calitate - ducerea unui nou profesionalism, finanţare şi coordonare în promovare şi marketing, ocupare şi nevoi de perfecţionare, infrastructură şi politică regională/locală; dezvoltarea capitalului uman cerut de sectorul T&C (Turism şi Călătorii).

Guvernarea ar trebui să îndrume investiţiile în resurse umane prin educaţie şi prin apropierea autorităţilor cu industria, pentru a facilita planificarea dinainte pentru nevoile viitoare. O reţea online şi uşor accesibilă de monitorizare a pieţei poate relaţiona informaţii de încredere despre piaţă, cu datele despre ocupare; liberalizarea comerţului, transporturilor, comunicaţiilor, uşurarea barierelor din faţa călătoriilor şi investiţiilor; edificarea încrederii consumatorilor şi investitorilor faţă de siguranţă şi securitate; promovarea diversificării produselor ce extind cererea; planificarea expansiunii turismului durabil în acord cu caracterul culturilor; investiţii în progrese tehnologice pentru facilitarea dezvoltării T&C sigure şi eficiente, precum sisteme de navigaţie cu sateliţi.

O asemenea agendă permite (în opinia autorilor Blueprint for new tourism), exploatarea şi suportul oportunităţilor într-un spectru mai larg al afacerilor T&C, dezvoltând o gamă de produse de calitate, dar totodată asigură ca fluxurile turistice să respecte patrimoniul natural şi construit, ca şi interesele locale.

Pentru sarcinile sectorului privat Blueprint expune următoarele:

► extinderea pieţelor în timp ce promovează protecţia resurselor naturale, a patrimoniului local şi a stilurilor de viaţă;

► dezvoltarea carierelor profesionale, a educaţiei, a relaţiilor de ocupare, promovarea firmelor mai mici, creşterea conştiinţei de mediu, contribuţia într-o manieră proprie la reducerea distanţei dintre bogaţi şi săraci;

► o prestare sensibilă de produse turistice tradiţionale şi diversificare a produselor care reduc sezonalitatea şi cresc veniturile;

► îmbunătăţirea calităţii produselor şi serviciilor turistice şi raportului preţ - calitate crescând opţiunile consumatorilor;

► convenirea asupra standardelor de calitate şi implementarea lor la toate nivelele şi în toate domeniile, inclusiv în formarea personalului;

► transferul abilităţilor din industrie şi de bune practici care extind beneficiile în cerc larg şi în mod eficient;

► măsurarea din ce în ce mai sofisticată şi precisă a activităţii proprii ai sectorului pentru a fundamenta deciziile strategice în afaceri;

► comunicare mai efectivă între T&C şi guvernământ, la nivel strategic şi local.

Alături de cele prezentate pentru sectorul guvernamental şi cel privat se conturează şi o serie de sarcini specifice care impun o cooperare mai largă, dintre acestea putând fi reţinute:

► cuplarea bunelor practici din dezvoltarea turismului cu politicile de afaceri regionale, transporturi, resurse umane, mediu, infrastructură şi dezvoltare rurală;

► parteneriate public- private pentru pregătirea în comun a unor master-planuri durabile pentru destinaţii sau regiuni de vacantă întregi, sarcină prea pretenţioasă pentru o singură companie sau autoritate de stat;

► crearea proceselor propulsate local pentru consultarea, participarea şi beneficiile continue ale interesaţilor;

► restructurarea administraţiilor naţionale pentru turism ca parteneriate public- private; evitarea pericolelor dezvoltării excesive, neplanificate şi constituirea obiectivelor politicii de mediu;

► dezvoltarea resurselor umane şi instalarea efectivă a abilităţilor prin planificare şi legislaţie care evită limitele bazate pe reşedinţă sau alte cerinţe;

► colaborarea în exigenţele de informaţii pentru analiza sectorului public şi formarea politicilor;

► muncă în comun pentru securitate cu completarea mecanismelor din sectorul privat cu acţiuni din partea autorităţilor; dezvoltarea încrederii în toate aspectele eforturilor care se întăresc reciproc.

Reformularea Strategiei Lisabona în februarie 2005 a condus la concentrarea eforturilor U.E. asupra găsirii soluţiilor în vederea unei creşteri economice mai puternice şi mai durabile şi crearea mai multor locuri de muncă de calitate.

În acest context, Comisia Europeană a publicat un nou comunicat în 2006, denumit *O politică înnoită de turism a U.E.: înainte pentru un parteneriat mai puternic pentru turismul european* (A renewed tourism EU policy: towards a stronger partnership for European Tourism. — COM (2006) 134 final / 17.03.2006), în care s-a anunţat elaborarea unui document, Agenda 21 Europeană pentru turism.

Ulterior, pe baza raportului din februarie 2007 a Grupului pentru Turism Durabil, aceeaşi instituţie a lansat un nou comunicat denumit *Agendă pentru un turism european durabil şi competitiv* (Agenda for a sustainable and competitive European tourism. - COM (2007) 621 final / 19.10.2007), în care s-au formulat obiectivele pentru asigurarea durabilităţii turismului european şi provocările legate de atingerea acestui deziderat, cadrul de acţiune, principiile pentru realizarea unui turism competitiv şi durabil, rolul şi modul de implicare a celor interesaţi în sectorul turistic şi al Comisiei Europene etc.

Principiile stabilite sunt:

► abordare integrată şi holistică - luarea în seamă a tuturor impacturilor turismului pe parcursul planificării dezvoltării lui;

► planificare pe termen lung - luarea în seamă a nevoilor generaţiilor viitoare, durabilitatea dezvoltării;

► viteză şi ritm al dezvoltării adaptate la caracterul, resursele şi nevoile comunităţilor gazdă şi destinaţiilor;

► implicarea tuturor actorilor interesaţi în procesul de luare a deciziilor;

► utilizarea celor mai bune cunoştinţe accesibile - împărţirea informaţiilor referitoare la tendinţele, impacturile, abilităţile necesare turismului în toată Europa;

► minimalizarea şi gestiunea riscurilor - principiile precauţiei, prevenirea unor efecte nedorite prin evaluare preliminară;

► reflectarea impacturilor în costuri - principiul poluatorul plătește, preţurile trebuie să reflecte costurile reale a consumului şi producţiei;

► stabilirea şi respectarea unor limite privind solicitarea capacităţii de suport a locurilor, destinaţiilor de primire evitând supraaglomerarea şi suprasolicitarea;

► a întreprinde o monitorizare continuă a dezvoltării, bazându-se pe indicatori de durabilitate şi intervenţie în caz de neconformare.

Aceste principii sunt preluate şi integrate în politica turismului U.E., Comisia stabilind rolul propriu şi al celor care au interese în sectorul turistic în vederea unirii acţiunilor acestora pentru dezvoltarea turismului.

Agenda ghidează activităţile viitoare ale Comisiei în domeniul turismului şi în alte domenii politice care exercită impact asupra turismului şi a durabilităţii lui. Documentul stipulează *patru aspecte importante ale rolului C.E. în domeniul turismului*:

1. Mobilizarea actorilor pentru producerea şi diseminarea cunoştinţelor din domeniu;
2. Promovarea destinaţiilor de excelenţă;
3. Mobilizarea instrumentelor financiare ale U.E.;
4. Aducerea în prim-plan a durabilităţii şi competitivităţii în politicile Comisiei Europene.

Un alt aspect al politicii de turism la nivel european este existenţa şi activitatea Comisiei Europene pentru Călătorii (European Travel Commission), o organizaţie internaţională în responsabilitatea căreia intră promovarea Europei ca și destinaţie turistică pe pieţele extraeuropene (America de Nord şi Latină, Asia), dezvoltarea sectorului turistic pentru toate ţările europene prin cooperarea în domeniul diseminării bunelor practici, a cercetării de piaţă şi promovării turistice. Principalele obiective ale CEC sunt promovarea Europei ca o destinaţie turistică atractivă, sprijinirea ONT-urilor membri în schimbul de cunoştinţe şi încurajarea colaborărilor pe multiple planuri, dotarea partenerilor din industrie şi alte domenii interesate cu materiale informative şi statistici uşor accesibile despre turismul receptor din Europa.

Comitetul regiunilor, prin Comisia pentru dezvoltare durabilă (DEVE), elaborează studii şi publicaţii, inclusiv în domeniul turismului (ex. „Turismul durabil - factor de coeziune între regiunile europene - Sustainable Tourism as a Factor Among European Regions. CoR Studies e-6/2006, Brussels), care cuprind o serie de recomandări privind formularea politicilor de turism la diferite nivele teritoriale pe baza cerinţelor de durabilitate şi competitivitate.

Iniţiativa „*Capitalele Culturale ale Europe*i" este menită să valorifice şi să promoveze diversitatea culturală a oraşelor Europei, precum şi caracteristicile lor comune, în vederea dezvoltării unei identităţi europene comune. Beneficiile directe ale statutului de capitală europeană sunt investiţiile semnificative în infrastructura urbană, regenerare, reabilitarea patrimoniului construit şi atragerea unui număr semnificativ de turişti, toate cu efecte pe termen lung.

În anul 2011, Comisia Europeană a publicat *Carta Albă* intitulată *"Foaie de parcurs pentru un spaţiu european unic al transporturilor – Către un sistem de transport competitiv şi eficient din punct de vedere al resurselor"*. Aceasta prezintă 40 de iniţiative concrete privind infrastructura şi serviciile de transport de implementat în următorul deceniu. Iniţiativele sunt corelate cu următoarele *obiective de atins până în anul 2050*:

► Eliminarea autoturismelor cu combustibili convenţionali din oraşe;

► Reducerea cu 40% a emisiilor din transportul maritim;

► Trecerea a 50% dintre pasagerii şi mărfurile de pe relaţiile interurbane de distanţă medie de pe modul rutier pe modul feroviar şi naval.

► Reducerea în ansamblu cu 60% a emisiilor generate de activitatea de transport.

Se poate aşadar observa că, în dimensiunea europeană, la baza direcţiilor de dezvoltare a infrastructurii stau aproape exclusiv concepte legate de protecția mediului. Această abordare este probabil potrivită pentru țări cu o infrastructură de transporturi deja foarte bine dezvoltată, însă este posibil să nu fie potrivită pentru țări cu o infrastructură în general slabă, precum România.

În contextul *Reţelelor Trans Europene de Transport*, Agenţia Executivă pentru Dezvoltarea Reţelelor Transeuropene de Transport monitorizează pregătirea şi implementarea proiectelor aferente celor 30 de axe prioritare definite în decizia nr. 884/2004/EC.

Inundaţiile catastrofale produse în Europa în anul 2002 au determinat o reacţie promptă din partea Comisiei Europene pentru Mediu, prin propunerea spre adoptare către Parlamentul European şi Consiliul Uniunii Europene, în cadrul *Directivei Cadru privind Apa* (2000/60/EC), a legislaţiei de management al riscului de inundare (12.07.2004 /COM/2004/472). Anul 2007 a adus modificări în ceea ce priveşte politica viitoare de gestiune a situaţiilor de risc de inundare, prin adoptarea unei noi directive - Directiva 2007/60/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 23 octombrie 2007 privind *evaluarea şi gestionarea riscurilor la inundaţii*. Aceasta se va implementa în fiecare stat membru în trei etape, menite a se finaliza în 2015:

► etapa I – evaluarea preliminară a riscului de inundare în bazinele hidrografice şi zonele litorale (până în 2011);

► etapa II – realizarea hărţilor de hazard şi risc de inundare acolo unde, în urma desfăşurării activităţilor cuprinse în etapa I, s-a descoperit existenţa unei probabilităţi ridicate de apariţie a inundaţiilor;

► etapa III – realizarea planurilor de management al riscului de inundare pentru locaţiile considerate problematice, care vor include măsuri de reducere a probabilităţii de inundare şi a posibilelor efecte negative asociate viiturilor şi revărsărilor (până în 2015).

Politica de coeziune urmăreşte să consolideze coeziunea economică şi socială a Uniunii Europene extinse pentru promovarea dezvoltării durabile, armonioase şi echilibrate a comunităţii. Implementarea politicii de coeziune este realizata prin intermediul a trei obiective:

► convergenţă;

► competitivitate regională şi ocuparea forţei de muncă;

► cooperarea teritorială europeană.

Aceasta din urmă vizează consolidarea cooperării transfrontaliere prin iniţiative comune locale şi regionale, consolidarea cooperării transnaţionale prin acţiuni care facilitează dezvoltarea teritorială integrată conform priorităţilor Comunităţii Europene, precum şi consolidarea cooperării interregionale şi a schimbului de experienţă.

Obiectivul general al *Programului INTERREG IVC* este să îmbunătăţească eficacitatea politicilor de dezvoltare regională în domeniile inovării, economiei cunoaşterii, mediului şi

prevenirii riscurilor şi să contribuie la modernizarea economiei şi creşterea competitivităţii Europei.

Obiectivul general al *Programului de Cooperare Transnaţională Sud Estul Europei* este să îmbunătăţească procesul integrării teritoriale, economice şi sociale şi să contribuie la coeziune, stabilitate şi competitivitate prin dezvoltarea de parteneriate transnaţionale şi acţiuni comune în domenii de importanţă strategică.

Dezvoltarea capacităţii administrative la nivel european este un deziderat important în ceea ce priveşte implementarea Strategiei de la Lisabona, care propune obiective concrete legate de îmbunătăţirea procesului de legiferare şi a politicilor publice cu impact direct asupra dezvoltării economice şi creării de noi locuri de muncă. La nivel programatic şi declarativ se observă o corelaţie directă între îmbunătăţirea capacităţii administrative şi creşterea calităţii vieţii la nivelul cetăţenilor Uniunii Europene.

Guvernarea democratică şi eficientă este scopul major al tuturor încercărilor de reformă a administraţiei publice.

Administraţia publică reprezintă un domeniu vast, caracterizat de probleme şi abordări diverse, dar şi de teme care prezintă o valabilitate perpetuă.

Alături de imaginile „clasice” ale sistemelor administrative şi ale modului lor de operare, problema inovaţiei şi reformei în domeniul administraţiei publice a suscitat întotdeauna o dezbatere teoretică şi o preocupare practică semnificativă axată în primul rând pe compatibilitatea conceptelor de inovaţie şi administraţie publică.

Deseori, administraţia este prezentată ca fiind imobilă prin natura sa şi incapabilă, în esenţă, să se adapteze evoluţiilor cerute. Diversele abordări ale reformelor administrative se plasează pe o scală largă, între o percepţie pozitivă şi o imagine profund negativă a aparatului birocratic.

Un alt element important care trezeşte interes la nivel european vizează cooperarea teritorială între autorităţile locale, crearea de noi forme de organizare instituţională şi de administraţie cu scopul de a îmbunătăţi calitatea serviciilor publice şi de a întări capacitatea acestora pentru a face faţă concurenţei.

I.1.2 CONTEXTUL NAȚIONAL

La nivel naţional strategia Europa 2020 este implementată prin intermediul *Programelor Naţionale de Reformă* (PNR). Ţintele Strategiei Europa 2020 asumate de România sunt:

► *rata de ocupare a populaţiei cu vârsta cuprinsă între 20 şi 64 de ani de 70%;*

► *nivelul investiţiilor în cercetare şi dezvoltare de 2% din PIB-ul României;*

► *obiectivul 20/20/20 în materie de energie şi schimbări climatice:*

- *emisiile de gaze cu efect de seră cu 20% sub nivelul înregistrat în 1900*
- *24% din energia produsă să provină din surse regenerabile*
- *creşterea cu 19% a eficienţei energetice*

► *rata de părăsire timpurie a şcolii sub 11,3%;*

► *ponderea tinerilor cu vârsta între 30-34 ani, absolvenţi ai unei forme de învăţământ terţiar, de cel puţin 26,7%*

► *scăderea numărului de persoane expuse sărăciei cu 580.000.*

Poziţia României la viitoarea PAC este prezentată detaliat în documentul:

„MEMORANDUM – Poziţia preliminară a României privind Comunicarea Comisiei "PAC în perspectiva anului 2020: Cum răspundem provocărilor viitorului legat de alimentaţie, resurse naturale şi teritorii".

România susţine menţinerea în termeni reali a valorii sprijinului pentru agricultură în configuraţia celor 2 piloni complementari.

Referitor la *pilonul I – sistemul de plăţi directe şi măsurile de piaţă*, România salută comunicarea comisiei şi consideră că aceasta vine în întâmpinarea problemelor economice, sociale şi de mediu, cu care se confruntă agricultura şi spaţiul rural din Uniunea Europeană.

Susţinerea fermierilor activi va conduce la diminuarea disparităţilor dintre statele membre şi o alocare corectă a resurselor financiare. În acest sens, este deosebit de important să reconsiderăm definirea fermierului ca „*fermier activ".*

România susţine ferm ideea unei distribuiri echitabile a plăţilor directe între statele membre. De altfel, România susţine ca în viitoarea PAC să nu mai fie menţinute actualele

discrepanţe, în aşa fel încât PAC să nu mai fie o politică cu două viteze. Procesul de phasing-in pentru România şi Bulgaria trebuie să se încheie în 2014.

România consideră oportună deschiderea arătată de Comisie pentru susţinerea agriculturii la scală mică, prin introducerea unei scheme de sprijin dedicată fermelor mici, aceasta contribuind la consolidarea competitivităţii şi menţinerea vitalităţii zonelor rurale. În acest sens vom susţine definirea unor noi criterii de eligibilitate mai simplu de gestionat şi mai uşor de implementat.

România nu consideră oportună propunerea Comisiei de introducere a unei limite superioare (plafonare) a nivelului plăţilor directe alocate fermelor mari. O astfel de măsură nu ar face decât să determine exploataţiile mari să se divizeze în ferme mai mici, eligibile, cu efecte asupra competitivităţii şi viabilităţii lor economice pe termen mediu şi lung.

România sprijină măsurile menite să creeze posibilitatea pentru tinerii fermieri să obţină un venit decent, ca o oportunitate a lor de a se implica mai mult in sectorul agricol şi pentru întinerirea acestuia, având în vedere actualul context de îmbătrânire a populaţiei active din agricultură.

România susţine menţinerea instrumentelor actuale de intervenţie pe piaţă pentru a acţiona ca plasă de siguranţă în situaţiile de criză, precum şi căutarea de noi instrumente care să permită menţinerea agriculturii U.E. la un nivel competitiv în raport cu ţările terţe; continuarea, după 2013, a programelor sectoriale cu un impact deosebit pentru România, precum şi a ajutorului specific acordat în prezent conform art. 68 din Regulamentul nr. 73/2009.

Comunicarea CE privind funcţionarea lanţului alimentar, puterea de negociere a producătorilor agricoli, relaţiile contractuale, necesitatea restructurării şi consolidării sectorului de producţie, transparenţa şi funcţionarea pieţelor de produse agricole, vine în întâmpinarea problemelor existente şi în România.

Agricultura este vizată şi de *Pilonul al doilea – dezvoltarea rurală.* România propune ca agricultura să fie recunoscută ca sector comunitar strategic integrant şi activ, cu impact nu doar în asigurarea / furnizarea alimentelor, ci şi asupra societăţii, prin crearea locurilor de muncă şi intensificarea activităţilor non-agricole în mediul rural. Dimensiunea socială a agriculturii este importantă, deoarece acest sector contribuie semnificativ la angajarea forţei de muncă în zonele rurale şi asigurarea unui nivel de trai echitabil fermierilor.

Realizarea echilibrului dintre sectorul vegetal şi animal reprezintă un deziderat al agriculturii româneşti. Se urmăreşte creşterea efectivelor şi îmbunătăţirea raselor de animale pentru carne şi lapte. Se doreşte creşterea suprafeţelor ocupate cu culturi furajere şi proteice pentru îmbunătăţirea producţiilor animaliere menite, la rândul lor, să încurajeze dezvoltarea de unităţi de procesare agroalimentară.

Pilonul al doilea – dezvoltarea rurală contribuie la dezvoltarea economică şi socială prin dezvoltarea mediului rural, menţinerea moştenirii culturale, utilizarea corectă a resurselor naturale şi, mai ales prin crearea locurilor de muncă în spaţiul rural. În ceea ce priveşte acţiunile de revizuire a PAC, România susţine importanţa menţinerii unui nivel consistent al bugetului alocat Pilonului II.

Pentru România sunt importante creşterea competitivităţii, managementul durabil al resurselor naturale şi dezvoltarea teritorială echilibrată. Finanţarea acestora trebuie să răspundă nevoilor specifice ale statelor membre, inclusiv prin acordarea unei flexibilităţi mai mari.

România salută iniţiativa Comisiei de a crea pentru noua perioadă de programare pachete de măsuri, prin interconectarea celor existente deja, ca răspuns la nevoile unor zone sau grupuri specifice.

România susţine includerea unui pachet destinat sprijinirii micilor fermieri în vederea evitării unor fenomene prezente în România, ca: depopularea, abandonul terenurilor agricole, şi creşterea capacităţii economice a acestora în vederea furnizării de bunuri publice.

Acţiunile asupra cărora trebuie să se concentreze noul pachet adresat micilor fermieri trebuie să vizeze aspecte privind:

► mărirea sprijinului financiar acordat acestora;

► smplificarea condiţiilor de accesare a fondurilor;

► stabilirea unor acţiuni specifice pentru promovarea produselor;

► măsuri specifice ce vizează consilierea, consultanţa, formarea profesională şi creditarea acestei categorii de fermieri;

► dezvoltarea canalelor locale de distribuţie, în vederea facilitării accesului direct al consumatorilor la produsele micilor fermieri (agricultură ecologică, produse tradiţionale sau locale) şi sprijinirea pieţelor locale;

► stabilirea unor condiţii si cerinţe privind standardele minime de realizare a producţiei şi comercializare, adaptate capacităţii financiare a micilor fermieri.

În ceea ce priveşte pachetul de măsuri privind gestionarea riscului, România susţine continuarea şi dezvoltarea măsurilor de inginerii financiare, prin instrumente de asigurare, accesul la credite, garanţii, capital social ş.a., acestea reprezentând aspecte esenţiale pentru creşterea competitivităţii sectorului agricol, având în vedere particularităţile acestui sector.

Alte măsuri considerate importante de România:

► susţinerea inovaţiei, utilizării metodelor agricole prietenoase faţă de mediu, precum şi a mijloacelor alternative de energie în spaţiul rural, pentru a spori eficienţa energetică, productivitatea şi capacitatea de adaptare a agriculturii la schimbările climatice;

► dezvoltarea spaţiului rural, prin continuarea susţinerii modernizării infrastructurii şi a serviciilor non-agricole pentru îmbunătăţirea condiţiilor de trai;

► diversificarea acţiunilor sprijinite în cadrul Axei LEADER şi creşterea sprijinului financiar.

Potrivit *Planului Naţional de Dezvoltare 2007 - 2013*, obiectivul global este *Reducerea cât mai rapidă a disparităţilor de dezvoltare socio-economică între România şi statele membre ale U.E.* Pentru atingerea obiectivului general al Planului Naţional de Dezvoltare au fost stabilite 5 obiective, printre care menţionăm:

► creşterea productivităţii companiilor româneşti, astfel încât să se apropie de rata medie a productivităţii în U.E. şi încurajarea dezvoltării durabile în conformitate cu nevoile economice şi sociale ale României;

► dezvoltarea capitalului uman prin dezvoltarea unei pieţe a muncii flexibile, moderne şi incluzive, a cărei competitivitate creşte prin oferirea oportunităţilor egale privind învăţarea de-a lungul vieţii;

► dezvoltarea economiei rurale a României bazată pe cunoaştere şi antreprenoriat privat, care respectă moştenirea naturală, culturală şi istorică;

► accelerarea creşterii economice în acele regiuni rămase în urmă faţă de media U.E.

Cadrul Strategic Naţional de Referinţă 2007 - 2013 şi-a propus ca obiectiv general *Reducerea disparităţilor de dezvoltare economică şi socială dintre România şi statele membre ale Uniunii Europene prin generarea unei creşteri suplimentare de 15-20% a PIB până în anul 2015*, iar ca obiective specifice:

► dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene;

► creşterea competitivităţii pe termen lung a economiei româneşti;

► dezvoltarea şi folosirea mai eficientă a capitalului uman din România;

► consolidarea unei capacităţi administrative eficiente promovarea dezvoltării teritoriale echilibrate.

În cadrul *Strategiei Naţionale pentru Dezvoltare Durabilă a României pentru orizontul de timp 2020, respectiv 2030* obiectivele care privesc dezvoltarea durabilă pentru orizontul de timp 2020 vizează atingerea nivelului mediu actual al ţărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile. În ceea ce priveşte ţinta de atins pentru orizontul de timp 2030, Strategia urmăreşte apropierea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al ţărilor membre ale U.E. din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile.

Obiectivul general al *Programului Operaţional Regional* constă în sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial şi durabile a Regiunilor României, corespunzător nevoilor lor şi resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creştere, prin îmbunătăţirea condiţiilor infrastructurale şi ale mediului de afaceri pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a locui, a le vizita, a investi şi a munci. Cele cinci axe prioritare stabilite în cadrul POR sunt:

► sprijinirea dezvoltării durabile a oraşelor - poli urbani de creştere;

► îmbunătăţirea infrastructurii regionale şi locale de transport;

► îmbunătăţirea infrastructurii sociale;

► sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional şi local;

► dezvoltarea durabilă, promovarea turismului şi asistenţă tehnică.

Obiectivul general al *Programului Operaţional Sectorial Creşterea Competitivită-ţii Economice* îl constituie creşterea productivităţii întreprinderilor româneşti pentru reducerea decalajelor faţă de productivitatea medie la nivelul Uniunii. Măsurile întreprinse vor genera până în 2015 o creştere medie a productivităţii de cca. 5,5% anual şi vor permite României să atingă un nivel de aproximativ 55% din media U.E. Pentru atingerea acestui obiectiv general s-au propus următoarele obiective specifice:

► consolidarea şi dezvoltarea durabilă a sectorului productiv;

► crearea unui mediu favorabil dezvoltării durabile a întreprinderilor;

►creşterea capacităţii de cercetare dezvoltare (C&D), stimularea cooperării între instituţii de cercetare dezvoltare şi inovare (CDI) şi întreprinderi, precum şi creşterea accesului întreprinderilor la CDI;

► valorificarea potenţialului tehnologiei informaţiei şi comunicaţiilor şi aplicarea acestuia în sectorul public (administraţie) şi cel privat (întreprinderi, cetăţeni)

► creşterea eficienţei energetice şi dezvoltarea durabilă a sistemului energetic, prin promovarea surselor regenerabile de energie.

Obiectivul general al *Programului Operaţional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane* este dezvoltarea capitalului uman şi creşterea competitivităţii, prin corelarea educaţiei şi învăţării pe tot parcursul vieţii cu piaţa muncii şi asigurarea de oportunităţi sporite pentru participarea viitoare pe o piaţă a muncii modernă, flexibilă şi inclusivă a 1.650.000 persoane. În cadrul acestui program au fost stabilite următoarele obiective specifice:

► promovarea calităţii sistemului de educaţie şi formare profesională iniţială şi continuă, inclusiv a învăţământului superior şi a cercetării;

► promovarea culturii antreprenoriale şi îmbunătăţirea calităţii şi productivităţii muncii;

► facilitarea inserţiei tinerilor şi a şomerilor de lungă durată pe piaţa muncii;

► dezvoltarea unei pieţe a muncii moderne, flexibile şi incluzive;

► promovarea (re)inserţiei pe piaţa muncii a persoanelor inactive, inclusiv în zonele rurale; Îmbunătăţirea serviciilor publice de ocupare;

► facilitarea accesului la educaţie şi pe piaţa muncii a grupurilor vulnerabile.

Programul Naţional de Reformă are ca priorităţi pentru această perioadă:

► dezvoltarea spiritului antreprenorial al elevilor;

► asigurarea accesului la educaţie pentru grupurile dezavantajate;

► reabilitarea infrastructurii şi îmbunătăţirea dotărilor unităţilor de învăţământ din mediul rural şi zone dezavantajate;

► elaborarea şi implementarea Planului anual de acţiune pentru combaterea părăsirii timpurii a şcolii;

► elaborarea planurilor de şcolarizare şi elaborarea curriculum-ului în învăţământul profesional şi tehnic pe baza cerinţelor pieţei muncii;

► formarea cadrelor didactice şi a directorilor/directorilor adjuncţi de unităţi de învăţământ preuniversitar;

► finalizarea informatizării sistemului de învăţământ;

► elaborarea strategiei de învăţare pe tot parcursul vieţii.

Obiectivul general al *Programului Operaţional Sectorial Mediu* constă în reducerea decalajului existent între Uniunea Europeană şi România cu privire la infrastructura de mediu atât din punct de vedere cantitativ, cât şi calitativ. Aceasta ar trebui să se concretizeze în servicii publice eficiente, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile şi a principiului „poluatorul plăteşte”.

Ca şi obiective specifice au fost definite următoarele:

► îmbunătăţirea calităţii şi a accesului la infrastructura de apă şi apă uzată, prin asigurarea serviciilor de alimentare cu apă şi canalizare în majoritatea zonelor urbane până în 2015;

► dezvoltarea sistemelor durabile de management al deşeurilor, prin îmbunătăţirea managementului deşeurilor şi reducerea numărului de zone poluate istoric în minimum 30 de judeţe până în 2015;

► reducerea impactului negativ cauzat de sistemele de încălzire urbană în cele mai poluate localităţi până în 2015;

► protecţia şi îmbunătăţirea biodiversităţii şi a patrimoniului natural prin sprijinirea managementului ariilor protejate, inclusiv prin implementarea reţelei Natura 2000;

► reducerea riscului de producere a dezastrelor naturale cu efect asupra populaţiei, prin implementarea măsurilor preventive în cele mai vulnerabile zone până în 2015.

Obiectivul general al *Programului Operaţional Sectorial Transport* constă în promovarea în România a unui sistem de transport durabil, care să permită deplasarea rapidă, eficientă şi în condiţii de siguranţă a persoanelor și bunurilor, la servicii de un nivel corespunzător standardelor europene, la nivel naţional, în cadrul Europei, între şi în cadrul regiunilor României. În cadrul acestui program au fost definite următoarele obiective specifice:

► modernizarea şi dezvoltarea axelor prioritare TEN-T, cu aplicarea măsurilor necesare pentru protecţia mediului înconjurător;

► modernizarea şi dezvoltarea reţelelor naţionale de transport, în conformitate cu principiile dezvoltării durabile;

► promovarea transportului feroviar, naval şi intermodal;

► sprijinirea dezvoltării transportului durabil, prin minimizarea efectelor adverse ale transportului asupra mediului şi îmbunătăţirea siguranţei traficului şi a sănătăţii umane.

Obiectivul general al *Programului Operaţional Dezvoltarea Capacităţii Administrative* este acela de a contribui la crearea unei administraţii publice mai eficiente şi mai eficace în beneficiul socio-economic al societăţii româneşti. Ca şi obiective specifice se menţionează:

► obţinerea unor îmbunătăţiri structurale şi de proces ale managementului ciclului de politici publice;

► îmbunătăţirea calităţii şi eficienţei furnizării serviciilor publice, cu accentul pus pe procesul de descentralizare.

Obiectivul general al *Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială a României 2030 (CSDTR 2030*) este integrarea României în structurile teritoriale europene, prin:

- afirmarea identităţii regional-continentale;
- dezvoltarea competitivităţii;
- creşterea coeziunii teritoriale;
- dezvoltarea teritorială durabilă.

Obiectivele specifice ale CSDTR 2030 sunt:

► racordarea teritoriului naţional la reţeaua europeană şi interontinentală a polilor şi coridoarelor de dezvoltare;

► structurarea şi dezvoltarea reţelei de localităţi urbane;

► stimularea solidarităţii funcţionale urban-rural şi dezvoltarea rurală adecvată diferitelor categorii de teritorii;

► consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături interregional;

► protejarea, dezvoltarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural.

În acord cu *Legea 351/2001* cu modificări şi completări ulterioare, Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 (CSDTR 2030) integrează reţeaua de localităţi din România în structura policentrică a U.E., în conexiune cu reţeaua de poli majori în sud-estul Europei (potrivit clasificărilor SPESP, ESPON, PlanetCense etc.):

• Poli metropolitani *MEGA (Zone Metropolitane de Creştere Europene)* cu vocaţie internaţională: Bucureşti, Timişoara, Constanţa, Cluj-Napoca, Iaşi - peste 300 000 locuitori;

• Poli naţionali *OPUS (Orizont Potenţial Urban Strategic)* cu potenţial de *Arii Funcţionale Urbane* şi potenţial *MEGA* - peste 250 000 locuitori;

• Poli supraregionali *OPUS (Orizont Potenţial Urban Strategic)* cu potenţial de *Arii Funcţionale Urbane* - între 50 000 – 250 000 locuitori;

• Poli regionali *OPUS (Orizont Potenţial Urban Strategic)* cu potenţial de *Arii Funcţionale Urbane* - între 50 000 – 250 000 locuitori;

• Poli regionali *OPUS (Orizont Potenţial Urban Strategic)* cu potenţial de *Arii Funcţionale Urbane* şi cu specificitate funcţională, de exemplu: Alba Iulia, Baia Mare, Râmnicu Vâlcea, Sibiu, Suceava, Tulcea;

• Poli subregionali - între 30 000 – 50 000 locuitori;

• Poli locali – sub 20 000 locuitori.

Legătura dintre dezvoltarea teritorială policentrică propusă şi prioritatea de competitivitate regională şi coeziune teritorială se asigură prin:

A. Reţeaua de poli majori:

► deţine şi exercită competenţe la nivel naţional, transfrontalier, transnaţional (reţeaua de zone metropolitane, poli competitivi);

► dezvoltă clustere economice pe baza avantajelor competitive;

► contribuie la configurarea regiunilor pentru schimbare economică;

► stimulează relaţia urban - rural;

► contribuie la structurarea regiunilor pentru schimbare economică;

► asigură conectarea reţelei de poli majori la nivel intern, transfrontalier şi transnaţional.

B. Reţeaua de poli urbani, oraşe specializate:

► asigură dezvoltarea funcţiunilor specializate;

► asigură valorificarea diversificată şi competitivă a capitalului teritorial;

► asigură preluarea presiunilor de dezvoltare asupra polilor majori prin deconcentrarea funcţiunilor la nivel teritorial;

► susţine dezvoltarea structurii teritoriale a urbanizării.

Planul Naţional de Amenajare a Teritoriului (PATN) este suportul dezvoltării complexe și durabile inclusiv al dezvoltării regionale a teritoriului și reprezintă contribuţia specifică a ţării noastre la dezvoltarea spaţiului european și premisa înscrierii în dinamica dezvoltării economico-sociale europene. Acesta are următoarele roluri:

► stabilește principiile fundamentale care stau la baza dezvoltării și structurării rețelei de localităţi, criteriile de definire a localităţilor urbane şi rurale, precum şi cele pe baza cărora se poate atribui statutul de municipiu sau oraș;

► ierarhizează localităţile existente pe ranguri (0 - III, pentru localităţile urbane şi IV - V pentru localităţile rurale) definite ca expresie a importanţei actuale şi în perspectiva imediată a fiecărei localităţi în cadrul reţelei din punct de vedere administrativ, social, economic, cultural etc. în raport cu dimensiunile ariei de influenţă polarizate şi cu nivelul de decizie pe care îl implică în alocarea de resurse;

► reglementează posibilitatea de promovare a acestor localităţi în rangurile ierarhiei funcţionale, stimulându-se competitivitatea între localităţi, prin crearea posibilităţilor de trecere a unor localităţi de la statutul rural la cel urban, de la oraş la municipiu, precum şi de la un rang inferior la unul superior, în condiţiile satisfacerii indicatorilor stabiliţi;

► instituie obligativitatea pentru Guvern şi autorităţile publice centrale şi locale de a acţiona prioritar pentru crearea de dotări cu rol de servire teritorială în zonele lipsite de orașe, pentru sprijinirea şi revitalizarea unor zone rurale în care s-au produs scăderi accentuate de populaţie în perioada 1966 - 1997 şi pentru stimularea dezvoltării unor localităţi din zone care prezintă disfuncţionalităţi de ordin economic, social şi de mediu;

► oferă cadrul legal de înfiinţare a zonelor metropolitane constituite prin asociere pe baza parteneriatului voluntar între marile centre urbane (capitala României şi municipiile de rangul I) şi localităţile urbane şi rurale aflate în zona imediată la distanţa de până la 30 km între care s-au dezvoltat relaţii de cooperare pe multiple planuri, în vederea stimulării cooperării intercomunale şi a dezvoltării armonioase şi echilibrate a acestor teritorii;

► legiferează obligativitatea ca planurile de dezvoltare naţională, regionale, inclusiv cele transfrontaliere şi de dezvoltare pentru integrare în spaţiul U.E., precum şi cele

sectoriale să fie elaborate pe baza prevederilor secţiunilor planului de amenajare a teritoriului naţional.

Chiar dacă Guvernul a adoptat, la propunerea Ministerului Dezvoltării Regionale şi Turismului, *Legea turismului* în luna martie 2011 (clarificând responsabilităţile autorităţilor publice centrale şi ale celor locale implicate în acest domeniu, precum şi unele cerinţe obligatorii referitoare la calitatea serviciilor oferite turiştilor, la care se adaugă stabilirea atribuţiilor principale în elaborarea strategiilor şi programelor în domeniul turismului, asigurând astfel fluenţa în derularea măsurilor, programelor şi proiectelor de dezvoltare pe termen mediu şi lung în turism), România nu deţine nici în prezent o strategie naţională pentru dezvoltarea turismului (legiferată ca atare prin aprobarea Guvernului şi a Parlamentului României) care să ofere un cadru legal şi concret politicii din domeniul turismului la toate nivelurile. În absenţa unui asemenea document naţional, orice iniţiativă din domeniu trebuie să se alinieze deocamdată legislaţiei turistice în vigoare.

O serie de repere sunt furnizate în schimb prin intermediul unor studii de specialitate, precum:

→ *Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Naţional al României 2007 - 2026*, în cadrul căruia sunt prezentate principalele obiective care contribuie la realizarea viziunii propuse în domeniul turismului, şi anume: transformarea României într-o destinaţie turistică de calitate pe baza patrimoniului său natural şi cultural care să corespundă standardelor U.E. privind furnizarea produselor şi serviciilor, realizarea unei dezvoltări durabile din punct de vedere al mediului sectorului turistic într-un ritm de dezvoltare superior altor destinaţii turistice din Europa. Prin strategia propusă se doreşte dublarea contribuţiei turismului la PIB şi creşterea de 3 ori a veniturilor din turism obţinute de autorităţile locale.

Pe plan investiţional s-a prevăzut o creştere de 5 % a locurilor de cazare pe perioada 2011 - 2016 şi de 17 % pe perioada 2016 - 2021. De asemenea, sunt prezentate modalităţile în care sunt/pot fi cuprinse într-un proces de interconexiune şi interdependenţă toate componentele planificării turismului, incluzând proiecţiile pieţei, formarea profesională, impactul economic și social, asigurarea standardelor și direcţiile de proiectare.

Master Planul pentru Turismul Naţional al României 2007 - 2026 are ca și ţintă transformarea României într-o destinaţie turistică de calitate pe baza patrimoniului său natural şi

cultural, care să corespundă standardelor U.E. privind furnizarea produselor şi serviciilor până în 2013. Printre obiectivele specifice ale Master Planului se numără şi cele care se adresează, direct sau indirect, zonelor urbane:

► asigurarea unei dezvoltări durabile a turismului, într-o manieră în care bogăţiile sale de mediu, culturale şi de patrimoniu să fie în egală măsură apreciate în prezent şi păstrate pentru generaţiile viitoare;

► dezvoltarea şi implementarea anuală a planurilor de marketing a destinaţiei turistice, prin colaborarea mediului public cu cel privat;

► elaborarea permanentă de studii de piaţă în domeniul turismului;

► crearea unei reţele de centre de informare turistică;

► realizarea unei baze de date a produselor, unităţilor, evenimentelor şi serviciilor turistice;

► mecanisme şi subvenţii pentru facilitarea investiţiilor în turism;

► dezvoltarea planurilor integrate în domeniul turismului;

► dezvoltarea sistemului de educaţie prevocaţională şi vocaţională pentru sectorul hotelier;

► dezvoltarea staţiunilor de cercetare turistică;

► extinderea sistemelor de marcare a obiectivelor turistice şi introducerea de rute turistice tematice;

► instruirea şi pregătirea muzeelor şi monumentelor naţionale majore în îmbunătăţirea facilităţilor oferite oaspeţilor;

►crearea unei baze de date a evenimentelor culturale pentru a facilita promovarea artelor vizuale şi auditive, în special festivaluri tradiţionale şi evenimente folclorice.

→ O serie de studii sectoriale elaborate de către Institutul Naţional pentru Dezvoltare şi Cercetare în Turism: *Studiu privind amenajarea turistică a peşterilor, Strategia de dezvoltare a turismului balnear, Strategia naţională de dezvoltare a ecoturismului în Romania*.

Strategia în domeniul Patrimoniului Cultural Naţional are la bază ideea că patrimoniul este un factor important pentru păstrarea identităţii valorilor culturale şi naţionale, de dezvoltare durabilă, coeziune şi incluziune socială, cu atât mai mult cu cât România a devenit stat

membru al Uniunii Europene. Prioritățile generale ale Ministerului Culturii şi Cultelor privind Patrimoniul Cultural Naţional:

► Realizarea evaluării şi asigurării bunurilor din patrimoniul cultural naţional prin Inventarierea Patrimoniului Cultural Naţional reprezintă fundamentul politicilor publice în domeniul patrimoniului şi are drept consecinţe implicite cunoaşterea şi creşterea gradului de protecţie al patrimoniului.

► Codul Patrimoniului Cultural Naţional va reprezenta sinteza experienţei de aproape cinci ani de aplicare a legislaţiei privind protejarea monumentelor istorice şi a siturilor arheologice, a patrimoniului cultural naţional mobil, patrimoniului imaterial, perioade în care legislaţia existentă a fost modificată şi completată, au pus în evidenţă unele necorelări în definirea unor termeni, denumiri de acte sau documente pe care Ministerul Culturii şi Cultelor sau instituţiile sale le emit. Corelarea Codului Patrimoniului Cultural naţional cu Codul Construcţiilor în domeniul protejării patrimoniului imobil (monumentelor istorice).

► Realizarea unui amplu program de popularizare a patrimoniului, cu accent deosebit pe categoriile înscrise în diferitele liste ale UNESCO (patrimoniu imobil şi cel imaterial) şi europene.

Liniile directoare la nivel naţional în domeniul ariilor protejate au fost trasate prin *Strategia Naţională şi Planul de Acţiune pentru Conservarea Biodiversităţii 2010 - 2020* (SNPACB).

Strategia naţională ia în considerare cele mai noi documente directive la nivel european cum ar fi „Opţiunile pentru o perspectivă şi un obiectiv post-2010 în materie de biodiversitate la nivelul U.E.” prin Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic şi Social European şi Comitetul Regiunilor nr. 4 final/19.01.2010. Analiza implementării Strategiei U.E. privind conservarea biodiversităţii a reliefat o serie de rezultate pozitive, dar şi o serie de deficienţe.

Biodiversitatea trebuie să fie integrată în toate politicile sectoriale - planificarea exploatării resurselor naturale, exploatarea pădurilor, planificarea dezvoltării agricole şi rurale. Trebuie acordată o atenţie deosebită şi modului de integrare a conservării în acţiunile de dezvoltare şi integrarea problematicii biodiversităţii, trebuie să pornească de la nivel national, dar să se reflecte şi la nivel judeţean şi local.

Prin *SNPACB*, România îşi propune pe termen mediu 2010 - 2020, următoarele direcţii de acţiune generale:

Direcţia de acţiune 1: Stoparea declinului diversităţii biologice reprezentată de resursele genetice, specii, ecosisteme şi peisaj şi refacerea sistemelor degradate până în 2020.

Direcţia de acţiune 2: Integrarea politicilor privind conservarea biodiversităţii în toate politicile sectoriale până în 2020.

Direcţia de acţiune 3: Promovarea cunoştinţelor, practicilor şi metodelor inovatoare tradiţionale şi a tehnologiilor curate ca măsuri de sprijin pentru conservarea biodiversităţii ca suport al dezvoltării durabile până în 2020.

Direcţia de acţiune 4: Îmbunătăţirea comunicării şi educării în domeniul biodiversităţii până în 2020.

Pentru îndeplinirea dezideratelor privind conservarea biodiversităţii şi utilizarea durabilă a componentelor sale urmare a analizei contextului general de la nivel naţional şi a ameninţărilor la adresa biodiversităţii, pentru asigurarea conservării „in-situ" şi „ex-situ" şi pentru împărţirea echitabilă a beneficiilor utilizării resurselor genetice, au fost stabilite următoarele 10 obiective strategice:

A. Dezvoltarea cadrului legal şi instituţional general;

B. Asigurarea coerenţei şi a managementului eficient al reţelei naţionale de arii naturale protejate;

C. Asigurarea unei stări de conservare favorabilă pentru speciile protejate;

D. Utilizarea durabilă a componentelor diversităţii biologice

E. Conservarea ex-situ;

F. Controlul speciilor invasive;

G. Accesul la resursele genetice şi împărţirea echitabilă a beneficiilor care decurg din utilizarea acestor resurse;

H. Susţinerea şi promovarea cunoştinţelor, practicilor şi inovaţiilor tradiţionale;

I. Dezvoltarea cercetării ştiinţifice şi promovarea transferului de tehnologie;

J. Comunicarea, educarea şi conştientizarea publicului.

Deziderate de la nivel european privind administraţia publică au fost traduse la nivel naţional prin introducerea în cadrul documentelor de strategie privind spaţiul administrativ din

România a unor obiective vizând procesul de descentralizare şi îmbunătăţire a calităţii serviciilor publice.

Una din principalele carenţe ale administraţiei publice româneşti a constat în managementul deficitar al instituţiilor publice care a fost în principal unul politic neglijându-se importanţa planificării şi managementului strategic ca instrumente manageriale.

Provocările perioadei următoare cu privire la reforma continuă şi eficientă a administraţiei publice se leagă de crearea unui serviciu public mai transparent, eficient şi eficace, de existenţa unor iniţiative de promovare a unei guvernări deschise şi de implicarea societăţii civile în dezvoltarea unei strategii pentru investiţiile locale în vederea creşterii economice şi a creării de noi locuri de muncă. Totodată, se poate sublinia necesitatea reformării continue şi eficiente a administraţiei publice din România ţinând cont de crearea unui cadru normativ cuprinzând principiile pentru o reglementare eficientă.

PROGRAME OPERATIONALE DISPONIBILE LA NIVEL NATIONAL IN PERIOADA 2014-2020

PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2014-2020

Programul Operațional Regional (POR) 2014 - 2020 este succesorul Programului Operațional Regional 2007 - 2013 și unul dintre programele prin care România va putea accesa fondurile europene structurale și de investiții provenite din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), în perioada 2014 - 2020.

Programul Operațional Regional (POR) 2014 - 2020, gestionat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice în calitate de Autoritate de Management, a fost adoptat de Comisia Europeană (CE) pe data de 23 iunie 2015.

Viziunea strategică privind nevoile de dezvoltare cărora trebuie să le răspundă POR 2014 - 2020 are la bază analiza situației economice și sociale a regiunilor României (în Strategia Naţională pentru Dezvoltare Regională 2014 - 2020), care a dus la identificarea principalelor probleme:

► Cercetare - dezvoltare și inovare: transfer limitat al rezultatelor cercetării în piață și nivel scăzut de asimilare a inovării în firme;

► IMM: sector al IMM-urilor insuficient dezvoltat, cu impact negativ asupra competitivității economiilor regionale. Principalele puncte slabe ale sectorului IMM-urilor, în documentele de programare strategică națională, sunt:

- gradul redus de cultură antreprenorială – reflectat prin densitatea relativ scăzută a afacerilor în toate regiunile;
- reziliența scăzută a noilor afaceri – 2/3 dintre întreprinderile noi dispar de pe piață în primul an de viață;

► Eficiență energetică: consumuri energetice nesustenabile și potențial de economisire ridicat în infrastructurile publice, inclusiv clădiri publice și clădiri rezidențiale;

► Mediu: nivel de poluare ridicat în zonele urbane;

► Dezvoltare urbană: zone urbane degradate, vacante sau neutilizate corespunzător în orașele din România;

► Resurse de patrimoniu: resurse valoroase de patrimoniu cultural slab valorificate;

► Turism: potențial turistic valoros, echilibrat distribuit teritorial – alternativă pentru revigorarea zonelor mai puțin dezvoltate/izolate;

► Infrastructură rutieră: gradul scăzut de accesibilitate al anumitor zone ale ţării, care are drept consecinţă o atractivitate scăzută şi investiţii extrem de reduse;

► Infrastructura socială și pentru educație: infrastructurile educaționale, de sănătate și de servicii sociale subdimensionate împiedică incluziunea socială și dezvoltarea capitalului uman;

► Cadastru: nivel scăzut al înregistrărilor cadastrale, care afectează implementarea politicilor privind dezvoltarea socio-economică a comunităților locale;

► Capacitate administrativă: nevoia întăririi capacității administrative a Autorității de Management a POR, a Organismelor de Implementare a POR și a beneficiarilor, pentru o bună implementare a POR.

Aceste direcții de acțiune au fost corelate cu direcțiile de acțiune strategică menționate de Comisia Europeană în ceea ce privește finanțarea din Fondurile Europene Structurale și de Investiții, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională în perioada 2014-2020:

► Inovare şi cercetare;

► Agenda digitală;

► Sprijin pentru întreprinderile mici şi mijlocii (IMM-uri);

► Economie cu emisii reduse de carbon.

POR 2014 – 2020 își propune ca obiectiv general creșterea competitivității economice și îmbunătăţirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale, prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, infrastructurii și serviciilor, pentru dezvoltarea durabilă a regiunilor, astfel încât acestea să își poată gestiona în mod eficient resursele și să își valorifice potențialul de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.

Aceste obiective sunt traduse în 11 axe prioritare (plus o axă de asistență tehnică), care au în total o alocare estimată de 8,25 miliarde euro, din care 6,7 miliarde de euro reprezintă sprijinul U.E. prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), iar 1,5 miliarde de euro - contribuția națională:

Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic

Axa prioritară 2: Îmbunătăţirea competitivităţii întreprinderilor mici şi mijlocii

Axa prioritară 3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon

Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile

Abordarea dezvoltării urbane durabile, prevăzută la art. 7 din Regulamentul (UE) nr. 1301/2013, va fi implementată în România prin intermediul Programului Operațional Regional 2014-2020, în cadrul căruia a fost stabilită o axă prioritară, respectiv Axa prioritară 4 intitulată *Sprijinirea dezvoltării urbane durabile*.

Acordul de Parteneriat 2014-2020 menționează că, în cadrul acestei axe prioritare, vor fi combinate obiective tematice și priorități de investiții relevante pentru dezvoltarea orașelor în România.

Mai mult, Acordul de Parteneriat menționează că, în funcție de nevoile locale specifice, investițiile pentru dezvoltarea urbană durabilă, cuprinse în Strategie, finanțate prin Programul Operațional Regional 2014-2020, vor fi completate cu investiții efectuate în cadrul altor axe prioritare ale Programului Operațional Regional 2014-2020, dar și prin alte programe operaționale, în baza unui mecanism de prioritizare a finanțării proiectelor, dezvoltat la nivelul fiecărui Program Operațional.

Axa prioritară 4 a POR 2014-2020 include priorități de investiții aferente Obiectivelor Tematice (OT): OT 4 - economie cu emisii reduse de carbon; OT 6 - conservarea și protecţia mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor; OT 9 – promovarea incluziunii sociale și

combaterea sărăciei și a discriminării și OT 10 - investițiile în educație, formare și formare profesională pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții.

Tabel 3 - Axa prioritară 4 a POR 2014-2020

Obiectiv Tematic	**Prioritate de investiție aferentă Regulamentului FEDR**	**Prioritate de investiții aferentă Programului Operațional Regional 2014-2020**	**Tipuri de activități**
OT 4 – economie cu emisii reduse de CO_2	PI 4 (e) – mobilitate urbană durabilă	4.1	măsuri pentru reducerea emisiilor de dioxid de carbon în zonele urbane (prin modernizarea/extinderea trasportului public urban, inclusiv achiziția de mijloace de transport ecologice/electrice, crearea/modernizarea pistelor de biciclişti și a zonelor pietonale etc.).
OT 6 – conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	PI 6 (e) - îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor	4.2	revitalizarea zonelor urbane (reconversia și refuncționalizarea terenurilor abandonate etc.)

OT 9 - promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a discriminării	PI 9 (b) revitalizarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate	4.3	acțiuni integrate pentru comunități marginalizate prin: clădiri pentru activități educative, culturale și recreative; zone verzi de mici dimensiuni, piețe publice, scuaruri, părculețe, etc.; străzi urbane și utilități de bază la scară mică
OT 10 - investiții în educație, formare și formare profesională pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții	PI 10 - investițiile în educație, în formare, inclusiv în formare profesională	4.4	infrastructura de educație (creșe, gradinițe, licee tehnologice, școli profesionale)

Axa prioritară 4 - *Sprijinirea dezvoltării urbane durabile* beneficiază de o alocare financiara de 1.386,86 milioane Euro (FEDR și contribuție națională, inclusiv rezerva de performanță[1] și contribuția beneficiarului), ceea ce reprezintă 17,88% din fondurile alocate POR 2014-2020.

Axa prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională

Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului

Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate şi sociale

Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

[1] Rezerva de performanță reprezintă o sumă echivalentă cu 6% din alocarea financiară a Axei prioritare 4 care va fi acordată pentru axele prioritare care îndeplinesc obiectivele de etapă stabilite în cadrul de performanță pentru 2018, după o examinare realizată în 2019 și aprobată prin decizia Comisiei Europene în anul 2020.

Axa prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăţilor în cadastru şi cartea funciară

Axa prioritară 12: Asistență tehnică

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Programul Operaţional Capital Uman (POCU) stabilește prioritățile de investiții, obiectivele specifice și acțiunile asumate de România în domeniul resurselor umane, continuând astfel investițiile realizate prin Fondul Social European în perioada 2007 - 2013 și contribuind, totodată, la atingerea obiectivului general al Acordului de Parteneriat (AP 2014-2020) - implicit al fondurilor Europene Structurale și de Investiții din România şi anume, de a reduce disparităţile de dezvoltare economică şi socială dintre România şi Statele Membre ale U.E. Cu intervenţii integrate planificate în domeniul ocupării forţei de muncă, al incluziunii sociale și educaţiei, POCU va funcţiona ca un mijloc de stimulare a creşterii economice şi a coeziunii şi va susţine atingerea obiectivelor stabilite în cadrul altor provocări de dezvoltare - competitivitate, infrastructură, administrație şi guvernanţă - contribuind la îndeplinirea obiectivelor asumate de România în contextul Strategiei Europa 2020 pentru o creştere inteligentă, durabilă şi favorabilă incluziunii.

Axele prioritare ale programului:

Axa Prioritară 1 - Inițiativa locuri de muncă pentru tineri

Suma alocată totală16T - 230.693.510 euro

Acţiunile planificate în cadrul AP 1 urmează să fie implementate în cele trei regiuni eligibile în care rata şomajului în rândul tinerilor depăşeşte 25%, şi anume: *Regiunea Centru* (31,7%), *Regiunea Sud-Est* (31,3%) şi *Regiunea Sud Muntenia* (30,2%), regiuni mai puțin dezvoltate în concordanță cu AP 2014 - 2020, Recomandările Specifice de Ţară privind combaterea şomajului în rândul tinerilor, Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014 - 2020.

Axa Prioritară 2 - Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs

Suma alocată totală:

408.572.233 euro pentru regiunile mai puțin dezvoltate din care 26.535.106 euro rezervă de performanță

18.701.987 euro pentru Regiunea București-Ilfov din care

1.253.350 euro rezerva de performanță**Axa Prioritară 3 - Locuri de muncă pentru toți**

Suma alocată totală:

1.270.959.911 euro pentru regiunile mai puțin dezvoltate din care

81.309.527 euro rezervă de performanță

24.853.622 euro pentru Regiunea București-Ilfov din care

1.688.063 euro rezerva de performanță

Axa Prioritară 4 - Incluziunea socială și combaterea sărăciei

Suma alocată totală:

1.047.023.965 euro pentru regiunile mai puțin dezvoltate din care 65.852.595 euro rezervă de performanță

63.168.893 euro pentru Regiunea București-Ilfov din care

4.118.209 euro rezerva de performanță

Axa Prioritară 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC)

Suma alocată totală:

206.392.106 euro pentru regiunile mai puțin dezvoltate din care 13.287.556 euro rezervă de performanță

5.586.112 Euro pentru Regiunea București - Ilfov din care

364.329 euro rezervă de performanță

Axa Prioritară 6 - Educație și competențe

Suma alocată totală:

1.393.631.965 Euro pentru regiunile mai puțin dezvoltate din care 89.680.233 Euro rezervă de performanță

85.004.079 Euro pentru Regiunea București - Ilfov din care

5.526.743 Euro rezerva de performanță

Axa Prioritară 7 - Asistență Tehnică

Suma alocată totală:

286.276.051 Euro pentru regiunile mai puțin dezvoltate

18.590.933 Euro pentru Regiunea București - Ilfov

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ (POCA) 2014-2020

POCA va promova crearea unei administrații publice moderne, capabilă să faciliteze dezvoltarea socio-economică, prin intermediul unor servicii publice competitive, investiții și reglementări de calitate, contribuind astfel la atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020. Pentru a putea îndeplini acest rol, administrația publică are nevoie de resurse umane competente și bine gestionate, un management eficient și transparent al utilizării resurselor, o structură instituțional-administrativă adecvată, precum și de proceduri clare, simple și predictibile de funcționare.

O astfel de administrație trebuie să fie capabilă să ofere decidenților politici instrumentele necesare fundamentării și implementării unor politici publice în interesul cetățenilor. Optimizarea administrației este o condiție importantă pentru punerea în aplicare a oricărei schimbări structurale către o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

POCA 2014-2020 se adresează tuturor celor 8 regiuni de dezvoltare ale României. În cadrul Programului vor putea obține finanțare următoarele tipuri de beneficiari: autorități și instituții publice centrale, autorități administrative autonome, ONG-uri, parteneri sociali, instituțiile de învățământ superior acreditate și de cercetare, Academia Română, autorități și instituții publice locale de la nivelul județelor și municipiilor, autorități și instituții publice locale beneficiare ITI, instituțiile din sistemul judiciar.

Alocarea financiară a programului din Fondul Social European pentru perioada 2014-2020 este de 553,19 milioane de euro. Bugetul POCA 2014-2020 este structurat pe 3 axe prioritare, după cum urmează:

► Administrație publică și sistem judiciar eficiente, cu o alocare financiară de 326,38 de milioane de euro (59%);

► Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente, cu o alocare financiară de 187,69 de milioane de euro FSE (33,93%);

► Asistență tehnică, cu o alocare financiară de 39,11 de milioane de euro (7,07%).

Axa prioritară 1 - Administrație publică și sistem judiciar eficiente

Obiectivul specific 1.1 - Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP

Exemple de acțiuni:

► Planificarea strategică și bugetarea pe programe la nivel central

► Dezvoltarea de sisteme și instrumente de management

► Îmbunătățirea politicilor publice și creșterea calității reglementărilor

► Simplificarea procedurilor administrative și reducerea birocrației pentru cetățeni și mediul de afaceri prin simplificarea poverii administrative ce afectează mediul de afaceri și simplificarea procedurilor administrative pentru cetățeni

► Măsuri pentru susținerea ONG-urilor și a partenerilor sociali

► Dezvoltarea competențelor și cunoștințelor personalului din autoritățile și instituțiile publice (inclusiv decidenți politici)

Obiectivul Specific 1.2 - Dezvoltarea și implementarea de politici și instrumente unitare și moderne de management al resurselor umane

Exemple de acțiuni:

► Cadru legal și instituțional privind managementul resurselor umane

► Instrumente moderne de management al resurselor umane pentru creșterea profesionalismului și a atractivității administrației publice

Obiectivul Specific 1.3 - Dezvoltarea și implementarea de sisteme standard și instrumente moderne și eficiente de management la nivelul instituțiilor din sistemului judiciar

Exemple de acțiuni:

► Sistem de management strategic și operațional, integrat, prin care să fie asigurate deciziile cheie ce privesc administrarea justiției

► Capacitate instituțională consolidată la nivelul sistemului judiciar pentru creşterea performanţei instituţionale, inclusiv pentru continuarea punerii în aplicare a noilor coduri

Obiectivul Specific 1.4 - Creșterea transparenței și responsabilității sistemului de achiziții publice în vederea aplicării unitare a normelor și procedurilor de achiziții publice și reducerea neregulilor în acest domeniu

Exemple de acțiuni:

► Măsuri care urmăresc să îmbunătățească cadrul legal și instituțional în domeniul achizițiilor publice

► Sprijin pentru măsuri care să vizeze îmbunătățirea pregătirii și managementului procedurilor de achiziții publice, și asigurarea executării corecte a contractelor

► Dezvoltarea competențelor și cunoștințelor personalului din autoritățile și instituțiile publice (inclusiv decidenți politici)

Axa prioritară 2 - Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Obiectivele specifice ale axei prioritare 2 vor sprijini susținerea unui management performant la nivelul autorităților și instituțiilor publice locale, creșterea transparenței, eticii și integrității la nivelul autorităților și instituțiilor publice, precum și îmbunătățirea accesului și a calității serviciilor furnizate de sistemul judiciar, inclusiv prin asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul acestuia.

Obiectivul Specific 2.1 - Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP

Exemple de acțiuni:

► Planificare strategică și financiară

► Sprijinirea introducerii de instrumente, procese de management la nivel local

► Măsuri pentru susținerea organizațiilor non-guvernamentale și a partenerilor sociali

► Dezvoltarea abilităților personalului din autoritățile și instituțiile publice locale (inclusiv a factorilor de decizie la nivel politic)

Obiectivul Specific 2.2 - Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice

Exemple de acțiuni:

► Măsuri de creștere a transparenței în administrația public

► Mecanisme administrative (audit, control, control managerial intern)

► Capacitatea administrativă de a preveni și a reduce corupția

► Educație anticorupție

Obiectivul Specific 2.3 - Asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul sistemului judiciar în vederea îmbunătățirii accesului și a calității serviciilor furnizate la nivelul acestuia.

Exemple de acțiuni:

► Consolidarea planurilor de formare a personalului din sistemul judiciar raportat la noul cadru legislativ şi evoluţia practicii judiciare.

► Elaborarea de materiale suport pentru formare precum ghiduri, manuale, instrumente IT (e-learning, sisteme audio-video, aplicații mobile etc.) etc.;

► Organizarea de conferințe, seminarii, stagii de formare și specializare pentru formarea profesională a personalului de la nivelul sistemului judiciar și a practicienilor dreptului

► Dezvoltarea şi aplicarea de politici îmbunătăţite de acordare a asistenţei juridice, de evaluare a calităţii şi monitorizare a asistenţei.

► Organizarea de campanii de informare, educație juridică și conștientizare

► Dezvoltarea și diversificarea paletei de servicii de consiliere și asistență juridică adecvate nevoilor cetățeanului

► Promovarea și consolidarea metodelor alternative de soluționare a litigiilor prin derularea de campanii de informare a justițiabililor și magistraților, acțiuni de formare a practicienilor;

► Îmbunătățirea activității de executare a hotărârilor judecătorești

► Dezvoltarea sistemelor informatice necesare asigurării unui grad sporit de transparenţă şi accesibilitate a serviciilor furnizate de sistemul judiciar

Axa prioritară 3 - Asistență tehnică

Scopul măsurilor vizate prin intermediul axei prioritare 3 este de a sprijini punerea în aplicare a structurilor necesare și a capacității administrative care sunt esențiale pentru atingerea obiectivelor definite, fiind condiții prealabile pentru implementarea eficientă și cu succes a PO CA. Asistența tehnică va avea ca scop, de asemenea, să sprijine continuu procesele de management, pregătirea, punerea în aplicare, monitorizarea, evaluarea, managementul financiar, publicitatea, controlul și protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene și cele naționale, urmărind atingerea obiectivelor programului operațional.

Exemple de acțiuni: Asigurarea suportului necesar Autorităţii de Management pentru implementarea diferitelor etape ale POCA;

Activităţi de publicitate și informare specifice POCA

PROGRAMUL OPRAȚIONAL INFRASTRUCTURA MARE 2014-2020

Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM) a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în Acordul de Parteneriat 2014 - 2020 şi în acord cu Cadrul Strategic Comun şi Documentul de Poziţie al serviciilor Comisiei Europene. Strategia POIM este orientată spre obiectivele Strategiei Europa 2020, în corelare cu Programul

Naţional pentru Reformă şi cu Recomandările Specifice de Ţară, concentrându-se asupra creşterii durabile prin promovarea unei economii bazate pe consum redus de carbon prin măsuri de eficienţă energetică şi promovare a energiei verzi, precum şi prin promovarea unor moduri de transport prietenoase cu mediul şi o utilizare mai eficientă a resurselor.

Prioritățile de finanţare stabilite prin POIM contribuie la realizarea obiectivului general al Acordului de Parteneriat prin abordarea directă a două dintre cele cinci provocări de dezvoltare identificate la nivel naţional: Infrastructura şi Resursele. POIM finanţează activităţi din patru sectoare: infrastructura de transport, protecţia mediului, managementul riscurilor şi adaptarea la schimbările climatice, energie şi eficienţă energetică, contribuind la Strategia Uniunii pentru o creştere inteligentă, durabilă şi favorabilă incluziunii.

POIM beneficiază de o alocare financiară de cca. 11,8 mld. Euro, din care:

6,94 mld. Euro Fond de Coeziune

2,48 mld. Euro Fond European de Dezvoltare Regională

2,46 mld. Euro Cofinantare

În vederea atingerii obiectivelor propuse, în cadrul POIM au fost stabilite 8 Axe Prioritare:

Axa Prioritară 1 - Îmbunătăţirea mobilităţii prin dezvoltarea reţelei TEN-T și a metroului

Suma alocată - 3.404.255.320,00 euro

Obiective specifice:

1.1 Creşterea mobilităţii prin dezvoltarea transportului rutier pe reţeaua rutieră TEN-T centrală

1.2 Creşterea mobilităţii pe reţeaua feroviară TEN-T centrală

1.3 Creşterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor situate pe reţeaua TEN-T centrală

1.4 Creşterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în București-Ilfov.

Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil şi eficient

Suma alocată - 1.702.734.954,00 euro

Obiective specifice:

2.1 Creşterea mobilităţii pe reţeaua rutieră TEN-T globală

2.2 Creşterea accesibilităţii zonelor cu o conectivitate redusă la infrastructura rutieră a TEN-T

2.3 Creşterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor

2.4 Creşterea volumului de mărfuri tranzitate prin terminale intermodale şi porturi

2.5 Creşterea gradului de siguranţă şi securitate pe toate modurile de transport şi reducerea impactului transporturilor asupra mediului

2.6 Reducerea timpului de staţionare la punctele de comunicare transnaţională

2.7 Creşterea sustenabilităţii şi calităţii transportului feroviar

Axa Prioritară 3 - Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiţii de management eficient al resurselor

Suma alocată - 2.892.443.785,00 euro

Obiective specifice:

3.1 Reducerea numărului depozitelor neconforme şi creşterea gradului de pregătire pentru reciclare a deşeurilor în România

3.2 Creşterea nivelului de colectare şi epurare a apelor uzate urbane, precum şi a gradului de asigurare a alimentării cu apă potabilă a populaţiei

Axa Prioritară 4 - Protecţia mediului prin măsuri de conservare a biodiversităţii, monitorizarea calităţii aerului şi decontaminare a siturilor poluate istoric

Suma alocată - 425.531.915,00 euro

Obiective specifice:

4.1 Creşterea gradului de protecţie şi conservare a biodiversităţii şi refacerea ecosistemelor degradate

4.2 Creşterea nivelului de evaluare şi monitorizare a calităţii aerului la nivel naţional prin dezvoltarea instrumentelor de monitorizare

4.3 Reducerea suprafeţelor poluate istoric

Axa Prioritară 5 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea şi gestionarea riscurilor

Suma alocată - 478.723.404,00 euro

Obiective specifice:

5.1 Reducerea efectelor şi a pagubelor asupra populaţiei cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice, în principal de inundaţii şi eroziune costieră

5.2 Creșterea nivelului de pregătire pentru o reacție rapidă și eficientă la dezastre a echipajelor de intervenție

Axa Prioritară 6 - Promovarea energiei curate şi eficienţei energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon

Suma alocată - 197.329.787,00 euro

Obiective specifice:

6.1 Creşterea producţiei de energie din resurse regenerabile mai puţin exploatate (biomasă, biogaz, geotermal)

6.2 Reducerea consumului de energie la nivelul consumatorilor industriali

6.3 Reducerea consumului mediu de energie electrică la nivelul locuinţelor

6.4 Creşterea economiilor în consumul de energie primară produsă prin cogenerare de înaltă eficienţă

Axa Prioritară 7 - Creşterea eficienţei energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în oraşele selectate

Suma alocată - 249.478.723,00 euro

Obiective specifice:

7.1 Creşterea eficienţei energetice în sistemele centralizate de transport şi distribuţie a energiei termice în oraşele selectate

7.2 Creşterea eficienţei energetice în sistemul centralizat de furnizare a energiei termice în Municipiul Bucureşti

Axa Prioritară 8 - Sisteme inteligente şi sustenabile de transport al energiei electrice şi gazelor naturale

Suma alocată - 68.026.596.00 euro

Obiective specifice:

8.1 Creşterea capacităţii Sistemului Energetic Naţional pentru preluarea energiei produse din resurse regenerabile

8.2 Creşterea gradului de interconectare a Sistemului Naţional de Transport a gazelor naturale cu alte state vecine

PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ 2014-2020

Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014 - 2020 are drept scop asigurarea unui proces de implementare eficientă şi eficace a Fondurilor Europene Structurale și de Investiții în România în conformitate cu principiile şi regulile de parteneriat, programare, evaluare, comunicare, management, inclusiv management financiar, monitorizare şi control, pe baza responsabilităţilor împărţite între Statele Membre şi Comisia Europeană.

Obiectivul global al POAT 2014 - 2020 este de a asigura capacitatea şi instrumentele necesare pentru o eficientă coordonare, gestionare şi control al intervenţiilor finanţate din Fondurile Europene Structurale şi de Investiţii, precum şi o implementare eficientă, bine orientată şi corectă a POAT, Programului Operaţional Infrastructură Mare (POIM) şi a Programului Operaţional Competitivitate (POC).

Programul se bazează pe cadrul general descris de prevederile Acordului de Parteneriat iar abordarea strategică POAT este corelată cu documentele strategice relevante la nivel european şi național, respectiv cu prevederile specifice domeniului de AT reieşite din Strategia Europa 2020, Planul Naţional de Reformă 2013-2014, precum şi cu Strategia pentru consolidarea capacității administrației publice din România 2014-2020.

POAT 2014-2020 fiind proiectat să răspundă prevederilor Regulamentului 1303/2013 stipulate la Art. 59, va oferi sprijin pentru: pregătire, gestionare, monitorizare, evaluare, informare și comunicare, colaborare în rețea, soluționare a reclamațiilor, control și audit.

POAT 2014-2020 este proiectat ţinând cont de noua arhitectură a sistemului de coordonare, gestionare şi control al FESI, cu patru autorităţi de management în cadrul MFE și își propune să sprijine aspectele orizontale pentru toate PO finanțate din FESI, iar pentru cele trei programe finanțate din FEDR/FC aflate în directa gestionare a MFE (POIM, POC și POAT), să acorde asistenţă aspectelor specifice implementării acestora. POAT a fost aprobat de către Comisia Europeană în data de 18.12.2014.

Axe prioritare ale programului:

Axa prioritară 1 „Întărirea capacității beneficiarilor de a pregăti și implementa proiecte finanțate din FESI și diseminarea informațiilor privind aceste fonduri”;

Suma alocată:

73.839.812,00 Euro pentru regiunile mai puțin dezvoltate

4.795.200,00 Euro pentru Regiunea București – Ilfov (regiune mai dezvoltată)

Obiective specifice:

Obiectivul specific 1.1 Întărirea capacității beneficiarilor de proiecte finanțate din FESI de a pregăti şi implementa proiecte

Obiectivul specific 1.2 Asigurarea transparenței și credibilității FESI și a rolului Politicii de Coeziune a UE

Axa prioritară 2 „Sprijin pentru coordonarea, gestionarea şi controlul FESI”

Suma alocată:

60.424.471,00 euro pentru regiunile mai puțin dezvoltate

3.924.000,00 euro pentru Regiunea București-Ilfov (regiune mai dezvoltată)

Obiective specifice:

Obiectivul specific 2.1 Îmbunătățirea cadrului de reglementare, strategic şi procedural pentru coordonarea și implementarea FESI

Obiectivul specific 2.2 Dezvoltarea și menținerea unui sistem informatic funcțional și eficient pentru FSC, precum și întărirea capacității utilizatorilor săi

Axa prioritară 3 „Creșterea eficienței resurselor umane implicate în sistemul de coordonare, gestionare şi control al FESI în România”

Suma alocată:

101.630.588,00 Euro pentru regiunile mai puțin dezvoltate

6.599.949,00 Euro pentru Regiunea București-Ilfov (regiune mai dezvoltată)

Obiectivul specific 3.1 *Dezvoltarea unei politici îmbunătățite a managementului resurselor umane care să asigure stabilitatea, calificarea și motivarea adecvată a personalului care lucrează în cadrul sistemului de coordonare, gestionare și control al FESI.*

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMPETITIVITATE 2014-2020

Programul Operațional Competitivitate (POC) susține investiții menite să răspundă nevoilor și provocărilor legate de nivelul redus al competitivității economice, în special în ceea ce privește sprijinul insuficient pentru cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) și infrastructura

subdezvoltată de TIC și implicit servicii slab dezvoltate, poziționându-se astfel ca un factor generator de intervenții orizontale în economie și societate, de natură să antreneze creștere și sustenabilitate.

Alăturarea celor doi vectori – Cercetare - Dezvoltare - Inovare și Tehnologia Informaţiei şi a Comunicaţiilor – în cadrul aceluiași program operațional este justificată strategic de rolul multiplicator al acestor domenii și de sprijinul direct prin care acestea contribuie la obiectivele de specializare inteligentă și promoveaza noi oportunități de creștere, în special într-un număr limitat de domenii prioritare concentrate pe avantajele comparative ale României. Investițiile dedicate consolidării cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării ale POC le continuă pe cele începute în perioada 2007 - 2013, ale căror rezultate deja încep să devină vizibile, dar sunt mai mult orientate către implicarea sectorului privat în activități de CDI, stimularea parteneriatelor între sistemul public de cercetare și actorii privați, orientarea către piață și transferul tehnologic și o mai mare expunere a cercetării românești pe plan internațional. Proiecte majore, precum Extreme Light Infrastructure - Nuclear Physics (ELI-NP) sau Centrul Internațional de Studii Avansate privind Sistemele Fluviu-Deltă-Mare (DANUBIUS – RI) vor fi de asemenea finanțate prin POC.

Îmbunătățirea accesului, a utilizării și creșterea calității TIC se va realiza prin intervenții orizontale în sectorul privat și în procesele de guvernare, în special prin promovarea unei abordări a serviciilor publice electronice centrate pe evenimente din viața cetățenilor și întreprinderilor (Life Events). Totodată, sunt promovate măsuri de îmbunătățire a infrastructurii specifice TIC pentru educație, incluziune, sănătate și cultură, sunt încurajate investițiile în e-comerț și dezvoltarea inovării prin clustere/poli TIC și este finanțată dezvoltarea infrastructurii dîn ceea ce privește Accesul și Rețelele de Generație Viitoare (NGA/NGN), ca fiind unul dintre obiectivele-cheie de performanță pentru punerea în aplicare a Agendei Digitale.

Pachetul financiar total pentru programul operațional este stabilit la suma de 1.329.787.234 euro, ea urmând să fie asigurată din următoarele linii bugetare specifice:

► 1.080.699.494 euro (FEDR — Regiuni mai puțin dezvoltate);

► 249.087.740 euro (FEDR — Regiuni mai dezvoltate).

Axa Priritară 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare în sprijinul competitivității economice și dezvoltarii afacerilor

Suma alocată:

716.309.236,00 euro pentru regiunile mai puțin dezvoltatedin care

43.884.366 euro rezervă de performanță

177.551.724,00 euro pentru Regiunea București-Ilfov (regiune mai dezvoltată) din care

14.322.208 euro rezerva de performanță

Priorități de Investiții

1.1. Promovarea investițiilor în C&I, dezvoltarea de legături și sinergii între întreprinderi, centrele de cercetare și dezvoltare și învățământul superior, în special promovarea investițiilor în dezvoltarea de produse și de servicii, transferul de tehnologii, inovarea socială, ecoinovarea și aplicațiile de servicii publice, stimularea cererii, crearea de rețele și de grupuri și inovarea deschisă prin specializarea inteligentă, precum și sprijinirea activităților de cercetare tehnologică și aplicată, liniilor pilot, acțiunilor de validare precoce a produselor, capacităților de producție avansate și de primă producție, în special în domeniul tehnologiilor generice esențiale și difuzării tehnologiilor de uz general

1.2. Îmbunătățirea infrastructurilor de cercetare și inovare (C&I) și a capacităților pentru a dezvolta excelența în materie de C&I și promovarea centrelor de competență, în special a celor de interes european, prin conectarea acestora cu structuri existente sau emergente de clusterizare care urmăresc inovarea și dezvoltarea economică, într-un mod care răspunde nevoilor de dezvoltare în care sunt interesate comunitățile în care acestea se dezvoltă

Axa Prioritară 2 - Tehnologia Informației și Comunicației (TIC) pentru o economie digitală competitivă

Suma alocată:

►555.101.935,00 euro pentru regiunile mai puțin dezvoltate

(34.008.072 euro rezervă de performanță)

►75.097.813,00 euro pentru Regiunea București-Ilfov, regiune mai dezvoltată (4.552.434 euro rezerva de performanță)

Priorități de Investiții

2.1. Extinderea conexiunii în bandă largă și difuzarea rețelelor de mare viteză, precum și sprijinirea adoptării tehnologiilor emergente și a rețelelor pentru economia digitală; incluziune digitală, cultură online și e-sănătate

2.2. Dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic și a cererii de TIC;

2.3. Consolidarea aplicațiilor TIC pentru guvernare electronică, e-learning

PROGRAMUL OPERAȚIONAL AJUTORAREA PERSOANELOR DEZAVANTAJATE

Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate (PO AD) spijină distribuirea de alimente și asistență materială de bază pentru persoanele cele mai defavorizate la care se face referire în Regulamentul U.E. nr. 223/2014 (art. 2(5)) al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 privind Fondul European de Ajutor Destinat celor mai Defavorizate Persoane.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL PENTRU PESCUIT ȘI AFACERI MARINE (POPAM)

Programul este conceput pentru a sprijini dezvoltarea pescuitului și acvaculturii din România în perioada 2014 - 2020. POPAM 2014 - 20120 va sprijini dezvoltarea prin abordarea următoarelor obiective specifice:

1.1 Reducerea impactului pescuitului asupra mediului, inclusiv evitarea şi reducerea, în măsura posibilităţilor, a capturilor nedorite.

1.4 Creşterea competitivităţii şi a viabilităţii întreprinderilor din domeniul pescuitului, inclusiv a flotei costiere la scară mică şi îmbunătăţirea siguranţei sau a condiţiilor de lucru.

1.5 Furnizarea de sprijin privind consolidarea dezvoltării tehnologice şi inovării, inclusiv a creşterii eficienţei energetice, şi a transferului de cunoștințe.

2.2 Sporirea competitivităţii şi a viabilităţii întreprinderilor din sectorul acvaculturii, inclusiv îmbunătăţirea siguranţei sau a condiţiilor de lucru, în special ale IMM-urilor.

2.3 Protejarea şi refacerea biodiversităţii acvatice şi îmbunătățirea ecosistemelor legate de acvacultură şi promovarea unei acvaculturi eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor.

2.4 Promovarea acvaculturii cu un nivel ridicat al protecţiei mediului înconjurător şi promovarea sănătăţii animalelor, precum şi a siguranţei şi sănătăţii publice.

3.1 Îmbunătăţirea şi furnizarea de cunoştinţe ştiinţifice şi îmbunătăţirea colectării şi gestionării datelor.

3.2 Asigurarea sprijinului pentru monitorizare, control şi aplicare, consolidarea capacităţii instituţionale şi a eficienţei administraţiei publice, fără creşterea sarcinilor administrative

4.1 Promovarea creşterii economice, a incluziunii sociale şi a creării de locuri de muncă şi furnizarea de sprijin pentru creşterea şanselor de angajare şi a mobilităţii forţei de muncă în 16 cadrul comunităţilor costiere şi interioare, dependente de pescuit şi acvacultură, inclusiv diversificarea.

5.1 Îmbunătăţirea organizaţiilor de piaţă pentru produselor de pescuit şi acvacultură

5.2 Încurajarea investiţiilor în sectoarele de marketing şi procesare 6.1. Dezvoltarea şi implementarea Politicii Maritime Integrate

PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE RURALĂ 2014-2020

Programul Naţional de Dezvoltare Rurală 2014 – 2020 (PNDR) este programul prin care se acordă fonduri nerambursabile de la Uniunea Europeană şi Guvernul României pentru dezvoltarea economico – socială a spaţiului rural din România.

PNDR răspunde la trei dintre provocările de dezvoltare stabilite prin Acordul de Parteneriat:

Prin PNDR vor fi finantate 14 măsuri de dezvoltare dezvoltare rurală cu o alocare financiara de 9,363 mld euro din care 8,015 mld FEADR (Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală) și 1,347 mld contribuție națională.

PNDR (finanțat din FEADR) susține dezvoltarea strategică a spațiului rural prin abordarea strategică a următoarelor obiective strategice:

OS 1 Restructurarea și creșterea vialbilității exploatațiilor agricole

OS 2 Gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice

OS 3 Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale

Principalele priorități de dezvoltare rurală pentru perioada de programare 2014 - 2020:

► Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole prin consolidarea acestora, deschiderea către piață și procesare a produselor agricole;

► Încurajarea întineririi generațiilor de agricultori prin sprijinirea instalării tinerilor fermieri;

► Dezvoltarea infrastructurii rurale de bază ca precondiție pentru atragerea investițiilor în zonele rurale şi crearea de noi locuri de muncă și implicit la dezvoltarea spațiului rural.

► Încurajarea diversificării economiei rurale prin promovarea creării și dezvoltării IMM-urilor în sectoarele nonagricole din mediul rural;

► Promovarea sectorului pomicol, ca sector cu nevoi specifice, prin intermediul unui subprogram dedicate;

► Încurajarea dezvoltării locale plasate în responsabilitatea comunității prin intermediul abordării LEADER. Competența transversală a LEADER îmbunătățește competitivitatea,

calitatea vieții și diversificarea economiei rurale, precum și combaterea sărăciei și excluderii sociale.

Pentru realizarea obiectivului strategic 1, prin măsurile PNDR vor fi finanțate următoarele categorii de intervenție:

► Înfiinţarea, extinderea şi modernizarea dotărilor la nivel de fermă (clădiri, drumuri de acces, irigații, tehnologii de reducere a poluării şi producţie de energie din surse regenerabile, facilități de depozitare, comercializare şi procesare, inclusiv în contextul lanţurilor scurte, etc.);

► Investiţii în procesare şi comercializare, inclusiv în eficienţă energetică, marketing, depozitare, condiţionare, adaptare la standarde, etc;

► Sprijin pentru restructurarea fermelor, în special a celor mici, şi întinerirea generaţiilor de fermieri;

► Gestionarea riscurilor în sectorul agro-alimentar;

► Activităţi consiliere şi formare, realizate inclusiv prin intermediul grupurilor de producători.

Pentru realizarea obiectivului strategic 2, prin măsurile PNDR vor fi finanțate următoarele categorii de intervenție:

► Acțiuni de împădurire a terenurilor agricole și neagricole, precum și realizarea perdelelor forestiere pe aceste terenuri;

► Plăți compensatorii fermierilor care își asumă în mod voluntar angajamente de agro-mediu;

► Plăți compensatorii fermierilor care se angajează în mod voluntar să adopte sau să mențină practici și metode specifice agriculturii ecologice;

► Plăți compensatorii fermierilor care se angajează în mod voluntar să continue activitatea în zonele desemnate ca zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrangeri specifice.

Pentru realizarea obiectivului strategic 3, prin măsurile PNDR vor fi finanțate următoarele categorii de intervenție:

► Sprijin pentru realizarea de investiții pentru microîntreprinderi şi întreprinderi mici non-agricole în zonele rurale;

► Îmbunătățirea infrastructurii locale (sisteme de alimentare cu apă, canalizare, drumuri locale), infrastructură educațională, medicală și socială;

► Restaurarea şi conservarea moștenirii culturale;

► Sprijin pentru strategii generate la nivel local, care asigură abordări integrate pentru dezvoltarea locală.

AFIR - Agenţia pentru Finanţarea Investiţiilor Rurale este instituţia care asigură implementarea tehnică şi financiară a PNDR 2014 – 2020.

Implementarea PNDR cuprinde 14 măsuri:

Măsura 1 Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare

Măsura 2 Servicii de consiliere, servicii de gestionare a exploatațiilor agricole și servicii de înlocuire în cadrul exploatației

Măsura 4 Investiții în active fizice

SubMăsura 4.1 – Investiţii in exploataţii agricole

SubMăsura 4.1a – Investiţii în exploataţiile pomicole

SubMăsura 4.2 – Investiţii pentru procesarea/ marketingul produselor agricole

SubMăsura 4.2a - Investiţii în procesarea/ marketingul produselor din sectorul pomicol

SubMăsura 4.3 - Investiţii pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole şi silvice

Măsura 6 Dezvoltarea explotațiilor și a întreprinderilor

SubMăsura 6.1 - Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri

SubMăsura 6.2 - Sprijin pentru înființarea de activităţi neagricole în zone rurale

SubMăsura 6.3 - Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici

SubMăsura 6.4 - Investiţii în crearea şi dezvoltarea de activităţi neagricole

Măsura 7 Servicii de bază și reînoirea satelor în zonele rurale

SubMăsura 7.2 - Investiţii în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică

SubMăsura 7.6 - Investiţii asociate cu protejarea patrimoniului cultural

Măsura 8 Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor

SubMăsura 8.1 - Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite

Măsura 9 Sprijin pentru înființarea grupurilor de producători

SubMăsura 9a - Înfiinţarea grupurilor de producători în sectorul pomicol

Măsura 10 Agro-mediu și climă

Măsura 11 Agricultură ecologică

Măsura 13 Plăți zone cu constrângeri naturale

Măsura 15 Servicii de silvo-mediu, servicii climatice și conservarea pădurilor

Măsura 16 Cooperarea

Măsura 17 Gestionarea

Măsura 19 Dezvoltarea locală LEADER

PROGRAMUL DE COOPERARE 2014-2020

PROGRAMUL INTERREG V-A ROMÂNIA - BULGARIA 2014-2020

Interreg V-A România-Bulgaria îşi propune să extindă orizonturile regiunii, pentru a obţine rezultate concrete şi măsurabile şi pentru a permite zonei să devină o regiune unde să se poată trăi, studia, lucra, vizita şi investi. Programul susţine procesul creării unor comunităţi competitive şi sustenabile prin folosirea într-un mod eficient a resurselor, promovarea iniţiativelor profitabile și a oportunităților oferite de dezvoltarea fluxurilor transversale și orizontale în zona coridorului Dunăre / Marea Neagră.

Viziunea zonei transfrontaliere România - Bulgaria ca poartă de acces la zona de Est a Dunării / Marea Neagră, ca punct central în largul Mării Negre – Dunăre - nordul Rinului, are ca scop să sprijine dezvoltarea zonei transfrontaliere, prin îmbunătățirea accesibilității, promovarea cooperării instituționale și protejarea și dezvoltarea activelor regionale.

În conformitate cu „cadrul strategic comun" al UE, cinci obiective tematice au fost selectate, printre cele unsprezece obiective tematice (OT), corespunzătoare priorităților Strategiei Europa 2020, cu scopul de a răspunde la provocările cheie şi nevoile identificate. Pentru fiecare obiectiv tematic (OT), prioritățile de investiții specifice (PI) au fost selectate dintre cele pre-definite. Strategia Programului RO-BG se bazează pe cinci OT-uri, care sunt în concordanță cu problemele identificate, fiind cele mai potrivite pentru a fi abordate prin cooperarea transfrontalieră.

Obiectiv Tematic 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor

Prioritatea de investiții 5.b: Promovarea investițiilor destinate abordării unor riscuri specifice, asigurarea rezistenței în fața dezastrelor și dezvoltarea unor sisteme de gestionare a dezastrelor.

Obiectiv Tematic 6: Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor

Prioritatea de investiții 6.c: Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural.

Prioritatea de investiții 6.d: Protejarea și refacerea biodiversității și a solurilor, precum și promovarea unor servicii ecosistemice, inclusiv prin Natura 2000 și infrastructuri ecologice.

Obiectiv Tematic 7: Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore

Prioritatea de investiții 7.b: Stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale.

Prioritatea de investiții 7.c: Dezvoltarea și îmbunătățirea unor sisteme de transport care respectă mediul, inclusiv a celor cu zgomot redus, și care au emisii reduse de carbon, inclusiv a căilor navigabile interioare și a sistemelor de transport maritim, a porturilor, a legăturilor multimodale și infrastructurilor aeroportuare, cu scopul de a promova mobilitatea durabilă la nivel regional și local.

Obiectiv Tematic 8: Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă

Prioritatea de investiții 8.i: Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă prin integrarea pieețelor forței de muncă transfrontaliere, inclusiv mobilitatea transfrontalieră, inițiativele comune locale în domeniul ocupării forței de muncă, servicii de informare și de consiliere și formarea comună.

Obiectiv Tematic 11: Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a persoanelor interesate și a unei administrații publice eficiente prin acțiuni menite să dezvolte capacitatea instituțională și eficiența a administrațiilor și serviciilor publice vizate de implementarea Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), precum și prin sprijinirea acțiunilor din cadrul FSE de consolidare a capacității instituționale și a eficienței administrației publice

Prioritatea de investiții 11.iv: Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă prin promovarea cooperării juridice și administrative și a cooperării între cetățeni și instituții.

Obiectivul principal din spatele alocării financiare pentru obiectivele tematice ale Programului este de a duce la îndeplinire, într-un mod eficient, rezultatele preconizate ale Programului, pe baza resurselor disponibile. Programul este finanțat de către FEDR. Sprijinul FEDR alocat Programului se ridică la 215.745.513 euro, apropiat de nivelul din perioada anterioară de programare. Din această sumă, 6% sunt dedicați Asistenței Tehnice.

Axe prioritare:

Axa prioritară 1 „O regiune bine conectată”

Axa Prioritară 2 „O regiune verde”

Axa Prioritară 3 „O regiune sigură”

Axa prioritară 4 „O regiune calificată și favorabilă incluziunii”

Axa prioritară 5 „O regiune eficientă”

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA – REPUBLICA MOLDOVA 2014-2020

În perioada 2014 - 2020, Uniunea Europeană va finanţa Programul Operaţional Comun România-Republica Moldova, prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate (ENI). Programul se adresează zonei aflate la frontiera dintre România şi Republica Moldova, şi va contribui la atingerea obiectivului general al Instrumentului European de Vecinătate: evoluţia către o regiune de prosperitate şi bună vecinătate, realizată prin acţiuni de cooperare transfrontalieră în beneficiul statelor membre şi nemembre ale UE care se învecinează.

Aria de cooperare:

România, judeţele: Botoșani, Iași, Vaslui, Galați

Republica Moldova, întreg teritoriul

Bugetul programului: 89.1 milioane euro (89.1 milioane buget total – dintre care 81 milioane finanțate de UE prin Instrumentul European de Vecinătate – ENI și 8.1 milioane euro cofinanțare asigurată de statele partenere).

Regula de flexibilitate: 10% din bugetul Programului poate fi utilizat după cum urmează:

► De către beneficiari din România implicaţi în Proiecte Majore de Infrastructură (PMI) localizaţi în afara ariei programului, cu condiţia ca participarea lor în proiect să fie necesară, implementării proiectului şi să respecte criteriile de eligibilitate definite pentru fiecare procedură de selecţie;

► De către beneficiari, inclusiv lideri de proiect, localizaţi în aria programului, sau de către Beneficiari ai Proiectelor Majore de Infrastructură (PMI) pentru implementarea unor activităţi necesare realizării obiectivelor proiectului în afara ariei programului.

Obiectivul tematic 2: Sprijin pentru educaţie, cercetare, dezvoltare tehnologică şi inovare

Prioritatea 1.1 - Cooperare instituțională în domeniul educațional în vederea creșterii accesului la educație și a calității acesteia

Prioritatea 1.2 – Promovare și sprijin pentru cercetare și inovare

Obiectivul tematic 3: Promovarea culturii locale și protejarea patrimoniului istoric

Prioritatea 2.1 – Promovarea și conservarea patrimoniului cultural și istoric

Obiectivul tematic 7: Îmbunătățirea accesibilităţii în regiuni, dezvoltarea transportului şi a reţelelor şi sistemelor comune de transport

Prioritatea 3.1 – Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier şi a infrastructurii TIC

Obiectivul tematic 8: Provocări comune în domeniul siguranţei şi securităţii

Prioritatea 4.1 – Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate şi a accesului la sănătate

Prioritatea 4.2 – Sprijin pentru activităţi comune în vederea prevenirii dezastrelor naturale şi antropice, precum şi acţiuni comune în timpul situaţiilor de urgenţă

Prioritatea 4.3 – Prevenirea şi combaterea criminalităţii organizate şi cooperarea poliţiei

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA – UCRAINA 2014-2020

În perioada 2014 - 2020, Uniunea Europeană va finanţa Programul Operaţional Comun România - Ucraina, prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate (ENI). Programul se adresează zonei aflate la frontiera dintre România şi Ucraina şi va contribui la atingerea obiectivului general al ENI: evoluţia către o regiune de prosperitate şi bună vecinătate, realizată prin acţiuni de cooperare transfrontalieră în beneficiul statelor membre şi nemembre ale UE care se învecinează.

Aria de cooperare

România, judeţele: Botoşani, Suceava, Tulcea, Maramureş, Satu-Mare

Ucraina, oblasturile: Odessa, Ivano-Frankivsk, Zakarpatska, Cernăuţi

Bugetul programului: 66 milioane euro (66 milioane buget total din care 60 milioane finanțate de UE prin ENI și 6 milioane euro cofinanțare asigurată de statele partenere)

Regula de flexibilitate: 10% din bugetul Programului poate fi utilizat după cum urmează:

► De către beneficiari localizaţi în afara ariei programului cu condiția ca participarea lor să fie necesară implementării proiectului şi să respecte criteriile de eligibilitate definite pentru fiecare procedură de selecţie;

► De către beneficiari, inclusiv lideri de proiect, localizaţi în aria programului sau de către Beneficiari ai Proiectelor Majore de Infrastructură (PMI) pentru implementarea unor activităţi necesare realizării obiectivelor proiectului în afara ariei programului.

Obiectivul tematic 2: Sprijin pentru educaţie, cercetare, dezvoltare tehnologică şi inovare

Prioritatea 1.1 - Cooperare instituțională în domeniul educațional în vederea creșterii accesului la educație și a calității acesteia

Prioritatea 1.2 – Promovare și sprijin pentru cercetare și inovare

Obiectivul tematic 3: Promovarea culturii locale și protejarea patrimoniului istoric

Prioritatea 2.1 – Promovarea și conservarea patrimoniului cultural și istoric

Obiectivul tematic 7: Îmbunătățirea accesibilităţii în regiuni, dezvoltarea transportului şi a reţelelor şi sistemelor comune de transport

Prioritatea 3.1 – Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier şi instrumentelor TIC

Obiectivul tematic 8: Provocări comune în domeniul siguranţei şi securităţii

Prioritatea 4.1 – Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate şi a accesului la sănătate

Prioritatea 4.2 – Sprijin pentru activităţi comune în vederea prevenirii dezastrelor naturale şi antropice, precum şi acţiuni comune în timpul situaţiilor de urgenţă

Prioritatea 4.3 – Prevenirea şi combaterea criminalităţii organizate şi cooperarea poliţiei

PROGRAMUL IPA DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA – REPUBLICA SERBIA 2014-2020

Programul IPA II de Cooperare Transfrontalieră România – Serbia 2014 - 2020 este un program finanțat de Uniunea Europeană din fonduri IPA - CBC și care face parte din familia programelor europene Interreg. Noul program de cooperare transfrontalieră dintre România și Serbia a fost elaborat având în vedere atât nevoile locale ale comunităților din zona de graniță, cât și strategiile europene dezvoltate la nivel macro-regional. Având în vedere dimensiunea europeană a acestuia, programul este corelat cu strategiile UE pentru perioada 2014 - 2020, cum este cazul Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării prin care se dorește o conectare mai bună, protejarea mediului sau dezvoltarea prosperității în Regiunea Dunării.

Strategia Europa 2020 este un alt instrument european care a inspirat elaborarea noului program prin care se urmărește o creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii sociale și economice. Având în vedere experiența cooperării transfrontaliere acumulată în ultimii ani la nivel regional și local, remarcăm că este pentru prima dată când în procesul de programare pentru elaborarea unui program transfrontalier româno - sârb au fost realizate consultări la nivelul comunităților și s-au avut în vedere nevoile locale din județe și districte.

Obiectivul strategic al programului

Realizarea, pe baza proiectelor comune transfrontaliere și acțiunilor comune ale partenerilor români și sârbi, a unei dezvoltări socio – economice echilibrate și durabile a regiunii de graniţă dintre România și Republica Serbia.

Aria eligibilă

România: 3 județe Timiş, Caraş-Severin, Mehedinţi

Republica Serbia: 6 districte Severnobanatski, Srednjebanatski, Južnobanatski, Braničevski, Borski, Podunavski

Bugetul total: 88.124.999 euro, din care 74.906.248 euro din Instrumentul de Asistență pentru Preaderare –IPA II

Axa prioritară 1: Promovarea ocupării forței de muncă și îmbunătățirea serviciilor de bază pentru o creștere favorabilă incluziunii (18,19 mil euro)

Obiectiv 1: Creşterea potenţialului ariei programului pentru o creştere favorabilă incluziunii, îmbunătăţirea disponibilităţii oportunităţilor de angajare, acces la piaţa muncii şi oportunităţi de angajare în aria eligibilă a programului.

Tipuri de activități:

► inițiative comune în vederea promovării și dezvoltării accesului pe piața muncii;

► studii, strategii, schimburi de experiență.

Obiectiv 2: Creşterea potenţialului ariei programului pentru o creştere favorabilă incluziunii, pe baza îmbunătăţirii calităţii vieţii tuturor rezidenţilor de pe cele două părţi ale graniţei prin acţiuni comune, în special pentru îmbunătăţirea accesului populaţiei la servicii medicale, servicii sociale, servicii ce sprijină accesul la învăţământul primar moderne şi eficiente.

Tipuri de activități:

► dezvoltarea unor platforme și rețele, studii și cercetări;

► investiții - construcții, reabilitări, modernizări.

Obiectiv 3: Creşterea potenţialului zonei programului pentru o creştere favorabilă incluziunii, creşterea integrării sociale şi culturale în zona transfrontalieră promovând servicii şi reţele inovatoare, reducând impactul constrângerilor datorate izolării şi marginalizării din zonele de frontieră.

Tipuri de activități:

► investiții;

► achiziția de echipamente;

► studii, strategii, schimburi de experiență.

Axa prioritară 2: Protecția mediului și managementul riscurilor (21,15 mil euro)

Obiectiv 1: Creșterea gradului de protecție și valorificarea sustenabilă a resurselor naturale, îmbunătățirea capacității instituțiilor abilitate și promovarea rețelelor transfrontaliere pentru educație și studii privind resursele de mediu.

Tipuri de activități:

► inițiative comune, parteneriate și rețele comune, studii, strategii, schimburi de experiență în domeniul protecției mediului, managementul reziduurilor și utilizarea resurselor naturale;

► investiții în infrastructură (cu accent pe infrastructura verde).

Obiectiv 2: Dezvoltarea capacității de a gestiona riscurile de mediu, interoperabilitate transfrontalieră și acțiuni comune pentru sisteme inovatoare de protecție a mediului,

atenuarea și prevenirea accidentelor și dezastrelor de mediu, reacții în situații de urgență, pregătirea şi conștientizarea urgențelor de mediu.

Tipuri de activități:

► investiții în infrastructură de intervenție specifică situațiilor de urgență din aria eligibilă;

► rețele și parteneriate comune pentru situații de urgență, studii, strategii, planuri, schimburi de experiență.

Axa prioritară 3: Mobilitate sustenabilă și accesibilitate (21,15 mil euro)

Obiectiv 1: Promovarea realizării unui standard îmbunătățit și omogen în transportul public, în special în zonele izolate prin sustenabilitate îmbunătățită și eficiența infrastructurii de transport și serviciilor de mobilitate în zona transfrontalieră și integrarea zonei în principalele coridoare de transport din UE.

Tipuri de activități:

► investiții în infrastructură – construcții, reabilitări, modernizări;

► achiziționarea de echipamente;

► studii, strategii, schimburi de experiență, campanii de conștientizare.

Obiectiv 2: Promovarea realizării unui standard de calitate îmbunătăţit şi omogen în infrastructurile publice pentru servicii de bază, în special în zonele izolate, prin acces îmbunătăţit şi extins la utilităţi publice moderne şi eficiente (inclusiv internet, energie)

Tipuri de activități:

► investiții în infrastructura ICT;

► studii, strategii, schimburi de experiență, platforme și rețele transfrontaliere;

► achiziția de echipamente specifice.

Axa prioritară 4: Atractivitate pentru un turism sustenabil (18,82 mil euro)

Obiectiv 1: Dezvoltarea economiei turismului local de-a lungul graniței, pe baza promovării unei valorificări sustenabile a patrimoniului local natural şi cultural, promovarea creşterii cererilor naţionale şi internaţionale pentru servicii de turism, crearea de atracţii turistice şi culturale integrative, îmbunătăţirea atractivității reţelelor şi traseelor turistice transfrontaliere.

Tipuri de activități:

► investiții în infrastructura de turism-construcții, reabilitări, modernizări;

► acțiuni comune de promovare.

Obiectiv 2: Dezvoltarea economiei turistice locale pe baza dezvoltării calității serviciilor turistice, valorificării sustenabile a patrimoniului natural și cultural, crearea capacităților și competențelor pentru servicii turistice de o calitate superioară, dezvoltarea unor produse inovative în rețele și parteneriate transfrontaliere, îmbunătățirea calității și sustenabilității infrastructurii turistice.

Tipuri de activități:

► parteneriate de cercetare, studii, strategii, schimburi de experiență în sectorul turistic;

► sprijin pentru dezvoltarea serviciilor turistice transfrontaliere.

Un procent de 30% din totalul fondurilor programului va fi dedicat finanțării unor proiecte strategice, pentru care beneficiarii au arătat un interes deosebit pe parcursul consultărilor derulate în vederea elaborării programului.

Axa prioritară 5: Asistență Tehnică (8,81 mil euro)

Obiectiv: promovarea unei implementarea efectivă și eficientă a programului prin asigurarea funcționării eficiente a organismelor programului, și a comitetelor.

PROGRAMUL INTERREG. V-A ROMÂNIA - UNGARIA

Programul Interreg V-A România - Ungaria, care va fi implementat în perioada de programare 2014 - 2020, continuă finanțarea cooperării transfrontaliere în zona de graniță româno-ungară, prin intermediul FEDR, cu sprijinul Uniunii Europene și al guvernelor celor două state.

Aria eligibilă:

România: 4 județe - Satu Mare, Bihor, Arad și Timiș

Ungaria: 4 județe - Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés și Csongrád

Strategia programului:

Obiectivul strategic al programului vizează realizarea de intervenții integrate cu caracter transfrontalier și strategic puternic, în vederea exploatării potențialului comun și abordării provocărilor comune.

Axa Prioritară 1: Protejarea în comun și utilizarea eficientă a valorilor comune și resurselor (Cooperarea în domeniul valorilor comune și resurselor) - 48,50 mil euro

Prioritatea de investiții 6/b: Investirea în sectorul apelor pentru a întruni cerințele Uniunii în domeniul mediului și pentru a aborda necesitățile identificate de statele membre, pentru investiții care depășesc respectivele cerințe

Prioritatea de investiții 6/c: Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural

Axa prioritară 2: Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor (Cooperare în domeniul accesibilității) - 34,99 mil euro

Prioritatea de investiții 7/b: Îmbunătățirea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv nodurile multimodale

Prioritatea de investiții 7/c: Dezvoltarea și îmbunătățirea sistemelor de transport ecologice (inclusiv cu un nivel redus de zgomot) și cu emisii reduse de carbon, inclusiv transporturile fluviale interne și maritime, porturile, legăturile multimodale și infrastructura aeroportuară pentru promovarea mobilității regionale și locale durabile

Axa prioritară 3: Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității forței de muncă transfrontaliere (Cooperare în domeniul ocupării forței de muncă) - 55,07 mil euro

Prioritatea de investiții 8/b: Susținerea creșterii eficiente a ocupării forței de muncă prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a strategiei teritoriale pentru zonele specifice, inclusiv conversia regiunilor industriale în declin, îmbunătățirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice

Axa prioritară 4: Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a sănătății (Cooperare în domeniul sănătății și prevenției bolilor) - 57,03 mil euro

Prioritatea de investiții 9/a: Investirea în infrastructura medicală și socială, care contribuie la dezvoltarea națională, regională și locală, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate, promovând incluziunea socială prin accesul îmbunătățit la serviciile sociale, culturale și recreative și tranziția de la serviciile instituționale la cele comunitare

Axa prioritară 5: Îmbunătățirea prevenirii riscurilor și gestionării dezastrelor (Cooperare în domeniul prevenirii riscurilor și gestionării dezastrelor) - 9,55 mil euro

Prioritatea de investiții 5/b: Promovarea investițiilor pentru abordarea riscurilor specifice, asigurarea intervenției în cazul dezastrelor și dezvoltarea unui sistem de gestionare a dezastrelor

Axa prioritară 6: Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni (Cooperarea instituțiilor și comunităților) - 4,01 mil euro

Prioritatea de investiții 11/b: Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă prin promovarea cooperării juridice și administrative și a cooperării între cetățeni și instituții

Beneficiari eligibili:

Autorități/administrații locale și județene și instituțiile lor

Ministere naționale și instituțiile lor specializate, birouri regionale ale acestora

Administrații ale parcurilor naționale/naturale

Instituții pentru protecția mediului

Instituții de învățământ superior

Organizații neguvernamentale

Asociații microregionale

Organizații de management al Euroregiunilor

Muzee, biblioteci, teatre

Biserici

Birouri ale patrimoniului cultural

Camere de comerț

Grupări Europene de Cooperare Teritorială (GECT)

Organizații naționale responsabile pentru dezvoltarea infrastructurii de transport

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN „BAZINUL MĂRII NEGRE" 2014 - 2020

Obiectivul general: Îmbunătăţirea nivelului de trai al oamenilor din regiunile din Bazinul Mării Negre prin creştere sustenabilă şi protecţia în comun a mediului

Obiective tematice:

1. Promovarea afacerilor şi a antreprenoriatului în Bazinul Mării Negre

2. Promovarea unei politici de mediu coordonate şi reducerea prin acţiuni comune a deşeurilor maritime în Bazinul Mării Negre

Aria eligibilă a programului:

- ► România: Sud-Est;
- ► Bulgaria: Severoiztochen, Yugoiztochen;

► Grecia: Kentriki Makedonia, Anatoliki Makedonia Thraki;

► Turcia: TR10 (İstanbul), TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli), TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova), TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın), TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop), TR83 (Samsun, Tokat, Çorum, Amasya) şi TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane);

► Rusia: Rostov Oblast, Krasnodar Krai, Republica Adygea;

► Ucraina: Odessa, Mykolaiv, Kherson, Zaporosh'ye şi Donetsk Oblasts, Republica Crimeea, Sevastopol;

► Moldova, Georgia, Armenia, Azerbaijan: întreg teritoriul.

Bugetul total: 49 mil euro, din care 39 mil euro provin din Instrumentul European de Vecinătate (ENI) şi 10 mil euro din Instrumentul de Asistență pentru Preaderare (IPA II) pentru participarea Turciei.

Priorităţi

1.1 Promovarea în comun a afacerilor şi antreprenoriatului în sectoarele turism şi cultură

Activităţi orientative:

► Promovarea dezvoltării şi comercializării comune a produselor de turism transfrontalier şi a itinerariilor tematice (ex. culturale, religioase, rutele comerciale antice, agricole); promovarea diversificării şi a integrării turismului de coastă şi intern.

► Promovarea patrimoniului istoric şi sprijinirea conservării acestuia prin dezvoltarea turistică sustenabilă (ex. Investiţii la scară mică, marketing).

► Încurajarea sinergiilor, reţelelor şi conectivităţii între părţile interesate din turism şi cultură şi operatorii de turism din cadrul Bazinului Mării Negre (ex. reţea specifică pentru turismul maritim, etc.); promovarea instrumentelor electronice de marketing şi a informaţiilor logistice transfrontaliere în evenimentele culturale, de exemplu.

► Schimbul de experienţă şi/sau dezvoltarea în comun a unor pachete de turism destinate anumitor pieţe (ex. Persoanele în vârstă); schimb de experienţă pentru a promova produsele turistice de o mai bună calitate şi mai inovatoare (ex. Parcuri arheologice submarine, eco-tourism, turism cultural, turism medical).

► Promovarea în comun a produselor culturale (artizanat, opere de artă, etc) şi evenimente (festivaluri, târguri).

► Consolidarea în comun a deschiderii Regiunii Mării Negre către turismul international şi non-european (ex. Marketingul comun, campanii de comunicare şi promovare, dezvoltarea brandurilor Bazinului Mării Negre).

► Încurajarea networking-ului, a schimbului de bună experienţă în consolidarea industriilor culturale şi creative (muzică, multimedia, etc.).

► Schimbul de bune practici în dezvoltarea strategiilor de turism ecologice (ex. Îmbunătăţirea eficienţei resurselor, prevenirea/gestionarea deşeurilor şi a poluării în zonele turistice, orientări privind diminuarea efectelor asupra biodiversităţii şi amplificarea beneficiilor turismului în zonele protejate).

► Îmbunătăţirea serviciilor turistice şi promovarea perfecţionării competenţelor ex. Prin programele de schimb între instituţiile de învăţământ (ex. Pentru tineri profesionişti), sau prin crearea în comun a unor cursuri deschise online bazate pe cele mai bune experienţe din domeniu.

1.2 Creşterea oportunităţilor comerciale transfrontaliere şi modernizarea sectorului agricol şi a celor conexe

Activităţi orientative:

► Promovarea relaţiilor comerciale internaţionale, a reţelelor sectoriale şi transsectoriale şi a parteneriatelor (ex. Forumuri de afaceri) în cadrul Bazinului Mării Negre şi sprijinirea internaţionalizării schimburilor (ex. Dezvoltarea capacităţii).

► Consolidarea conexiunii la internet, a sistemelor de afaceri transfrontaliere de schimb de informaţii, a informaţiilor de piaţă şi de logistică, cu o mai mare utilizare a tehnologiilor de informaţii şi comunicaţii (TIC).

► Schimbul de bune practici în marketing modern şi inovator şi de strategii comerciale, instrumente de marketing electronice şi elaborarea strategiilor comune de marketing (ex. Branding regional).

► Sprijinirea inovaţiei, cercetării şi cooperării, inclusiv pentru dezvoltarea logisticii, în industria agricolă, dezvoltarea în comun şi punerea în aplicare a bunelor practici în producerea de produse agricole de calitate.

► Introducerea de tehnologii inovatoare pentru dezvoltarea sectorială (produse organice/bio, acvacultură sustenabilă), incluzând schimbul de experienţă şi investiţiile la scară mică în proiecte-pilot.

► Sprijinirea culturii antreprenoriale prin învăţarea şi pregătirea tinerilor ce lucrează în sectorul agricol şi în sectoarele conexe; schimbul de bune practici în acest domeniu.

► Schimbul experienţei de bune practici în introducerea în practică a standardelor (ex. Siguranţa alimentară).

► Acţiuni în comun pentru sprijinirea folosirii productive a transferurilor băneşti în modernizarea agriculturii/acvaculturii/industriei alimentare.

2.1 Îmbunatățirea sistemului de monitorizare în comun a mediului

Activităţi orientative:

► Consolidarea monitorizării comune şi compatibile la nivel transfrontalier, a sistemelor de evaluare şi informare, a instrumentelor şi capacităţii de prevenire şi control a poluării transfrontaliere (inclusiv prin investiţiile la scară mică).

► Îmbunătăţirea colaborării transfrontaliere pe termen lung, a capacităţii de informare şi cercetare (inclusive tehnologii inovatoare) pentru abordarea transformării ecosistemului, monitorizării biodiversităţii şi migraţiei speciilor.

► Consolidarea în comun a colaborării între ştiinţă, industrie, părţile interesate relevante şi factorii de decizie pentru a aborda problemele de management integrat al litoralului şi pentru a armoniza monitorizarea, evaluarea mediului marin şi furnizarea de date.

► Îmbunătăţirea disponibilităţii şi a interoperabilităţii transfrontaliere a datelor de acces public online actualizate şi a produselor de date (ex. hărţi) pentru Marea Neagră, astfel încât industria, autorităţile publice, ONG-urile şi cercetătorii să le utilizeze în mod eficient.

► Promovarea cooperării transfrontaliere între autorităţile maritime responsabile pentru activităţi precum navigarea sigură sau controlul pescuitul, pentru a putea face schimb de informaţii asupra riscurilor şi ameninţărilor (supraveghere maritimă integrată).

► Îmbunătăţirea cooperării la nivelul monitorizării mediului între părţile interesate implicate în prevenirea si gestionarea dezastrelor.

► Consolidarea contactului între ţări şi schimbul de bune practici privind sistemele de prevenire timpurie care permit populaţiei expuse la pericole să ia măsurile corespunzătoare pentru a evita/reduce riscurile şi pentru a pregăti răspunsuri eficiente; îmbunătăţirea disponibilităţii informaţiilor legate de mediu pentru populaţie, în special privind riscul de producere a cutremurelor, inundaţiilor şi incendiilor de pădure.

2.2 Promovarea în comun a unor acţiuni având ca scop conştientizarea privind deşeurile maritime şi riverane

Activităţi orientative:

► Sensibilizarea şi educarea în comun a publicului în ceea ce priveşte problemele constituite de deşeurile din râuri şi din mare, valoarea biodiversităţii şi protecţia mediului (campanii mass-media, producţia de instrumente educaţionale şi orientări pentru o 'cetăţenie responsabilă' pentru diferite sectoare, pentru publicuri-ţintă, cum ar fi copiii şi studenţii, turiştii, autorităţile municipale, companiile de transport naval şi echipajele navelor).

► Schimbul şi promovarea bunelor practici şi a tehnologiilor de gestionare a mediului (inclusiv prin investiţiile la scară mică) referitoare la tratarea şi eliminarea deşeurilor, reducerea depozitării ilegale a acestora şi a gropilor de gunoi de pe ţămurile râurilor şi de pe ţărmurile mării şi prevenirea efectelor adverse ale acestora.

► Promovarea în comun a practicii celor „3R" (redu, refoloseşte, reciclează) pentru deşeuri, precum şi folosirea deşeurilor pentru producerea de energie.

► Consolidarea acţiunii comunităţii, promovarea şi organizarea campaniilor transfrontaliere de curăţare a zonelor de coastă ale Bazinului Mării Negre şi a râurilor (implicând şcoli, studenţi şi voluntari) şi schimbul de bune experienţe în acest domeniu.

► Încurajarea implicării şi a parteriatelor între ONG-uri şi societatea civilă, sectorul privat (ex. În sectoarele de turism, transport naval şi pescuit) şi autorităţile locale/regionale şi serviciile de colectare a gunoiului pentru a combate deşeurile din râuri şi deşeurile marine.

► Schimbul de experienţă pentru a îmbunătăţi infrastructura porturilor şi serviciile de colectare a gunoiului de pe nave (ex. Pregătirea de orientări/manuale pentru dezvoltarea unui plan de gestionare a deşeurilor portuare în concordanţă cu cerinţele Organizaţiei Maritime Internaţionale/UE şi promovarea implementării acestui plan în porturile de la Marea Neagră).

PROGRAMUL UNGARIA – SLOVACIA – ROMÂNIA – UCRAINA 2014-2020

Obiectivul strategic general al programului: Intensificarea cooperării între regiunile Zakarpatska, Ivano-Frankivska și Chernivetska din Ucraina și zonele eligibile ale statelor membre, în scopul de a iniția progrese în dificultățile existente în domeniile social, economic, de infrastructură și de mediu.

Aria eligibilă:

România - 3 judeţe Maramureş, Satu Mare şi Suceava

Ungaria - 2 judeţe Szabolcs-Szatmár-Bereg şi Borsod-Abaúj-Zemplén¬

Slovacia - 2 regiuni Prešovský şi Košický

Ucraina - 3 regiuni Zakarpatska, Ivan– Frankivska şi Chernivetska

Regiuni adiacente

România - judeţul Suceava

Ucraina - regiunea Chernivetska

Bugetul programului:

81.347.200 euro din care 73.952.000 euro ENI și FEDER și 7.395.200 euro confinanţare naţională

Obiectivul tematic 3 Promovarea culturii locale și protejarea patrimoniului istoric

Promovarea culturii locale și a istoriei cu accentuarea funcţiei de turism

Obiectivul tematic 6 Protecția mediului, atenuarea şi adaptarea la schimbările climatice

Utilizarea durabilă a mediului în zona transfrontalieră - conservarea resurselor naturale, acțiuni de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și poluare a râurilor

Obiectivul tematic 7: Îmbunătățirea accesibilităţii în regiuni, dezvoltarea transportului şi a reţelelor şi sistemelor comune de transport

Prioritatea 1: Dezvoltarea infrastructurii de transport în vederea îmbunătățirii mobilităţii persoanelor și bunurilor

Prioritatea 2: Dezvoltarea infrastructurii pentru tehnologiile de informare şi comunicare și schimbul de informații

Obiectivul tematic 8: Provocări comune în domeniul siguranței și securității

Prioritatea 1: Sprijinirea activităților comune pentru prevenirea dezastrelor naturale și antropice precum și acțiuni comune în situațiile de urgență

Prioritatea 2: Sprijin pentru dezvoltarea infrastructurii de sănătate

Implementare Programul Ungaria - Slovacia - România - Ucraina 2014-2020: Programul a fost transmis spre aprobare Comisiei Europene la data de 26 iunie 2015. Se estimează că programul va fi aprobat de CE până la sfârşitul anului 2015.

Primul apel de propuneri de proiecte se va lansa în trimestrul 3, anul 2016.

Modul de implementare a programului

Acordare de finanțare nerambursabilă, în mod competitiv, în cadrul unor Apeluri publice de propuneri de proiecte.

Tipuri de proiecte: Nu a fost stabilit la nivelul programului. Acestea se vor stabili cu ocazia lansării apelurilor de proiecte în Ghidul Solicitantului. În conformitate cu art. 39 din Regulamentul nr. 897/2014, vor fi eligibile:

Proiecte integrate, în cadrul cărora fiecare beneficiar implementează parte din activităţile proiectului pe teritoriul ţării sale

Proiecte simetrice, în cadrul cărora activităţi similare sunt implementate în paralel pe teritoriul ţărilor participante

Proiecte care se desfăşoară într-singură ţară: acestea sunt proiecte implementate, parţial sau integral, în una din ţările participante, care aduc, însă, beneficii tuturor sau anumitor ţări participante, având un impact şi beneficii transfrontaliere.

Beneficiari eligibili: Nu a fost stabilit la nivelul programului. Aceştia se vor stabili cu ocazia lansării apelurilor de proiecte în Ghidul Solicitantului. În conformitate cu documentul de programare ENI CBC, partenerii care implementează proiecte vor reprezenta în primul rând nivelurile administrative regionale şi sub-naţionale, precum şi organizaţiile societăţii civile aflate în zona geografică eligibilă a programului. Orietativ: Autorități publice, ONG-uri, Institute de cercetare, Instituţii educaţionale, Alte asociaţii/organizaţii relevante pentru fiecare prioritate, Condiţiile pentru implicarea altor organizaţii vor fi definite în Ghidul Solicitantului elaborate pentru fiecare apel pentru propuneri de proiecte.

Parteneriat: Nu a fost stabilit la nivelul programului. Acesta se va stabili cu ocazia lansării apelurilor de proiecte în Ghidul Solicitantului. Orientativ parteneriatul va consta în minim doi parteneri: unul din Statul membru UE Ungaria, Slovacia, România şi unul din statul non-membru UE Ucraina.

PROGRAMUL DE COOPERARE INTERRREGIONALĂ INTERREG EUROPE

Obiectivul strategic general al programului: Îmbunătățirea punerii în aplicare a politicilor și programelor de dezvoltare regională, în principal a programelor din cadrul obiectivului privind investițiile pentru creștere economică și a locurilor de muncă și,

dacă este cazul, a programelor din cadrul obiectivului CTE prin promovarea schimbului de experiență și a învățării de noi politici, în rândul actorilor de interes regional.

Aria de cooperare:

- întreg teritoriul UE (28 state membre)
- 2 state partenere cu statut special: Norvegia și Elveția;

Buget total: 426,309,549.12 euro

Axa Prioritară 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare

Prioritatea de investitii 1 (a) - îmbunătățirea infrastructurilor de cercetare și inovare (C&I) și a capacităților pentru a dezvolta excelența în materie de C&I și promovarea centrelor de competență, în special a celor de interes european;

Prioritatea de investitii 1 (b) - promovarea investițiilor în C&I, dezvoltarea de legături și sinergii între întreprinderi, centrele de cercetare și dezvoltare și învățământul superior, în special promovarea investițiilor în dezvoltarea de produse și de servicii, transferul de tehnologii, inovarea socială, Eco inovarea și aplicațiile de servicii publice, stimularea cererii, crearea de rețele și de grupuri și inovarea deschisă prin specializarea inteligentă, precum și sprijinirea activităților de cercetare tehnologică și aplicată, liniilor-pilot, acțiunilor de validare precoce a produselor, capacităților de producție avansate și de primă producție, în special în domeniul tehnologiilor generice esențiale și difuzării tehnologiilor de uz general.

Axa prioritară 2 - Competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii

Prioritatea de investitii 3 (d) - sprijinirea capacității IMM-urilor de a crește pe piețele regionale, naționale și internaționale și de a se angaja în procesele de inovare

Axa prioritară 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele

Prioritatea de investitii 4 (e) - promovarea unor strategii cu emisii scăzute de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritorii, în special pentru zonele urbane, inclusiv promovarea mobilității urbane multimodale durabile și a măsurilor de adaptare relevante pentru atenuare;

Axa prioritară 4 - Mediu și utilizarea eficientă a resurselor

Prioritatea de investitii 6 (c) - conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural

Prioritatea de investitii 6 (g) - sprijinirea tranziției industriale către o economie eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor, promovarea unei creșteri ecologice, a Eco inovării și a managementului performanței de mediu în sectorul public și cel privat.

Axa prioritară 5 - Asistență tehnică

PROGRAMUL OPERAȚIONAL URBACT III

URBACT III se află în poziția de a utiliza resurse și cunoștințe pentru a consolida capacitatea orașelor de a formula strategii și acțiuni integrate pentru dezvoltare urbană pe obiectivele tematice ce corespund provocărilor lor.

URBACT nu investește direct în dezvoltarea urbană (construcția de drumuri sau parcuri tehnologice). În schimb programul facilitează schimbul și învățarea între reprezentanții aleși, ofițeri și alți actori cheie, contribuind la îmbunătățirea calității procesului de planificare și implementare a planurilor urbane integrate și a programelor naționale prin învățarea privind politicile de dezvoltare urbană durabilă, prin înființarea Grupurilor Locale de Sprijin și formularea de către acestea a Planurilor Locale de Acțiune. URBACT are ca țintă un impact indirect asupra implementării programelor operaționale naționale.

Aria de cooperare: cele 28 state membre din UE, Norvegia și Elveția, precum și alte state prin finanțare proprie

Buget total: 96.324.550 euro

Axa Prioritară 1 - Sprijinirea Dezvoltării Urbane Durabile

Obiectivul specific 1: Îmbunătățirea capacității orașelor de a gestiona politicile și practicile pentru dezvoltarea urbană durabilă într-o manieră integrată și participativă.

Obiectivul specific 2: Îmbunătățirea modului în care sunt elaborate strategiile de dezvoltare urbană și planurile de acțiune în orașe.

Obiectivul specific 3: Îmbunătățirea implementării planurilor integrate pentru dezvoltarea urbană durabilă

Obiectivul specific 4: Creșterea accesului profesioniștilor în domeniu și al actorilor implicați în luarea deciziilor la toate nivelurile (UE, național, regional și local) la cunoștințe și know-how din cadrul URBACT privind toate aspectele legate dezvoltarea urbană în scopul îmbunătățirii politicilor de dezvoltare urbană

Axa prioritară 2 - Asistență tehnică

PROGRAMUL DE COOPERARE INTERACT III 2014-2020

INTERACT este un program care oferă sprijin pentru celelalte programe de cooperare. Orientarea strategică a programului INTERACT III are la bază Regulamentul UE 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind *Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului*, care definește obiectivele tematice corelate cu Strategia Europa 2020.

Scopul programului este de a intensifica cooperarea regională pentru a întări eficiența politicii de coeziune în cadrul obiectivelor de investiții pentru dezvoltare și locuri de muncă și cooperare teritorială europeană. Obiectivul tematic selectat este Obiectivul nr 11: consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a persoanelor interesate și asigurarea unei administrații publice eficiente.

Obiectivul general al programului: Creșterea capacității instituționale și eficientizarea administrației publice în atingerea obiectivelor strategiei Europa 2020 prin sprijinirea programelor de cooperare teritorială europeană în implementarea activităților specifice și utilizarea metodelor, ce asigura schimbul de experiența în sprijinul cooperării și implementării instrumentelor inovative.

Aria de cooperare: cele 28 state membre din UE, Norvegia și Elveția.

Buget total 46.344.220 euro

Axa Prioritară 1 - "Dezvoltarea și furnizarea de servicii"

Obiectivul specific 1: Îmbunătățirea managementului și capacității de control a programelor de cooperare teritorială europeană.

Obiectivul specific 2: Îmbunătățirea capacității de cooperare teritorială europeană în a colecta și comunica rezultatele programelor.

Obiectivul specific 3: Îmbunătățirea capacității de coordonare a cooperării în implementarea abordărilor inovative (GECT, strategii macro-regionale, ITI etc).

Axa prioritară 2 - Asistență tehnică

PROGRAMUL TRANSNAȚIONAL„ DUNĂREA” III 2014-2020

Obiectivul strategic general al programului: Programul transnațional Dunărea 2014 - 2020 va finanța proiecte implementate de un parteneriat transnațional extins și care vor avea ca obiectiv îmbunătățirea politicilor publice și a cooperării instituționale.

Aria de cooperare, 14 state: Austria, Bulgaria, Cehia, Germania (landurile Baden Württemberg și Bavaria), Ungaria, România, Slovenia, Slovacia, Bosnia și Herțegovina, Muntengru, Serbia, Moldova și Ucraina (oblasturile Chernivetska, Ivano-Frankiviska, Zakarpatska, Odessa)

Excepții: Instituțiile germane și ucrainene localizate în afara ariei eligibile (în sensul înregistrării legale) sunt eligibile dacă:

-au competente în aria eligibilă (e.g. ministere, agenții federale, instituții naționale de cercetare înregistrate în afara ariei eligibile);

-îndeplinesc criteriile generale de eligibilitate;

-implementează activitățile care sunt in beneficiul ariei programului.

Buget total: 262.989.835, 60 euro

Axa Prioritară 1 - Inovare si responsabilitate sociala in Regiunea Dunării

Îmbunătățirea condițiilor cadru pentru inovare

Creșterea competențelor pentru inovarea în mediul social și mediul de afaceri

Axa prioritară 2 - Responsabilitatea fata de mediu si cultura in Regiunea Dunării

Utilizarea sustenabilă a patrimoniului și resurselor naturale și culturale

Sprijinirea restaurării și managementului coridoarelor ecologice

Sprijinirea managementului transnațional al apelor și prevenirea riscurilor produse de inundații

Îmbunătățirea capacității de răspuns și managementul situațiilor de urgență

Axa prioritară 3 – Conectivitatea în Regiunea Dunării

Sprijinirea sistemelor de transport ecologice și sigure și a accesibilității egale a zonelor rurale și urbane

Îmbunătățirea securității și eficienței energetice

Axa prioritară 5 - Asistență tehnică dedicată finanțării structurilor de management ale programului si activităților acestora

Facilitarea implementării programului

PROGRAMUL DE COOPERARE ESPOON 2020

Programul de cooperare ESPON 2020, ***Rețeaua europeană de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale*** continuă Programul ESPON 2013 și are ca obiectiv susținerea cercetării teritoriului european și fundamentarea politicilor europene. Aria programului acoperă teritoriul celor 28 state membre UE, precum și al celor 4 state partenere ale programului: Islanda, Norvegia, Lichtenstein și Elveția. Bugetul total al programului ESPON 2020 este de 48,6 mil euro, din care 41,3 mil euro reprezintă alocarea din FEDR pentru perioada 2014 - 2020.

În calitate de ţară membră a programului, România va beneficia de rezultatele ESPON 2020, constând în analize teritoriale și studii asupra tendințelor europene în diverse domenii de actualitate: evoluții pe piața muncii sau în domeniul investiţiilor, modele de navetism, schimbări demografice, impactul schimbărilor climatice asupra teritoriului european etc. Rezultatele cercetărilor și proiectelor realizate în cadrul ESPON 2020 vor fi utilizate la fundamentarea și îmbunătățirea politicilor comunitare cu impact teritorial și vor fi valorizate de statele participante prin instrumente și politici adaptate particularităților naționale și regionale. La aceasta vor contribui și analizele care vor fi realizate în cadrul programului la solicitarea autorităților naționale și regionale privind probleme specifice teritoriilor respective și relevante la nivel european.

Pentru îndeplinirea obiectivelor programului, au fost stabilite două axe prioritare:

Axa prioritară 1 - centrată pe producerea de informații teritoriale, transferul acestora, observare, instrumente și diseminare;

Axa prioritară 2 - asistență tehnică.

Axa prioritară 1 va finanța o operațiune cu beneficiar unic (Gruparea Europeană de Cooperare Teritorială GECT ESPON 2020), aceasta urmând să contracteze servicii către instituțiile de cercetare prin proceduri de achiziție publică. Fondurile alocate acestei axei vor finanța proiecte de cercetare care vor contribui la:

► Furnizarea de informații teritoriale prin cercetare aplicată;

► Creșterea transferului de cunoștințe/informații teritoriale;

► Îmbunătățirea capacității de observare a teritoriului și a instrumentelor dedicate analizei teritoriale;

► O mai bună diseminare și valorificare a rezultatelor cercetărilor teritoriale de către utilizatorii interesați.

Autoritatea de Management a programului este statul Luxemburg, prin Ministerul Dezvoltării Durabile si Infrastructurii, Departamentul pentru Planificare Teritorialã si Dezvoltare (DATER), Divizia pentru Afaceri Europene. Autoritatea Națională pentru România este Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

ALTE PROGRAME 2014-2020

ÎNFRĂȚIRE INSTITUȚIONALĂ TWINNING OUT

România, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, are dreptul, prin instituţiile sale, să acorde asistenţă prin proiecte de înfrăţire instituţională, în baza contractelor de înfrăţire instituţională încheiate între instituțiile donatoare de asistență tehnică și beneficiarul de asistență tehnică. Principiile care stau la baza implementării proiectelor de twinning şi modul de lucru sunt prezentate în Manualul de Twinning elaborat de Comisia Europeană.

Cadrul legal general pentru reglementarea participării României la proiectele de înfrăţire instituţională în calitate de donator de asistenţă este reprezentat de:

► OUG 196/2008 privind înfiinţarea activităţii de derulare şi gestionare a proiectelor de înfrăţire instituţională finanţate de Uniunea Europeană, pentru care România are calitatea de donator de asistenţă tehnică, cu modificarile si completarile urmatoare;

► HG nr. 723/2010 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a OUG nr. 196/2008.

Pot acorda asistenta tehnica prin proiectele de înfrăţire instituţională, urmatoarele categorii de donatori:

► instituţiile publice, astfel cum sunt definite la art. 2 pct. 30 din Legea nr. 500/2002 privind finanţele publice, cu modificările ulterioare;

►instituţii din România acreditate de Comisia Europeană (Mandated Body);

► persoanele juridice de drept privat fără scop patrimonial, înfiinţate conform OG nr. 26/2000 cu privire la asociaţii şi fundaţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 246/2005, care ulterior sunt acreditate de Comisia Europeană să implementeze proiecte de înfrăţire instituţională;

Modalități de acordare a asistenței tehnice:

- depunerea unei oferte complete din partea potențialului donator de asistență tehnică;
- participarea în consorţiu alături de alt stat membru;
- depunerea unei oferte parţiale în calitate de partener junior;
- propunerea unor experţi pe termen scurt.

Ministerul Fondurilor Europene, prin Direcția Generală Mecanisme și Instrumente Financiare Nerambursabile îndeplinește rol de:

Punct Național de Contact pentru înfrăţire instituţională (PNC) responsabil cu promovarea, dezvoltarea şi coordonarea activităţii de participare a României la proiectele de înfrăţire instituţională în calitate de furnizor de asistenţă;

Autoritate Administrativă de Infrăţire Instituţională (AAII) responsabilă cu managementul administrativ şi financiar al proiectelor de înfrăţire instituţională în care România are rol de furnizor de asistenţă tehnică. De asemeni, verifică şi avizează din punct de vedere procedural ofertele de înfrăţire elaborate de autorităţile române, care vor fi înaintate Punctului Naţional de Contact spre a fi transmise CE sau către autorităţile administrative din ţările beneficiare.

Sursa:

Ministerul Fondurilor Europene, http://www.fonduri-ue.ro

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, http://www.madr.ro

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, http://www.afir.info

I.1.3 CONTEXTUL REGIONAL

Obiectivul strategic general

Stimularea unu process de creștere economic durabilă și echilibrată a Regiunii Sud Muntenia, bazată pe inovare și favorabilă incluziunii sociale, care să conducă la creșterea prosperității și calității vieții locuitorilor.

Obiective strategice specific

1. *Creșterea atractivității și accesibilității Regiunii Sud Muntenia prin dezvoltarea mobilității și conectivității populației, bunurilor și serviciilor conexe în vederea promovării dezvoltării durabile;*
2. *Dezvoltarea policentrică și echilibrată a rețelei de localității urbane;*

3. Creșterea economiei regionale prin stimularea competitivității IMM-urilor autohtone și consolidarea cercetării – dezvoltării – inovării;

4. Protejarea și utilizarea eficientă a resurselor natural și a patrimoniului natural;

5. Dezvoltarea capitalului uman din regiunea Sud Muntenia prin creșeterea accesului și a participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții și stimularea ocupării forței de muncă;

6. Îmbunătățirea accesului la asistență medical și servicii sociale de calitate și promovarea incluziunii sociale;

7. Creșterea rolului așezărilor rurale și a contribuției agriculturii la economia Regiunii Sud Muntenia.

Obiective orizontale:

1. Sustenabilitatea mediului;
2. Oportunități egale;
3. Inovare și societatea informațională.

Priorități de dezvoltare ale strategiei:

Prioritatea 1 – Dezvoltarea durabilă a infrastructurii locale și regionale

Prioritatea 2 – Dezvoltarea urbană durabilă

Prioritatea 3 – Creșterea competitivității economiei regionale pe termen lung

Prioritatea 4 – Protecția mediului și creșterea eficienței energetice

Prioritatea 5 – Susținerea educației și ocupării forței de muncă

Prioritatea 6 – Susținerea sănătății și asistenței sociale

Prioritatea 7 – Dezvoltarea rurală și agricultura

Sursa: Planul de dezvoltare regional, varianta martie 2015,

Concluzii, Strategia de dezvoltare regională – extrase, www.adrmuntenia.ro

I.1.4 CONTEXTUL JUDEȚEAN

I.1.4.1 SCURTĂ PREZENTARE A JUDEȚULUI TELEORMAN

Localizare și accesibilitate

Judeţul Teleorman este situat în partea de sud a ţării, în zona centrală a Câmpiei Române, la intersecţia dintre paralela 44^0 N şi meridianul 25^0 E. Teritoriul judeţului Teleorman este

încadrat în partea de nord de judeţele Argeş şi Dâmboviţa, în partea de est de judeţul Giurgiu, în partea de vest de judeţul Olt, iar la sud este delimitat de fluvial Dunărea care constituie şi graniţa României cu Bulgaria. Dunărea, scăldând toată latura sudică a judeţului, reprezintă unul dintre atuurile acestuia, constituind un potenţial vector de dezvoltare prin oportunităţile de cooperare transfrontalieră cu Bulgaria.

Judeţul Teleorman se întinde pe o suprafaţă de 5.790 km^2, situându-se pe locul 19 la nivel naţional ca judeţ de talie mijlocie. În cadrul regiunii Sud-Muntenia, din care face parte, judeţul Teleorman ocupă locul doi ca suprafaţă, după judeţul Argeş.

Drumurile naţionale care străbat judeţul Teleorman sunt preponde-rente în zona de vest, centru şi sud, partea de nord având o reţea mai dezvoltată de drumuri judeţene.

Harta 1 – România pe judeţe

Drumurile naţionale la nivelul judeţului Teleorman însumează 390 de kilometri, din totalul de 1.525 km de drumuri publice, făcând legătura între următoarele localităţi principale:

DN 6/E 70 Bucureşti – Alexandria – Roşiorii de Vede;

DN 51 Alexandria – Zimnicea;

DN 51A Zimnicea – Turnu Măgurele;

DN 52 Alexandria – Turnu Măgurele;

DN 54 Izlaz – Turnu Măgurele;

DN 65 A Balaci – Roşiorii de Vede – Turnu Măgurele;

DN 5C Pietroşani – Zimnicea.

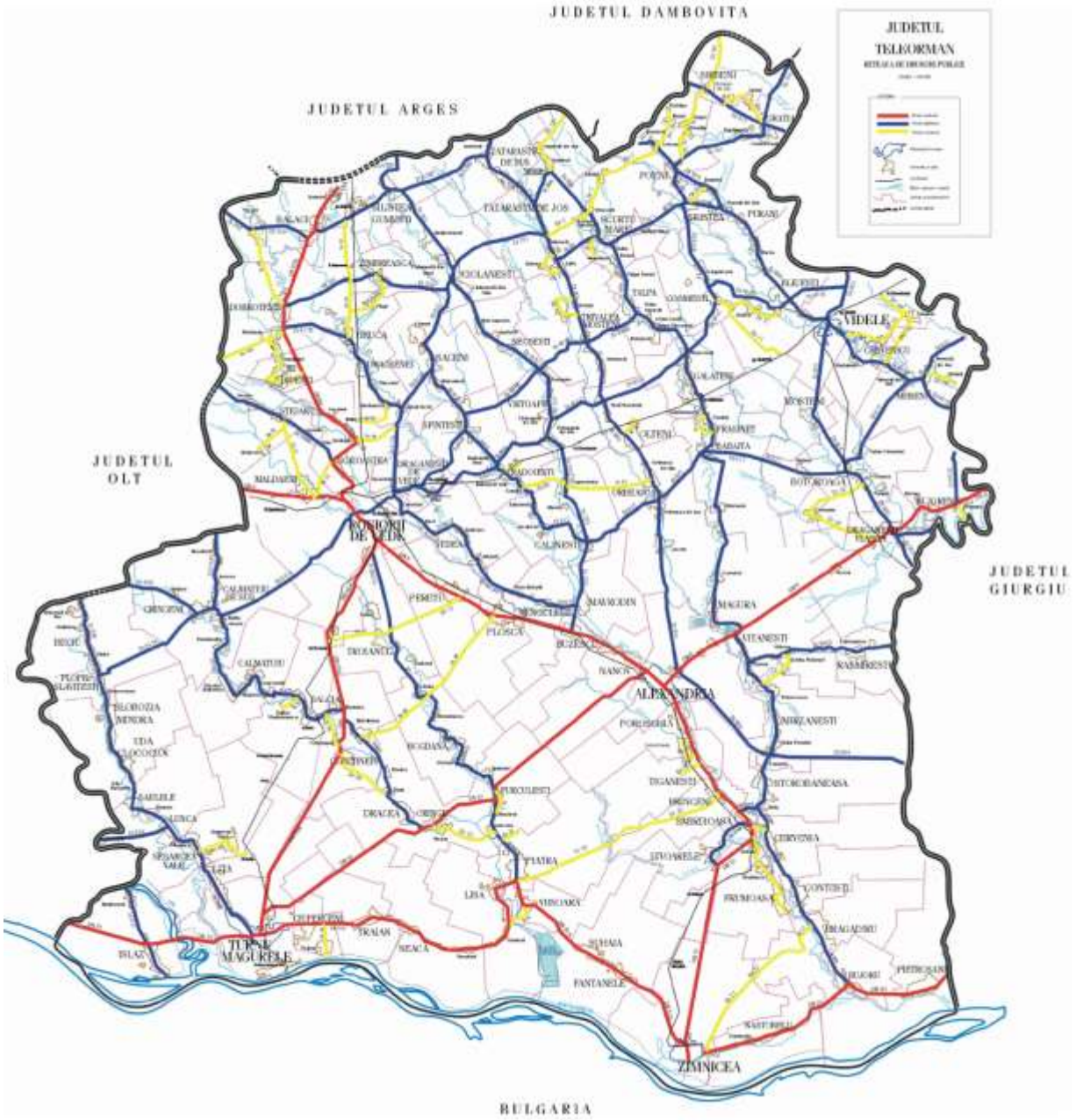

Harta 2 – Reţeaua de drumuri publice - judeţul Teleorman

Dacă partea de nord a judeţului dispune de o reţea bine dezvoltată de drumuri judeţene (în special) şi drumuri comunale, partea de sud, în afară de drumurile naţionale ce fac legătura între principalele localităţi ale judeţului, are o reţea rutieră formată preponderent din drumuri comunale.

La nivel judeţean, gradul de modernizare a drumurilor publice este de 56%, situaţia pe categorii de drumuri publice prezentându-se astfel: drumurile naţionale sunt modernizate în proporţie de 89,4%, iar drumurile judeţene şi comunale în proporţie de doar 44,8%.

Dintre drumurile naţionale ce intersectează judeţul Teleorman, cele mai solicitate (peste 5.000 de autovehicule/zi) sunt:

► DN 6/ E 70 Bucureşti – Alexandria – Roşiorii de Vede, tronsoanele cele mai solicitate fiind: Ghimpaţi – Drăgăneşti Vlasca; Drăgăneşti Vlasca - Alexandria; Roşiorii de Vede – limita de judeţ;

► DN51 Alexandria – Zimnicea, pe tronsonul Alexandria - Smârdioasa;

► DN51A Zimnicea – Turnu Măgurele, pe tronsonul Zimnicea – Piatra;

► DN 52 Alexandria – Turnu Măgurele.

Structura administrativă

Structura administrativă a judeţului Teleorman cuprinde:

► 3 municipii: Alexandria, Turnu Măgurele şi Roşiorii de Vede

► 2 oraşe: Zimnicea şi Videle

► 92 comune

► 231 sate, excepţie face satului Cosoaia care aparţine oraşului Videle

În ceea ce priveşte dimensiunea unităţilor administrative din judeţul Teleorman, în afara celor 3 oraşe mai mari, Alexandria, Turnu Măgurele, Roşiori de Vede, cu o populaţie care se situează în categoria oraşelor mijlocii, celelalte două oraşe, Zimnicea şi Videle, fac parte din categoria oraşelor mici, cu o populaţie de până la 20.000 locuitori. Cele mai mari comune sunt: Orbeasca, 8750 locuitori, Peretu, 8430 locuitori, Botoroaga, 7.285 locuitori, Lunca, 7.076 locuitori.

Majoritatea comunelor cu un număr mai mare de patru sate se găsesc în jumătatea de nord a judeţului, partea de sud fiind caracterizată prin comune cu mai puţine sate şi cu o populaţie mai mare, aspect caracteristic în general zonei de luncă a Dunării. Se constată o concentrare a comunelor cu numărul cel mai mare populaţie în zona mediană a judeţului, în timp ce în nord, sud şi parţial în vest comunele sunt de mărime mai mică.

Alexandria, reşedinţa de judeţ, este un municipiu din categoria oraşelor mijlocii cu funcţiuni economic - sociale complexe, cu rol de coordonare şi armonizarea a dezvoltării în teritoriu.

Roşiorii de Vede este un municipiu din categoria oraşelor mijlocii, nod feroviar, cu funcţiuni industriale şi de servire a localităţilor din nord-vestul judeţului.

Turnu Măgurele se încadrează în tipologia oraşelor mijlocii, fiind totodată un centru industrial şi portuar cu rol de servire a localităţilor din sud - vestul judeţului.

Zimnicea este un port fluvial, cu rol administrativ de importanţă locală.

Videle păstrează apartenenţa la industria petrolieră, prin existenţa unei schele de extracţie petrolieră.

Majoritatea satelor au profil predominant agricol, numai patru sate fiind centre extractive (Poeni, Siliştea, Talpa şi Cosmeşti), şi opt sate având profil mixt, agro-industrial (Poroschia, Brânceni, Drăgăneşti Vlaşca, Piatra, Nanov, Olteni, Smârdioasa, Ţigăneşti).

Principala problemă legată de reţeaua de localităţi este gradul scăzut de urbanizare al judeţului. În ceea ce priveşte mediul rural, multe dintre localităţi au o viabilitate scăzută cauzată de prezenţa unor elemente critice, precum procesul accentuat de îmbătrânire, numărul mic de locuitori, potenţialul economic scăzut şi depopularea masivă.

Harta 3 – Judeţul Teleorman împărţit pe UAT-uri

<u>*Cadrul natural*</u>

Relieful judeţului este definit de două trepte principale, câmpie şi luncă, respectiv Câmpia Munteniei de Vest, Lunca Dunării şi Lunca Oltului, întregul teritoriu prezentând o uşoară înclinare către sud - est. Altitudinile cele mai mari sunt de 170 m sunt prezente în partea de Nord. Lunca Dunării este treapta cea mai joasă din relieful teritoriului, altitudinea acesteia fiind de 24 m la Turnu Măgurele şi 20 m la confluenţa cu râul Vedea.

Reţeaua hidrografică este formată din fluviul Dunărea şi afluenţii principali din acest sector: Oltul, Călmăţuiul şi Vedea. Judeţul este traversat de asemenea de râul Teleorman şi de pârâurile Burdea, Câinelui, Tinoasa, Nanov şi Târnava. Resursele de apă (exceptând Dunărea şi Oltul) sunt moderate sub aspect cantitativ. Râul Vedea, alături de afluentul său, Teleorman, drenează circa 80% din teritoriul judeţului.

Cu excepţia râului Teleorman, toate râurile din bazinul hidrografic al raului Vedea au fost transformate în salbe de iazuri, în scopul reţinerii pentru perioada de vară a unor rezerve necesare irigaţiilor şi unităţilor agrozootehnice. Numeroase astfel de iazuri se găsesc şi pe celelalte râuri (Călmăţui, Urlui, Glavacioc) pe tot cuprinsul judeţului existând circa 170 iazuri, peste 50% din acestea fiind folosite pentru piscicultură şi irigaţii, altele având rol de prevenire a inundaţiilor. Cu toate acestea, judeţul Teleorman nu dispune de un sistem de irigaţii reabilitat, ceea ce împiedică dezvoltarea agriculturii la un nivel avansat.

Clima este temperat - continentală, specifică pentru câmpia sudică, având un potenţial caloric ridicat, cu amplitudini mari ale temperaturii aerului, cantităţi reduse de precipitaţii, cu regim adeseori torenţial (în perioada de vară), însoţite de perioade frecvente de secetă. Poziţia centrală a câmpiei face ca zona să aibă un climat de tranziţie între partea estică - clima mai moderată - şi partea vestică, având climat continental.

Specificul reliefului şi gradul scăzut de diversitate imprimă judeţului un nivel limitat în ceea ce priveşte resursele naturale. Resursele subsolului sunt constituite în principal din zăcăminte de ţiţei şi gaze naturale în zona nord - estică, în perimetrul Videle – Olteni – Poieni - Siliştea Nouă. Structurile de zăcăminte cele mai importante sunt exploatate pe teritoriul localităţilor Videle, Blejeşti, Siliştea, Moşteni, Baciu, Prejba, Sericu, Purani.

Rocile utile sunt prezente sub forma argilelor comune (în zonele Alexandria, Zimnicea, Ciuperceni) nisipuri şi pietrişuri (zăcăminte importante la Turnu Măgurele, Zimnicea, Plosca, Poroschia - Ţigăneşti, Scrioaştea şi zone de perspectivă la Orbeasca, pe râul Vedea şi afluenţi în raza comunelor Cervenia, Mavrodin, Nanov). Există de asemenea şi un zăcământ de lignit, care nu a fost însă explorat amănunţit.

Un avantaj al reliefului este potenţialul solurilor care prezintă un grad ridicat de fertilitate naturală, favorabil dezvoltării de culturi agricole. Cele mai întâlnite soluri sunt cernoziomurile, solurile brun-roşcate şi solurile brune de pădure, care se succed de la sud spre nord în ordinea de

mai sus. Aceste soluri creează condiţii favorabile pentru culturile cerealiere, precum şi pentru legume şi plante tehnice (culturile de rapiţă fiind prezente în special în judeţ).

Populația

Dezvoltarea socio-economică este influenţată, printre alţi factori, de evoluţiile demografice înregistrate la nivelul judeţului Teleorman. Interdependenţa dintre dezvoltarea economică și dezvoltarea demografică fundamentează demersul unei analize de tipul celei iniţiate în acest capitol. Evoluţia indicatorilor demografici furnizează informaţii privind modul în care evoluţia economică afectează starea populaţiei. În acest capitol vor fi prezentate principalele tendinţe semnalate în evoluţia indicatorilor demografici (densitatea populaţiei, populaţia pe sexe, natalitate, mortalitate, divorţuri, spor natural, mortalitate infantilă), cei referitori la incluziunea socială, precum și date privind ocuparea forţei de muncă în judeţul Teleorman.

Tendinţele generale la nivelul judeţului în ceea ce privește indicatorii demografici indică o scădere constantă generală a populaţiei judeţului. Valorile indicatorilor prezentaţi, în ciuda unor fluctuaţii ușor pozitive cunosc în general evoluţii negative. Această situaţie ar putea fi obiectul politicilor iniţiate la nivelul judeţului prin care să se creeze premisele unor tendinţe pozitive în evoluţia demografică. Domenii precum educaţia, sănătatea sau serviciile sociale reprezintă câteva din ariile de intervenţie care impun luarea unor măsuri care să conducă la stabilizare și ulterior la o creștere a valorii indicatorilor demografici.

Tabel 4 - Populația rezidentă la 1 ianuarie pe sexe și medii de rezidență

Sexe	**Medii de rezidenta**	**Județe**	**Anul 2013**	**Anul 2014**	**Anul 2015**
			Număr persoane		
Total	Total	Teleorman	372.203	367.120	361.479
	Urban		119.418	118.481	116.823
	Rural		252.785	248.639	244.656
Masculin	Total		182.473	180.528	177.872
	Urban		57.383	57.075	56.150
	Rural		125.090	123.453	121.722
Feminin	Total		189.730	186.592	183.607
	Urban		62.035	61.406	60.673
	Rural		127.695	125.186	122.934

© 1998 - 2016 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, http://statistici.insse.ro/shop/

Tabel 5 - Populația după domiciliu pe sexe și medii de rezidență

Sexe	Medii de rezidență	Județ	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016
			Număr persoane			
Total	Total	Teleorman	404.460	399.528	394.707	386.744
	Urban		146.305	144.853	143.453	140.670
	Rural		258.155	254.675	251.254	246.074
Masculin	Total		198.973	196.542	194.184	190.360
	Urban		70.964	70.150	69.377	67.920
	Rural		128.009	126.392	124.807	122.440
Feminin	Total		205.487	202.986	200.523	196.384
	Urban		75.341	74.703	74.076	72.750
	Rural		130.146	128.283	126.447	123.634
DIN CARE:						
					Municipiul Alexandria	51.624

© 1998 - 2016 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ, http://statistici.insse.ro/shop/

*subliniat – date provizorii

Tabel 6 - Născuți vii pe sexe, medii de rezidență, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Sexe	Medii de rezidență	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015
			Număr persoane		
Total	Total	**Teleorman**	2.973	2.891	2.774
	Urban		1.183	1.097	1.060
	Rural		1.790	1.794	1.714
Masculin	Total		1.529	1.475	1.471
	Urban		610	530	573
	Rural		919	945	898
Feminin	Total		1.444	1.416	1.303
	Urban		573	567	487

	Rural		871	849	816
DIN CARE:					
				Municipiul Alexandria	359
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo2&lang=ro&context=11					

Tabel 7 - Rata de natalitate pe medii de rezidență, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Medii de rezidență	**Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe**	**Anul 2013**	**Anul 2014**	**Anul 2015**
		UM: Născuți vii la 1000 locuitori		
Total	*Regiunea Sud - Muntenia*	*8,5*	*8,1*	*8*
	Argeș	8	8	8,1
	Călărași	9,3	8,5	8,4
	Dâmbovița	8,9	8,4	8,1
	Giurgiu	9,1	8,2	8,4
	Ialomița	10,1	9,2	8,4
	Prahova	8	8	8
	Teleorman	*7,4*	*7,3*	*6,7*
Urban	*Regiunea Sud - Muntenia*	*8,5*	*7,9*	*7,7*
	Argeș	8	7,7	7,9
	Călărași	9,1	8,2	8
	Dâmbovița	8,6	7,5	7,5
	Giurgiu	9,1	7,5	7
	Ialomița	10,9	8,7	8,2
	Prahova	7,8	7,8	7,9
	Teleorman	*8,1*	*7,6*	*6,8*
Rural	*Regiunea Sud - Muntenia*	*8,5*	*8,4*	*8,2*
	Argeș	8,1	8,2	8,3
	Călărași	9,4	8,7	8,8
	Dâmbovița	9	8,8	8,3
	Giurgiu	9,1	8,6	9,1

	Ialomița	9,4	9,6	8,5
	Prahova	8,2	8,1	8,2
	Teleorman	*7*	*7,1*	*6,6*
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP202A				

Tabel 8 - Născuți morți pe medii de rezidență, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Medii de rezidență	**Macroregiuni, regiuni de dezvoltare, județe**	**Anul 2013**	**Anul 2014**	**Anul 2015**
		UM: Născuți vii la 1000 locuitori		
Total	Teleorman	14	16	14
Urban		3	2	5
Rural		11	14	9
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP204B				

Tabel 9 - Rata mortalității pentru născuți morți cu reședința obișnuită în România pe medii de rezidență, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Medii de rezidență	**Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe**	**Anul 2015**
		UM: Născuți vii la 1000 locuitori
Total	*Regiunea Sud - Muntenia*	*4,6*
	Argeș	4,2
	Călărași	7,1
	Dâmbovița	2,4
	Giurgiu	4,7
	Ialomița	4,1
	Prahova	5,1
	Teleorman	*5,4*
Urban	*Regiunea Sud - Muntenia*	*3,6*
	Argeș	2

	Călărași	5,9
	Dâmbovița	2,5
	Giurgiu	4,6
	Ialomița	1,8
	Prahova	4,3
	Teleorman	*5,3*
Rural	*Regiunea Sud - Muntenia*	*5,3*
	Argeș	6,2
	Călărași	7,8
	Dâmbovița	2,4
	Giurgiu	4,7
	Ialomița	6,1
	Prahova	5,9
	Teleorman	*5,5*
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP205B		

Tabel 10 - Nupțialitate – Căsătorii pe medii, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Medii de rezidență	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015
Total	Teleorman	1.270	1.354	1.493
Urban		589	600	630
Rural		681	754	863
DIN CARE:				
			Municipiul Alexandria	239
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP210A				

Tabel 11 - Rata de nupțialitate pe medii de rezidență, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Medii de rezidență	**Macroregiuni, regiuni de dezvoltare, județe**	**Anul 2015***
Total	*Regiunea Sud - Muntenia*	4,9
	Argeș	5,4
	Călărași	4,6
	Dâmbovița	4,9
	Giurgiu	5
	Ialomița	4,7
	Prahova	5
	Teleorman	3,8
Urban	*Regiunea Sud - Muntenia*	5,5
	Argeș	6,3
	Călărași	4,9
	Dâmbovița	5,7
	Giurgiu	5,6
	Ialomița	5,3
	Prahova	5,5
	Teleorman	4,4
Rural	*Regiunea Sud - Muntenia*	4,4
	Argeș	4,5
	Călărași	4,4
	Dâmbovița	4,5
	Giurgiu	4,6
	Ialomița	4,2
	Prahova	4,6
	Teleorman	3,5
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP211A *Căsătorii la 1000 locuitori		

Tabel 12 - Divorțialitate – Divorțuri pe medii, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Medii de rezidență	**Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe**	**Anul 2013**	**Anul 2014**	**Anul 2015**
Total	Teleorman	496	447	528
Urban		231	224	277
Rural		265	223	251
DIN CARE:				
			Municipiul Alexandria	92

© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA

http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP212A

Tabel 13 - Rata de divorțialitate pe medii de rezidență, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Medii de rezidență	**Macroregiuni, regiuni de dezvoltare, județe**	**Anul 2015***
Total	*Regiunea Sud - Muntenia*	1,4
	Argeș	1,53
	Călărași	1,53
	Dâmbovița	1,59
	Giurgiu	0,82
	Ialomița	1,17
	Prahova	1,42
	Teleorman	1,35
Urban	*Regiunea Sud - Muntenia*	1,82
	Argeș	2,08
	Călărași	1,87
	Dâmbovița	2,36
	Giurgiu	1,21
	Ialomița	1,44
	Prahova	1,61
	Teleorman	1,94

Rural	*Regiunea Sud - Muntenia*	1,08
	Argeș	1
	Călărași	1,31
	Dâmbovița	1,23
	Giurgiu	0,62
	Ialomița	0,92
	Prahova	1,23
	Teleorman	1,01
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP213A *Divorțuri la 1000 locuitori		

Tabel 14 – Sporul natural al populației pe medii de rezidență, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe - spor natural la 1000 locuitori

Medii de rezidență	**Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe**	**Anul 2013**	**Anul 2014**	**Anul 2015**
Total	Teleorman	-3407	-3856	-4013
Urban		-190	-415	-404
Rural		-3217	-3441	-3609
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP214A				

Tabel 15 - Rata sporului natural pe medii de rezidență, macroregiuni,regiuni de dezvoltare și județe

Medii de rezidență	**Macroregiuni, regiuni de dezvoltare, județe**	**Anul 2014***
Total	*Regiunea Sud - Muntenia*	-5,3
	Argeș	-3,5
	Călărași	-5,6
	Dâmbovița	-4,1
	Giurgiu	-7,3

	Ialomița	-4,7
	Prahova	-4,5
	Teleorman	-10,8
Urban	*Regiunea Sud - Muntenia*	-2,2
	Argeș	0
	Călărași	-2,2
	Dâmbovița	-2,5
	Giurgiu	-3,6
	Ialomița	-,5
	Prahova	-3,4
	Teleorman	-3,5
Rural	*Regiunea Sud - Muntenia*	-7,4
	Argeș	-6,4
	Călărași	-7,6
	Dâmbovița	-4,7
	Giurgiu	-8,7
	Ialomița	-7,9
	Prahova	-5,5
	Teleorman	-14,2
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP215B *spor natural la 1000 locuitori		

Tabel 16 – Emigranți pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe de plecare, număr

Vârste și grupe de vârstă	**Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe**	**Anul 2014**	
		Emigranți definitivi	**Emigranți temporar**
Total	*Regiunea Sud - Muntenia*	1214	26.920
	Argeș	175	5.125
	Călărași	132	2.674
	Dâmbovița	211	4.377

	Giurgiu	92	2.429
	Ialomița	92	2.453
	Prahova	293	6.574
	Teleorman	229	3.288
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo2&lang=ro&context=12			

Tabel 17 - Populația activă civilă pe sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe – mii persoane

Sexe	**Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe**	**Anul 2014**
Total	*Regiunea Sud - Muntenia*	1236,3
	Argeș	259,1
	Călărași	104,4
	Dâmbovița	204,6
	Giurgiu	93,1
	Ialomița	104,3
	Prahova	301,8
	Teleorman	169
Masculin	*Regiunea Sud - Muntenia*	665,2
	Argeș	137,2
	Călărași	52,1
	Dâmbovița	114
	Giurgiu	48,4
	Ialomița	54,8
	Prahova	171,2
	Teleorman	87,5
Feminin	*Regiunea Sud - Muntenia*	571,1
	Argeș	121,9
	Călărași	52,3
	Dâmbovița	90,6

	Giurgiu	44,7
	Ialomița	49,5
	Prahova	130,6
	Teleorman	81,5
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo2&lang=ro&context=15		

Tabel 18 - Resurse de muncă și rata de ocupare a resurselor de munca pe sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Sexe	**Județe și localități**	**Anul 2015**	
		Resurse de muncă (mii persoane)	**Rata de ocupare (%)**
Total	Teleorman	205,8	64,8
Masculin		111,5	72,4
Feminin		94,3	68,3

Tabel 19.1 – Șomeri înregistrați la sfârșitul lunii, pe categorii de șomeri, sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe – număr persoane

Categorii de șomeri	**Sexe**	**Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe**	**Luna Mai 2016**
Total șomeri înregistrați (indemnizați și neindemnizați)	Total	*Regiunea Sud - Muntenia*	74.354
		Argeș	11.931
		Călărași	6.917
		Dâmbovița	12.809
		Giurgiu	4.984
		Ialomița	7.739
		Prahova	12.023
		Teleorman	17.951
	Feminin	*Regiunea Sud - Muntenia*	30.090
		Argeș	4.889

		Călărași	2.893
		Dâmbovița	5.337
		Giurgiu	2.223
		Ialomița	3.035
		Prahova	4.948
		Teleorman	6.765
Șomeri neindemnizați	Total	*Regiunea Sud - Muntenia*	62.458
		Argeș	9.683
		Călărași	6.176
		Dâmbovița	11.474
		Giurgiu	4.310
		Ialomița	6.445
		Prahova	8.282
		Teleorman	16.088
	Feminin	*Regiunea Sud - Muntenia*	24.868
		Argeș	3.805
		Călărași	2.621
		Dâmbovița	4.763
		Giurgiu	1.920
		Ialomița	2.556
		Prahova	3.153
		Teleorman	6.050
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo2&lang=ro&context=15			

Tabel 19.2 – Rata șomajului și șomeri înregistrați la sfârșitul lunii februarie 2017, pe sexe, județe și localități

Sexe	Județe și localități	Rata șomajului (%)	Șomeri (număr persoane)
Total	Teleorman	9,9	15.803

Masculin			9.998
Feminin			5.805
Total	Municipiul Alexandria	2,2	768
Masculin			417
Feminin			351

În tabelele de mai sus sunt prezentate informații cu privire la numărul șomerilor și la rata șomajului la nivelul Municipiului Alexandria, observându-se valori mai mici față de rata șomajului națională (4,71% în luna februarie 2017).

Potrivit Direcției Județene de Statistică Telorman, în luna februarie 2017, rata şomajului în judeţul Teleorman a fost în scădere cu 0,3 puncte procentuale faţă de nivelul înregistrat în luna ianuarie 2017.

Numărul şomerilor înregistraţi la sfârşitul lunii februarie 2017 a fost de 15.803 persoane, cu 352 persoane (- 2,17%) mai puţin faţă de sfârşitul lunii ianuarie 2017 şi cu 2.054 persoane (- 11,5%) mai puţin faţă de sfârşitul lunii februarie 2016.

Lipsa locurilor de muncă, populaţia tot mai îmbătrânită, lipsa investitorilor, dar şi restrângerea activităţilor a tot mai multe societăţi comerciale, sunt o parte din problemele care au contribuit la situarea Județului Teleorman pe locul al doilea în cee ace privește nivelul șomajului.

Toate aceste aspect confirmă necesitatea unor măsuri de intervenție în ceea ce privește domeniul ocupării forței de muncă.

Economie

În prezent industria în judeţul Teleorman prezintă urmările fenomenului privatizării și al restructurării. Totodată, perioada actuală de criză economico-financiară a adus și mai multă presiune asupra angajaţilor din întreprinderile industriale din judeţul Teleorman, înregistrându-se o serie de disponibilizări, sub forma șomajului tehnic sau structural.

Ca structură, industria judeţului Teleorman este împărţită pe ramuri ale industriei grele și ale industriei ușoare, centrele industriale fiind distribuite relativ omogen în cele 5 localităţi urbane din judeţ.

Industria grea este reprezentată de fabrica de rulmenţi de la Alexandria, combinatul chimic din Turnu Măgurele, fabrica de motoare electrice din Turnu Măgurele, schela de petrol de la Videle, producătorul de ţevi din oţel de la Zimnicea etc.

Industria ușoară este reprezentantă de industria de textile și confecţii, care funcţionează la capacităţi reduse faţă de anii trecuţi și de industria alimentară, care a înregistrat o dezvoltare semnificativă în ultimii ani.

Pe lângă actorii industriali activi în prezent, există un număr mare de foste mari puncte industriale care fie sunt închise, fie funcţionează la capacitatea minimă. În fiecare localitate urbană există astfel de puncte industriale în care există un potenţial latent pentru reconversia lor fie sub un alt specific fie prin revitalizarea sectorului respectiv. Dintre acestea amintim în municipiul Turnu Măgurele închiderea fabricii de conserve și a uzinei de pirită. În Roşiorii de Vede industria este reprezentată în prezent prin cele trei fabrici de textile care funcţionează în sistem lohn și care angajează doar un număr de 1200 persoane dar și prin fabrica de dulciuri cu tradiţie în zonă.

În concluzie industria judeţului Teleorman este caracterizată de:

► o activitate continuă și în dezvoltare a marilor actori industriali (industria chimică, industria de rulmenţi, etc.) și revenire a creșterii producţiei industriale în anul 2010;

► un număr mare de puncte industriale inactive sau care funcţionează la capacitate redusă;

► o industrie alimentară în dezvoltare;

► un număr ridicat de persoane disponibilizate cu nivel mediu de educaţie în urma tendinţei de automatizare a activităţii actorilor industriali;

► o dificultate în a găsi resurse umane cu calificări superioare în judeţ, cerute datorită proceselor de automatizare de înaltă tehnologie din industrie.

Judeţul Teleorman dispune de premise favorabile pentru realizarea unei agriculturi productive. Deşi agricultura reprezintă o ramură importantă a economiei judeţului Teleorman, potrivit opiniei generale nu este valorificată suficient pentru a putea deveni un pilon real de susţinere a economiei locale. Totuşi, analiza derulată la nivelul judeţului a permis identificarea unor iniţiative de asociere, prin care se poate asigura dezvoltarea lanţului valoric producţie – procesare -comercializare, atât de necesar pentru o agricultură competitivă.

Înfiinţarea asocierilor agricole se află în stare incipientă, însă în ultimul timp au fost constituite 2 cooperative cu sprijin din partea Direcţiei pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală și Prefectura Judetului Teleorman. De asemenea, în cadrul întâlnirii consultative de la Camera de Comerţ, principalul subiect abordat a avut în vedere proiectul privind Centrul Regional România - Bulgaria pentru Dezvoltare Agricolă (CRDA) implementat în anul 2005 în parteneriat cu Centrul de Afaceri din Svishtov, Bulgaria şi cu judeţul Giurgiu, care a urmărit specificul agricol al judeţului Teleorman, oraşului Svishtov şi al judeţului Giurgiu. Rezultatul imediat al implementării acestui proiect a constat în înfiinţarea primei asociaţii agricole care în prezent gestionează 30.000 ha teren agricol (specificul asociaţiei fiind cultivarea cerealelor). După finalizarea proiectului, CRDA actualizează permanent pagina de internet a proiectului, cu informaţii din domeniu şi aspecte preliminare privind organizarea târgurilor şi expoziţiilor în sectorul agricol.

Tabel 20 – Suprafața fondului funciar după modul de folosință, pe forme de proprietate, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Modul de folosință a fondului funciar	**Forme de proprietate**	**Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe**	**Anul 2013**	**Anul 2014**
			hectare	
Total	Total	Teleorman	578978	578978
	Proprietate privată		526241	526579
Agricolă	Total		498636	497919
	Proprietate privată		489626	489241
Arabilă	Total		455678	454838
	Proprietate privată		447311	446782
Pășuni	Total		35142	35400
	Proprietate privată		34499	34778

Fânețe	Total		748	826
	Proprietate privată		748	826
Vii și pepiniere viticole -	Total		6833	6642
	Proprietate privată		6833	6642
Livezi și pepiniere pomicole	Total		235	213
	Proprietate privată		235	213
Terenuri neagricole total	Total		80342	81059
	Proprietate privată		36615	37338
Păduri și altă vegetație forestieră	Total		29735	29692
	Proprietate privată		8381	9157
Ocupată cu ape, bălți	Total		15010	15013
	Proprietate privată		1239	1793
Ocupată cu construcții	Total		22619	22849
	Proprietate privată		21647	21395
Căi de comunicații și căi ferate	Total		10570	10654
	Proprietate privată		3252	3200
Terenuri degradate și neproductive	Total		2408	2851
	Proprietate privată		2096	1793

© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA

http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=AGR101A

Culturile cu cel mai bun randament la nivelul judeţului Teleorman au fost identificate ca fiind rapiţa şi cerealele, cu precădere porumbul. Cultivarea pe suprafeţe mari a acestor plante energetice în judeţul Teleorman determină apariţia unităţilor de producere a biocombustibilului.

Apicultura este o arie importantă a agriculturii în judeţul Teleorman, pentru care s-a dezvoltat un interes aparte, producţia agricolă de miere extrasă înregistrând performanţe deosebite, după producţia de carne şi lapte. Totodată, un exemplu care susţine acest domeniu este şi procesul de retehnologizare a fabricii de procesare miere din comuna Bragadiru din SE judeţului, care a presupus utilarea acesteia cu linii tehnologice achiziţionate prin intermediul fondurilor structurale. Un interes deosebit a fost manifestat şi pentru agricultura ecologică, potrivit datelor furnizate de Camera Agricolă Județeană, domeniu care a constituit tema numeroaselor campanii de informare şi sesiuni de instruire a fermierilor.

Sectorul zootehnic este reprezentat de creşterea păsărilor, porcinelor, ovinelor, bovinelor. În multe localităţi rurale, dar şi în oraşele în care agricultura reprezintă o ramură de tradiţie, creşterea animalelor este favorizată de o bază furajeră corespunzătoare. În ceea ce priveşte sectorul zootehnic, în unele comune creşterea animalelor pentru cetăţeni reprezintă o activitate practicată pentru consumul propriu, dar constituie şi o sursă importantă de venit. Totodată, producţia animală realizată se situează la nivele relativ ridicate, problema majoră fiind legată de disfuncţionalităţile privind valorificarea principalelor produse.

Producţia de lapte a înregistrat o creştere de 1,9 puncte procentuale în anul 2008 şi reprezintă 2,6% din media naţională. Producţia de ouă şi miere extrasă au înregistrat, de asemenea fluctuaţii pe parcursul perioadei şi reprezintă 3,6% şi respectiv, 2,8% din nivelul producţiei naţionale.

La nivelul judeţului, principalele pieţe de desfacere sunt târgurile şi oboarele, precum şi agenţii economici care achiziţionează produse agricole. Târgurile săptămânale funcţionează în cele 5 oraşe şi in 53 de comune. O cantitate semnificativă de produse agricole este comercializată în municipiul Bucureşti. Numărul insuficient al pieţelor de desfacere reprezintă un element negativ care caracterizează sectorul agricol din judeţul Teleorman, întrucât producţia de legume şi fructe nu-şi găseşte desfacere în pieţe interne din judeţ, care să promoveze economia locală şi creşterea valorii adăugate a producţiei.

Piscicultura se practică pe Dunăre şi apele curgătoare interioare, precum şi în iazurile şi heleşteele amenajate, însă este un sector al agriculturii aflat în declin.

În concluzie, deşi terenurile agricole sunt caracterizate de un grad ridicat de fărâmiţare, ce indică dezvoltarea în continuare a agriculturii de subzistenţă, la nivelul judeţului a fost identificat un trend în asociere. În acest sens, autorităţile publice locale pot avea un rol important în consilierea şi informarea micilor proprietari de terenuri asupra beneficiilor unei agriculturi realizate la scară largă, prin forme asociative.

De asemenea, în judeţul Teleorman sunt prezenţi şi producători şi procesatori importanţi, care aduc valoare adăugată sectorului agricol, prin asigurarea lanţului valoric producţie – procesare – comercializare.

Mediul antreprenorial

Dezvoltarea antreprenorială în acest context de restructurare industrială și în criză economic - financiară actuală, constituie un element cheie care poate contribui semnificativ la crearea de locuri de muncă pentru comunităţile locale. Sectorul antreprenorial al judeţului Teleorman se poate caracteriza pe scurt prin:

► creștere constantă în perioada dinainte de criză a numărului de firme (2005 - 2008), deși majoritatea sunt într-un sector cu valoare adăugată scăzută, de exemplu comerţul cu amănuntul.

În anul 2009 s-au înregistrat scăderi în toate domeniile, deși în comerţ valorile au variat foarte puţin:

► sectorul servicii este puţin dezvoltat și diversificat;

► existenţa unui număr de terenuri disponibile pentru investiţii dar nefolosite;

► lipsa culturii antreprenoriale atât în rândul tinerilor cât și în rândul persoanelor disponibilizate din activităţi industriale.

Turismul

Cu toate că specificul cadrului natural al judeţului Teleorman este mai puţin expresiv, limitând posibilităţile de dezvoltare a turismului, există câteva zone cu potenţial pentru organizarea unor zone de agrement: Lunca Dunării, cu lacul Suhaia şi complexul lacustru din zona de confluenţă a râului Vedea cu Dunărea, pădurile de zăvoi din Lunca Oltului, Vedei şi Teleormanului, precum şi pădurile de stejar din apropierea municipiului Roşiorii de Vede (mai puţin afectate de procesul de despădurire de la nivelul întregului judeţ).

Sursa datelor:

Strategia de dezvoltare a judeţului Teleorman 2010 – 2020

ConsiliulJudeţean Teleorman, www.cjteleorman.ro

Date statistice actualizate de pe http://www.insse.ro, Baza de date Tempo Online

I.1.4.2 DEZVOLTARE STRATEGICĂ JUDEȚEANĂ

Strategia de dezvoltare durabilă a județului Teleorman 2010 – 2020 a stabilit o serie de obiective strategice a căror corelare este prezentată în tabelul următor:

Tabel 21 – Obiective strategice ale Strategiei de dezvoltare durabilă a județului Teleorman 2010 - 2020

Obiective orizontale	**Obiective verticale**				
	Dezvoltare industrială	**Creșterea competitivității în agricultură și dezvoltarea rurală**	**Dezvoltare mediu antreprenorial**	**Social**	**Energie regenrabilă**
Infrastructură	Crearea infrastructurii necesare dezvoltării industrial și susținerii accesibilității inter-modale	Asigurarea unei infrastructure adecvate creșterii competitivității în agricultură și dezvoltare rurală	Dezvoltarea infrastructurii dedicate sprijinirii mediului antreprenorial	Reducerea disparităților teritoriale prin îmbunătățirea infrastructurii sociale	Valorificarea resurselor energetice locale prin extinderea și modernizarea instalațiilor și rețelelor energetice
Dezvoltare durabilă și mediu	Minimizarea emisiilor poluante în contextual dezvoltării industriale	Sprijinirea dezvoltării rurale durabile, precum și a agriculturii ecologice	Responsabilizarea persoanelor cu initiative antreprenoriale pentru limitarea influențelor negative asupra	Promovarea dezvoltării componentei sociale a județului ținând cont de cerințele	Exploatarea responsabilă a resurselor energetice regenerabile pentru o dezvoltare

			mediului	de protejare a mediului	durabilă a județului
Resurse umane	Recalificare a forței de muncă în sectorul industrial	Formarea resurselor umane pentru sectorul agroalimentar	Dezvoltarea antreprenorială, nevoie continua pentru ămbunătățirea ocupării	Pregătirea de profesioniști pentru diminuarea disparităților și promovarea incluziunii sociale	Realizarea de programe educaționale (licență/master) pentru pregătirea specialiștilor în domeniul energetic)
Colaborare transfrontalieră	Schimb de tehnologii și know-how cu Bulgaria în domeniul industrial	Cooperare strategică transfrontalieră pentru creșterea competitivității în agricultură	Creșterea inițiativelor antreprenoriale prin parteneriate cu actori de peste graniță	Colaborarea socio-culturală pentru un management efficient al resurselor umane și pentru o mai bună integrare socială	Valorificarea în comun a fluviului Dunărea și schimbul de tehnologii în domeniul energiilor regenerabile
Capacitate administrativă	Implicarea mediului de afaceri ăn luarea deciziilor majore de politici	Implicarea mediului de afaceri în luarea deciziilor majore de politici pentru	Formarea antreprenorială a funcționarilor publici și membrilor comunității pentru	Eficientizarea livrării serviciilor sociale pentru dinamizarea comunității	Guvernare verde la nivel județean prin stimularea utilizării energiei regenerabile

	pentru dezvoltarea economică, având prioritate domeniile industrial și agricol	dezvoltarea economică, având prioritate domeniile industrial și agricol	îmbunătățirea abordării privind parteneriatul pentru dezvoltarea județeană	or	de către instituțiile publice

I.1.5 CONTEXTUL LOCAL

I.1.5.1 PLAN DE MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ AL MUNICIPIULUI ALEXANDRIA

În anul 2030 Municipiul Alexandria va reprezinta un important pol turistic și economic al regiunii mizând pe o conectivitate ridicată datorată unui grad bun de accesibilitate. Municipiului Alexandria va fi, la nivelul anului 2030, o destinatie turistica importanta a Judetului Teleorman, o comunitate urbana modernă, dinamică și durabilă, care să ofere locuitorilor săi un nivel ridicat al calităţii vieţii, cu o economie competitivă și cu emisii reduse de carbon, deschisă catre investitori, cu o administraţie publică orientată către cetatean și o viaţă civică intensă.

Dezvoltarea transportului urban în municipiul Alexandria se va baza pe următoarele direcții:

- Alexandria – un oras verde, fara poluare, cu mobilitate crescuta pietonala si velo si accesibilitate ridicata a tuturor zonelor urbane;
- In zona centrala – accentul pus pe mobilitate pietonala si velo, cu asigurarea conexiunilor intre principalele obiective publice si spatiile verzi;
- Reducerea emisiilor de CO_2 prin amenajarea de drumuri ocolitoare cu statut de drum urban.

Municipiul Alexandria este în continuare o locație atractivă pentru turiști și investitori datorită legăturii directe către zona centrală a țării. Drumul național DN6/E70 facilitează o bună

distribuţie a mărfurilor către principalele zone industriale. Un sistem de transport public atractiv, accesibil şi ecologic oferă o mobilitate ridicată a forței de muncă reușind să satisfacă astfel cererea angajatorilor.

Accesibilitatea internă este asigurată de circulații "verzi" care leagă principalele zone rezidențiale cu majoritatea funcțiunilor de interes public. Circulațiile "verzi" reprezintă străzi care pe lângă suprafața carosabilă includ piste pentru biciclişti, vegetație de aliniament şi spații generoase şi sigure pentru deplasări pietonale.

În concluzie, în anul 2030 un locuitor obişnuit din municipiul Alexandria se deplasează zilnic cu bicicleta sau pe jos, folosind transportul în comun pentru distanțe mai lungi şi rareori autovehiculul personal. Distribuția modală a deplasărilor va fi echilibrată între deplasările motorizate și cele efectuate cu bicicleta și pietonal, accentul fiind pus pe modurile de transport durabile.

Obiectivele Planului de Mobilitate la scară periurbană țin de:

- Asigurarea mobilității populației;
- Creșterea gradului de securitatea și siguranță;
- Îmbunătățirea calității vieții populației prin reducerea de emisii poluante generate de traficul rutier.

La nivelul aglomerării urbane Alexandria, Planului de Mobilitate Urbană Durabilă are ca obiective strategice:

- Asigurarea unui management eficient al transportului şi al mobilităţii;
- Buna distribuţie a bunurilor şi servicii de logistică performante;
- Restricţionarea accesului auto în anumite zone ale oraşului;
- Promovarea transportului în comun;
- Promovarea unor mijloace de transport alternative;
- Înlocuirea maşinii personale în favoarea transportului în comun, mersului pe jos, mersului cu bicicleta, cu motocicleta sau cu scuterul;
- Asigurarea unor spaţii de parcare suficiente şi a unor piste de biciclişti.

Astfel, principiile aplicate vor tine tine

- Accesibilitate
- Sustenabilitate
- Siguranta.

La nivelul cartierelor și zonelor cu nivel ridicat de complexitate, Planul are ca obiective asigurarea mobilității populației, creșterea gradului de accesibilitate și devierea traficului greu care are un impact negativ asupra populației rezidente.

Beneficii așteptate ale implementării Planului sunt:

- Imagine îmbunătățită a orașului;
- Accesibilitate și mobilitate îmbunătățite;
- Mai bună calitate a vieții;
- Beneficii pentru mediu și sănătate

Prin PMUD Alexandria se propune eficientizarea sistemului urban de transport, având în vedere nevoile și prioritățile de dezvoltare spațială ale orașului, având că țintă următoarele obiective:

- **Transportul nemotorizat**: creșterea gradului de deplasare utilizând mijloace de transport nemotorizate prin crearea unei infrastructuri dedicată pietonilor și bicicliștilor, separată de traficul greu motorizat, menită să reducă timpii de deplasare și să crească calitatea vieții cetățenilor;
- **Siguranța rutieră urbană**: creșterea siguranței rutiere prin prezentarea de acțiuni dedicate îmbunătățirii siguranței rutiere bazate pe analiza problemelor și pe factorii de risc din zonele urbane respective;
- **Transportul rutier**: viabilizarea infrastructurii rutiere existente cu scopul reducerii emisiilor poluante și pentru creșterea accesibilității către zonele urbane periferice;
- **Sisteme de transport inteligente**: stabilirea unui sistem întegrat pentru toate modurile de transport și servicii de mobilitate, atât pentru călători, cât și pentru marfă, prin sprijinirea formulării unei strategii.

I.1.5.2 PROGRAMUL DE ÎMBUNĂTĂŢIRE A EFICIENŢEI ENERGETICE AL MUNICIPIULUI ALEXANDRIA

Obiectivul 1: Reducerea consumului de **energie termică** folosită în scopul **încălzirii clădiriilor** din Municipiul Alexandria cu cel puţin la 25% raportat la consumul actual până în anul 2020.

Principalele măsuri ce vor fi luate în vederea îndeplinirii acestui obiectiv sunt:

- Reabilitatea termică a clădirilor;
- Eficientizarea sistemului public de încălzire.

Obiectivul 2: Reducerea consumului de **energie termică** folosită în alte scopuri decât încălzirea clădiriilor cu cel puţin la 27% raportat la consumul actual, până în anul 2020.

Principala măsură ce va fi luată în vederea îndeplinirii acestui obiectiv este:

- Extinderea sistemului de distribuţie gaze naturale.

Obiectivul 3: Reducerea consumului de **energie electrică** generat de **iluminatul public** existent la nivelul municipiului Alexandria cu cel puţin 30% până în anul 2020, raportat la situaţia din prezent.

Principalele măsuri avute în vedere sunt

- Înlocuirea corpurilor de iluminat de tip HPLN sau SON-T folosite în prezent cu corpuri economice;
- Dotarea infrastructurii de iluminat public cu panouri fotovoltaice.

Obiectivul 4: Reducerea consumului de energie electrică generat de clădiriile din Municipiul Alexandria **şi provenit din surse convenţionale** cu cel puţin 10% până în anul 2020, raportat la situaţia din prezent.

Principalele măsuri avute în vedere sunt:

- Investiţia în surse de energie regenerabilă menite să scadă consumul energetic din surse conveţionale;
- Campanii de conştientizare privind consumul energetic responsabil;
- Încurajarea firmelor private din Municipiul Alexandria în realizarea de investiţii în eficienţa energetică.

Obiectivul 5: Reducerea **consumului de benzină și motorină** utilizate de vehiculele municipale

cu cel puţin 10% până în 2020 raportat la situaţia din prezent.

Îndeplinirea acestui obiectiv presupune mai multe direcţii de acţiune, toate menite să reducă gradul de dependenţă al populaţiei locale de autovehicule şi implicit să genereze un consum energetic mai redus. Măsurile principale necesare a se lua sunt următoarele:

- Realizarea unor campanii de conştientizare a populaţiei cu privire la efectul nociv generat de consumurile de carburanţi;
- Realizarea unor campanii de conştientizare a populaţiei cu privire la beneficiile mersului cu bicicletă;
- Realizarea de piste biciclete, inclusiv a unor puncte de închiriere biciclete;
- Delimitare clară a unor zone şi trasee pietonale;
- Creşterea capacităţii de reciclare a deşeurilor la sursa generatorului.
- Scăderea timpului petrecut în trafic de către autovehicule;

Obiectivul 6: Realizarea de proiecte în vederea dezvoltăii municipiului Alexandria în categoria Smart Green City. Proiectele realizate vor avea ca şi principale direcţii:

- Eficienţă energetică;
- Adoptarea unui stil de viaţă sănătos pentru populaţia municipiului;
- Depoluare;
- Reducerea amprentă CO2.

I.2 ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

I.2.1 LOCALIZARE ȘI ACCESIBILITATE

Judeţul Teleorman este situat în partea de sud a ţării, în zona centrală a Câmpiei Române, la intersecţia dintre paralela 440 N şi meridianul 250 E. Teritoriul judeţului Teleorman este încadrat în partea de nord de judeţele Argeş şi Dâmboviţa, în partea de est de judeţul Giurgiu, în partea de vest de judeţul Olt, iar la sud este delimitat de fluvial Dunărea care constituie şi graniţa României cu Bulgaria

Judeţul Teleorman se întinde pe o suprafaţă de 5.790 km^2, situându-se pe locul 19 la nivel naţional ca judeţ de talie mijlocie. În cadrul regiunii Sud-Muntenia, din care face parte, judeţul Teleorman ocupă locul doi ca suprafaţă, după judeţul Argeş.

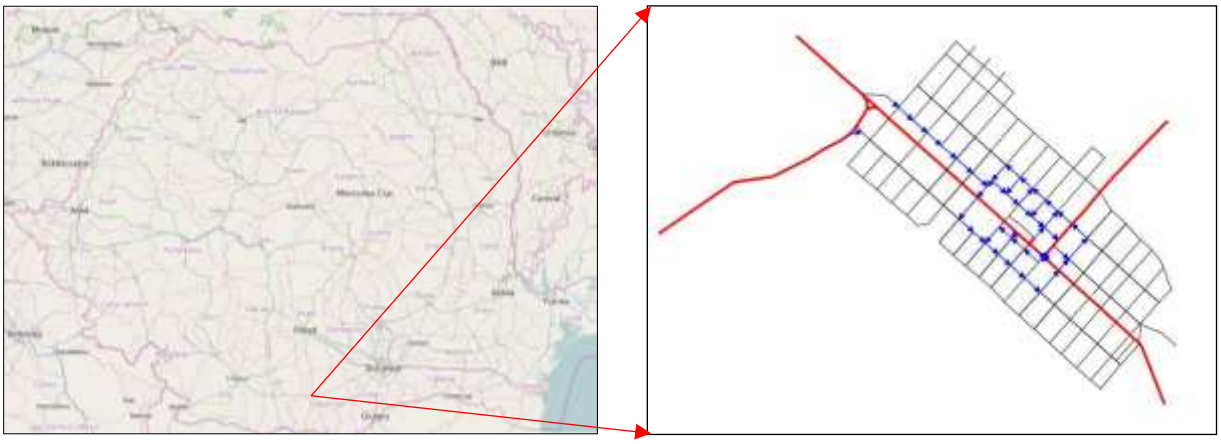

Harta **4-5** Localizarea geografică a Municipiului Alexandria și zonele funcționale ale zonei urbane

Municipiul Alexandria este reședința județului Teleorman și principalul centru economico-social al județului cu funcțiuni complexe industriale, terțiare, administrative, politice, educaționale și culturale.

Municipiul Alexandria este așezat în sudul Câmpiei Române, pe partea dreaptă a râului Vedea, în zona de contact a Câmpiei Boian cu Câmpia Găvanu – Burdea, între paralela nordică de 43^{0}38$^{'}$ și meridianul estic de 25^{0}30$^{'}$, la o altitudine de 41 m.

Harta 6- Localizarea Municipiului Alexandria

Hartă 7 – Județul Teleorman

Municipiul Alexandria se întinde pe o suprafață de 9.839 ha și are o populație de 45.434 locuitori, conform datelor de la recensământul anului 2011(54.000 locuitori conform datelor de la Evidenta Populatiei).

Municipiul Alexandria se învecinează cu:

► Comuna Vitănești în partea estică;

► Comuna Mârzănești în partea sud – estică;

► Comuna Ștorobăneasa în partea sud – estică;

► Comuna Poroschia în partea sudică și sud – vestică;

► Comuna Nanov în partea vestică și nord – vestică;

► Comuna Orbeasca în partea nordică;

► Comuna Măgura în partea nord – estică;

► Comuna Mavrodin în partea nord – vestică.

Harta 8 – Vecinii Municipiului Alexandria

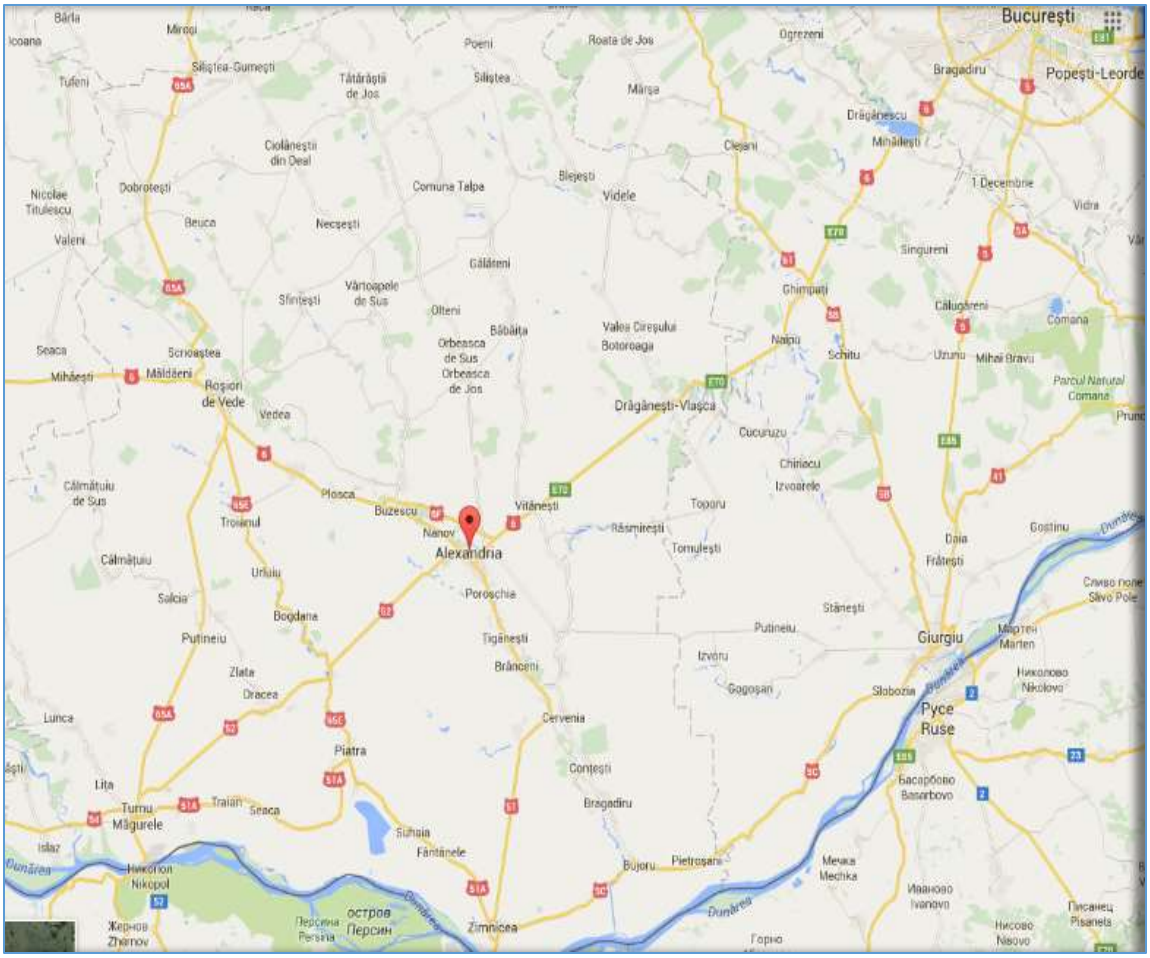

Harta 9 – Vecinătăţile municipiului Alexandria

Datorită așezării sale, municipiul Alexandria a fost și continuă să fie un nod de căi de comunicație. Face legătura între capitala țării, București și multe dintre orașele de provincie sau leagă aceste orașe între ele:

► DN 6/E 70 leagă București prin Alexandria de Roșiorii de Vede, Caracal, Craiova, Timișoara;

► DN 52 leagă Alexandria de Turnu Măgurele, Corabia, Calafat etc.;

► DN 51 leagă Alexandria de Zimnicea;

► DJ 504 leagă Alexandria de Pitești și Câmpulung;

► DJ 601 leagă Alexandria, prin Găești, de Târgoviște;

► DJ 506 face legătura între Alexandria și Giurgiu.

► CFR Roșiorii de Vede (Roșiori Est) – Alexandria – Zimnicea.

Poziționat în sudul Câmpiei Române, pe partea dreaptă a râului Vedea, municipiul Alexandria se află la o distanță de 89 km față de capitala țării, București.

Hartă 10 – Accesibilitate

Pe Str. Dunării, artera principală care traversează municipiul, sunt concentrate majoritatea instituțiilor publice de interes general și punctele de atracție, iar zonele rezidențiale, formate din cartiere de blocuri și cartiere de case, sunt dispuse radial.

I.2.2 CADRU NATURAL

I.2.2.1 RELIEF

Topografia amplasamentului este caracteristică unui relief de câmpie, aparţinând sectorului central - sudic al Câmpiei Române, aproape plan - orizontal. Câmpia este marcată de modificările care s-au petrecut de-a lungul anilor pe cursurile de ape care au erodat câmpul şi terasele formând în timp o serie de martori a acestor acţiuni - măguri şi movile.

Din punct de vedere geologic depozitele care alcătuiesc terenul de fundare sunt de vârstă cuaternară, cuprinzând aluviuni recente, sedimentate peste un strat de nisipuri cu pietriş şi luncă. În zona de câmpie şi de taluz apare o alternanţă de argile prăfoase cu proprietăţi contractile şi prafuri sedimentate peste formaţiuni argiloase levantine. Stratul acvifer este constituit din nisipuri granuloase care se întâlnesc sub formă de depuneri argiloase la adâncimi cuprinse între 4 - 6 m în zona de câmpie şi de taluz, iar în zona de luncă la 1,5 - 2,5 m.

Aspectele geomorfologice ale Câmpiei Burnasului sunt condiţionate de albia râului Vedea unde alunecările de teren apar în formă incipientă, iar fenomenele de eroziune a solului de suprafaţă sau de adâncime impun dragarea. În perioadele de revărsări ale râurilor care străbat judeţul au loc depuneri de aluviuni care conduc la degradarea terenurilor. Ca proces de modelare prezent în zona de câmpie este eroziunea de mal care în timpul viiturilor devine foarte puternica.

Procesele geomorfologice actuale şi de degradare a terenurilor sunt grupate în zonele câmpurilor interfluviatile împreună cu malurile văilor şi frunţile teraselor, pe de o parte şi luncile împreună cu bălțile şi albiile minore, pe de altă parte. Tasarea este reprezentată prin crovuri, extinse în câmpurile Burnasului. Astfel, pe terase densitatea crovurilor este mare (până la 10 crovuri /cm^2), având în schimb dimensiuni mici (suprafețe de 3 - 5 ha şi adâncimi de 1 - 3 m).

I.2.2.2 HIDROGRAFIE

Râul Vedea izvorăşte din dealurile de la nord de Piteşti şi se varsă în Dunăre, la est de oraşul Zimnicea, are o lungime totală de 215 km, o luncă largă ale cărei dimensiuni variază de la 2 la 1,2 km. Râul Vedea străbate municipiul Alexandria pe o distanță de aproximativ 6 km. Terasa primară estică, cu înălţimea cuprinsă între 10 şi 30 m este permanent erodată de apele râului. Terasa este brăzdată de râpe adânci produse de apele meteorice, mai ales la sud de oraş, în apropierea comunei Poroschia. La baza acestei terase se găsesc numeroase izvoare. Terasa vestică are înălţimi mai mici, de 10 - 12 m şi pante mai puţin abrupte. O terasă secundară se conturează, cu precădere, în partea de nord - vest a municipiului, înâlţimea maximă de 3 m evidenţiindu-se în stânga râului.

Fotografia 1 - Râul Vedea – Digul Vedea

La sud de Alexandria, Vedea primeşte apele unui afluent de tip mostişte, pârâul Nanov care străbate teritoriul administrativ al municipiului pe o lungime de aproximativ 3 km, transformat în salbe. În partea de nord - est a municipiului, la limita teritoriului administrativ, în exterior, în zona „Văii (Câmpului) Cioroaica" se găseşte râul Teleorman, principalul afluent al râului Vedea.

Apele subterane din vecinătățile municipiului Alexandria sunt în totalitate freatice, se găsesc la adâncimi mici de 3 - 6 m și se află sub directa influență a condițiilor climatice. Apa din pânza freatică este extrasă din puțurile aflate în arealul municipiului Alexandria și cu ajutorul pompelor de extragere ajunge în rețeaua de distributie.

I.2.2.3 CLIMA

Clima temperat - continentală, specifică ţinutului climatic al Câmpiei Române caracterizat vara printr-un potențial caloric ridicat, cu amplitudini mari ale temperaturii aerului și cantităţi foarte reduse de precipitaţii, dese ori în regim torenţial alternând cu perioade de secetă şi ierni relativ reci, marcate uneori de viscole.

Temperaturile medii anuale sunt mai ridicate decât în restul ţării înregistrând valori de 10 - 11°C, cu oscilaţii mari între anotimpuri, uneori temperaturile medii anuale fiind de cca. 10,8^{o}C.

Media lunii ianuarie se înregistrează în jurul valorii de - 3,2^{o}C, iar a lunii iulie de 22,7^{o}C. Precipitaţiile sunt reduse fiind cuprinse între 500 - 550 ml / mp anual.

Radiația solară variază între 125 şi 127 kcal / cm^2 /an.

Regimul temperaturilor:

Temperatura medie anuală: 10,9^0 C;

Media lunii ianuarie: - 3.2^0 C;

Media lunii iulie: 22,7^0 C;

Temperatura minimă absolută (24 ianuarie 1942): - 34,8^0 C;

Temperatura maximă absolută (17 august 1952): 42,9^0 C;

Numărul mediu al zilelor cu temperaturi sub 0^0 C: 107 zile;

Radiația solară anuală: 126,5 Kcal/cm^2 / an.

I.2.2.4 VEGETAȚIA ȘI FAUNA

Municipiul Alexandria face parte din zona de silvostepă puternic modificată, în care predomină culturile agricole de grâu, rapiţă, porumb, floarea soarelui, fiindu-le favorabile condițiile naturale de sol și climatice. Vegetația spontană este reprezentată prin vegetația lemnoasă (plopul negru), subarboretul și buruienile în culturi.

Fauna este reprezentată în special de:

rozătoare: şoarecele de câmp, dihorul de stepă, hârciogul, popândăul;

► păsări specifice zonei de stepă și silvostepă: mierla, pupăza, ciocănitoarea, pițigoiul, privighetoarea, prepeliţa, potârnichia, raţa sălbatică. De remarcat este prezența fazanului, specie originară din Caucaz și colonizată la noi.

► mamifere sălbatice: iepure de câmp, vulpea, lupul, mistrețul;

► reptile şi batricieni: şarpele, şopârla, guşterul.

Fauna acvatică este specifică apelor dulci de campie: caras, crap si biban.

I.2.2.5 SOLURILE

Învelişul de soluri al regiunii se remarcă prin varietate. Dominante ca întindere, cernoziomurile, solurile brune de pădure şi solurile aluviale ocupă principalele forme de relief. Cernoziomurile levigate acoperă suprafeţe întinse mai ales în jumătatea sudică a judeţului, oferind condiţii excelente pentru culturile agricole. Fertilitatea naturală specială a solurilor din

jumătatea de sud creează condiţii deosebit de favorabile dezvoltării culturilor cerealiere şi plantelor tehnice, cât şi culturilor legumicole.

I.2.2.6 RISCURI NATURALE

A. ALUNECĂRI DE TEREN

Degradarea terenurilor este legată de fenomene de eroziune a solului de suprafață sau adâncime. Degradarea solului are loc şi prin depunerea aluviunilor în perioada de revărsare a râului Vedea - procese aluvionare, eroziune de mal, înnisipări şi colmatări. Aceste fenomene se produc ca urmare a cantităţilor mari de apă cazută în urma precipitaţiilor şi a topirii zăpezii. Lipsa plantaţiilor de arbori, a perdelelor de protecție pe versanți şi arbuşti provoacă aceste fenomene.

B. INUNDAȚII

Inundațiile reprezintă riscuri naturale care se manifestă pe teritoriul municipiului Alexandria. Se constată că, în perimetrul construibil al municipiului nu sunt probleme deosebite în ceea ce priveşte amplasarea construcţiilor, excepţie făcând zonele din imediata apropiere a râului Vedea, pe terenurile obţinute în urma lucrărilor de îndiguire, unde nivelul apelor freatice este foarte ridicat, iar terenul bun de fundare se află la mare adâncime datorită stratului gros de aluviuni. Aceste terenuri se situează în zona de nord - est a localității, în restul localităţii terenurile sunt propice pentru construire, fără să prezinte dificultăţi speciale. În consecință, se constată că marea majoritate a terenurilor cuprinse în perimetrul construibil al localității sunt favorabile pentru construire.

C. SEISMICITATE

Teritoriul municipiului Alexandria se încadrează în unitatea structurală a Platformei Moessice și, din punct de vedere seismic, în zona seismică de nivel I, cotată cu 7 grade pe scara Richter. Cutremurele de intensitate maximă sunt determinate de cutremurul vrâncean intermediar. Conform Normativului P 100 / 1992 ”Proiectarea antiseismică” municipiul Alexandria se află în zona seismică de calcul D, caracterizată prin coeficienții K_s de 0,16 și T_c (perioada de colț) de 1,5.

I.2.2.7 PATRIMONIU NATURAL

Prin Ordinul MMP nr. 2387/2011 a fost desemnat situl de importanță comunitară ROSCI0386 Râul Vedea, localizat și pe raza Municipiului Alexandria.

Identificarea sitului:

Tip B

Codul sitului ROSCI0386

Data completării 2011-01

Legături cu alte situri Natura 2000

Responsabili Grupul de lucru Natura2000

Numele sitului Râul Vedea

Datele indicării și desemnării/clasificării sitului

Data propunerii ca sit SCI 2011-01.

Localizarea sitului:

Longitudine 24.864167

Latitudine 44.207778

Suprafață (ha) 9077.20

Altitudine (m):

Minimă 38.00

Maximă 158.00

Medie 96.00

Regiunea administrativă

Județ	Pondere %
RO 044 OLT	20,00
RO 037 TELEORMAN	80,00

Regiunea biogeografică – Continentală

Tipuri de habitat prezente în sit și evaluarea sitului în ceea ce le priveste:

Reprezentivitate: A - excelentă, B - bună, C - semnificativă, D – nesemnificativă

Suprafața relativă: A - 100 ≥ p > 15%, B - 15 ≥ p > 2%, C - 2 ≥ p > 0%

Starea de conservare: A - excelentă, B - bună, C - medie sau redusă

Evaluarea globală: A - valoare excelentă, B - valoare bună, C - valoare considerabilă

Tabel 22 Tipuri de habitat

Cod / nume	Pondere	Reprezentativitate	Suprafața relativă	Stare de conservare	Evaluare globală
92A0 - Zăvoaie cu Salix albă și Populus albă	0,05	B	C	B	B
6430 - Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin	0,02	B	C	B	B
91F0 - Păduri ripariene mixte cu Quercus robur, Ulmus laevis, Fraxinus excelsior sau Fraxinus angustifolia din lungul marilor râuri	3,00	A	C	B	B
91M0 - Păduri balcano-panonice de cer și gorun	20,00	A	C	B	B
91Y0 - Păduri dacice de stejar și carpen	25,00	A	C	B	B

Specii de amfibieni și reptile enumerate în anexa II la Directiva Consiliului 92/43/CEE:

Populație: C – specie comună, R - specie rară, V - foarte rară, P - specia este prezentă

Evaluare (populație): A - 100 ≥ p > 15%, B - 15 ≥ p > 2%, C - 2 ≥ p > 0%, D – nesemnificativă

Evaluare (conservare): A - excelentă, B - bună, C - medie sau redusă

Evaluare (izolare): A - (aproape) izolată, B - populație ne-izolată, dar la limita ariei de distribuție, C - populație neizolată cu o arie de răspândire extinsă

Evaluare (globală): A - excelentă, B - bună, C – considerabilă

Tabel 23 – Specii de amfibieni și reptile

Cod / nume	Populație				Evaluarea sitului			
	Rezidentă	Migratoare			Populație	Conservare	Izolare	Evaluare globală
		Reproducere	Iernat	Pasaj				
1188 Bombina bombina	P				C	B	C	B
1166 Triturus cristatus	P				C	B	C	B

Specii de pești enumerate în anexa II la Directiva Consiliului 92/43/CEE:

Populație: C – specie comună, R - specie rară, V - foarte rară, P - specia este prezentă

Evaluare (populație): A - 100 ≥ p > 15%, B - 15 ≥ p > 2%, C - 2 ≥ p > 0%, D – nesemnificativă

Evaluare (conservare): A - excelentă, B - bună, C - medie sau redusă

Evaluare (izolare): A - (aproape) izolată, B - populație ne-izolată, dar la limita ariei de distribuție, C - populație ne-izolată cu o arie de răspândire extinsă

Evaluare (globală): A - excelentă, B - bună, C – considerabilă

Tabel 24 - Specii de pești

Cod / nume	Populație				Evaluarea sitului			
	Rezidentă	Migratoare			Populație	Conservare	Izolare	Evaluare globală
		Reproducere	Iernat	Pasaj				
2511 Gobio kesseleri	P				C	B	C	B
1146 Sabanejewia aurata	P				C	C	C	C

1149 Cobitis taenia	P				C	B	C	B
1134 Rhodeus sericeus amarus	P				C	C	C	C

Specii de nevertebrate enumerate în anexa II la Directiva Consiliului 92/43/CEE:

Populație: C – specie comună, R - specie rară, V - foarte rară, P - specia este prezentă

Evaluare (populație): A - 100 ≥ p > 15%, B - 15 ≥ p > 2%, C - 2 ≥ p > 0%, D – nesemnificativă

Evaluare (conservare): A - excelentă, B - bună, C - medie sau redusă

Evaluare (izolare): A - (aproape) izolată, B - populație ne-izolată, dar la limita ariei de distribuție, C - populație ne-izolată cu o arie de răspândire extinsă

Evaluare (globală): A - excelentă, B - bună, C – considerabilă

Tabel 25 – Specii de nevertebrate

Cod / nume	**Populație**				**Evaluarea sitului**			
	Rezidentă	**Migratoare**			**Populație**	**Conservare**	**Izolare**	**Evaluare globală**
		Reproducere	**Iernat**	**Pasaj**				
108 Cerambyx cerdo	P				D	B	C	B
1083 Lucanus cervus	P				C	B	C	B
1089 Morimus funereus	P				C	B	C	B

Descrierea sitului:

Caracteristici generale ale sitului

Clase de habitat	**Pondere %**
N 04 - Dune de coastă, plaje cu nisip, machair	10,00
N 12 – Culturi cerealiere extensive (inclusive culturile de rotație cu dezmiriștiri)	12,00
N 14 – Pajiști ameliorate	8,00
N 15 – Alte terenuri arabile	6,00

N 16 – Păduri caducifoliate	62,00
N 26 - Habitate de păduri (păduri în tranziție)	2,00

Alte caracteristici ale sitului:

Situl este localizat în lungul râului Vedea, între localitățile Ciurești (jud. Olt) și Alexandria (jud. Teleorman) și cuprinde albia minora a râului și a principalilor săi afluenți de pe tronsonul menționat (pâraiele Brăiasa, Doroftei, Tecuci, Bratcov, Burdea, Tinoasa), păduri și pajiști din albia majora a Vedei și a afluenților săi și păduri situate pe terasele adiacente albiei majore.

Orientarea generală a sitului este NV - SE. Din punct de vedere geomorfologic, situl Râul Vedea este situat în Câmpia Română, districtul Câmpia Teleormanului, subdistrictul Găvanu - Burdea. Câmpiile aluviale-proluviale sunt mărginite de terase. Formele de relief predominante sunt luncile înalte și câmpia medie, plană. Versanți scurți apar la trecerea de la luncă la terasă (diferență de nivel de maxim 20 m, pe distanța de maxim 50 m. Sub raport geologic, luncile sunt alcătuite din depozite de nisipuri, pietrișuri cu grosimi de 2 - 8 m acoperite de depuneri cu caracter loessoid (prafuri – argile - nisipuri fine), cu grosime de 1 - 5 m, de culoare cenusiu – roșiatică. Predomină luncile cu aluviuni argiloase, cu procese de argilizare, bine drenate, cu soluri mai evoluate, de tipul brune luvice. Pe terase sunt depozite argiloase sau loessoide. Altitudinea variază între 40 m la nord de Alexandria și cca. 150 m, la contactul cu Piemontul Cotmeana.

Râul Vedea constituie coloana vertebrală a sitului. Debitul său este permanent, dar fluctuant, unii afluenți rămânând fără apă în cursul verii. Se pot produce revărsări în perioadele ploioase. Albia majoră este rar și scurt inundabilă, mai ales în zona din apropierea albiei minore. Alimentarea râurilor se face preponderent din ape de suprafață. Apa freatică este la cca. 3 - 6 m adâncime în luncile râului Vedea și a afluentilor săi și la peste 10 m adâncime pe terase. Solurile sunt de tip aluvisol în lunca Vedei și argiluvisoluri (brun luvic, brun roșcat luvic). Climatul este de tip temperat continental. Conditiile de climă, sol și microrelief au determinat prezența unei vegetații naturale potențiale de tip forestier, caracterizată de speciile de stejar (stejar pedunculat, cer, garniță), în amestec cu frasin, tei, jugastru, carpen etc.) specifice etajului de câmpie forestieră în care este situat situl.

Tipurile de pădure cele mai răspândite sunt: 6324 - Stejareto-șleau de luncă de productivitate mijlocie (34%), 6322 șleau normal de luncă din regiunea de câmpie (18%) și pe terase 7322 - Cereto-garnitet de câmpie de productivitate mijlocie (28%). Din punct de vedere a sistemului românesc de clasificare a habitatelor, pădurile aparțin tipurilor R4147 - Păduri danubiene mixte de stejar pedunculat și tei, frasin cu Scutellaria altissima (6322, 6324, 6325), R 4153 - Păduri danubian balcanice de cer și garniță cu Crocus flavus (7322), R 4404 - Păduri danubian-panonice de luncă de stejar pedunculat, frasin și ulmi cu Festuca gigantea, R4406 - Păduri danubian-panonice de plop alb cu Rubus caesius, R 4407 - Păduri danubian-panonice de salcie albă cu Rubus caesius. Peste 75 % din păduri sunt de tip natural - fundamental. Plantațiile cu specii exotice sunt pe suprafețe reduse în sit (pin silvestru în trupul Braniștea Cucuieți, salcâm, nuc negru etc.).

Albia majoră a Râului Vedea și a afluenților săi mai importanți constituie un important coridor ecologic în Câmpia Romana, care conectează platourile din Platforma Cotmeana cu Lunca Dunării. În albia majoră și pe terasele învecinate apar trupuri de păduri pe baza de cvercinee aparținând la tipurile de habitate 91F0, 91Y0 și 91M0. În cadrul sitului apar cca. 43 ha de zăvoaie de salcie albă +/- plop alb (cca. 0.06 % din sit). Acest habitat are un rol ecologic foarte important în cadrul Luncii Râului Vedea (consolidarea malurilor, reglarea temperaturii apei prin umbrire, filtrarea și retenția unor poluanți și a suspensiilor, menținerea biodiversității etc.).

Fenomenul de uscare a arboretelor de vârstă mare este prezent din ce în ce mai frecvent. Apropierea localităţilor, accesibilitatea uşoară a pădurilor pe întreg perimetrul, nevoia de lemn de foc care genereaza tăieri ilegale, extinderea și promovarea arboretelor din salcâm, stejar roșu și alte specii forestiere alohtone, păşunatul în pădure, constituie principalele puncte sensibile ale agresiunii antropice.

Cea mai mare parte a pădurilor incluse în sit (peste 95%) sunt păduri de stat, administrate de către Ocolul Silvic Roșiorii de Vede, Ocolul Silvic Alexandria (Direcția Silvică Alexandria) și Ocolul Silvic Drăgănești, județul Olt (Direcția Silvică Slatina). Cca. 500 ha sunt păduri proprietate particulară a persoanelor fizice, majoritatea fiind situate în trupul Scrioaștea (Ocolul Silvic Roșiorii de Vede, UP II Dideşti). Pajiștile din lunca râului Vedea incluse în sit aparțin preponderent administrațiilor publice locale pe raza cărora sunt situate și în mică măsură unor persoane fizice.

Sursa: www.mmediu.ro

I.2.2.8 PATRIMONIUL ISTORIC

Municipiul Alexandria este înregistrat în Lista Monumentelor Istorice a Ministerului Culturii și Cultelor cu următorul patrimoniu:

Tabel 26 - Listă monumente istorice înscrise în patrimoniu

Cod LMI 2004	Denumire	Adresă	Datare
Municipiul Alexandria			
ΓR-I-s-B-14182	Așezare de tip Tell de la Alexandria, punct „La Gorgan”	„La Gorgan”, pe malul stâng al râului Vedea, în partea de N a orașului	Eneolitic, Cultura Gumelnița
ΓR-II-a-B-14235	Ansamblu urban "Str. Constantin Brâncoveanu"	Str. C-tin Brâncoveanu, ambele fronturi, între Str. Carpaţi şi Str. Cuza Vodă, pâna la limita posterioară a loturilor	
ΓR-II-a-B-14236	Ansamblu urban "Str. Libertăţii"	Str. Libertăţii, ambele fronturi, între str. 1 Decembrie şi Str. Ion Creangă, pâna la limita posterioară a loturilor	
ΓR-II-m-B-14246	Casa Dumitru, azi Grădiniţa nr. 11	Str. Constantin Brâncoveanu nr. 56	1920
ΓR-II-m-B-14247	Casa Anghel Capră	Str. Constantin Brâncoveanu nr. 71	1922
ΓR-II-m-B-14248	Casa Petru Iliescu	Str. Constantin Brâncoveanu nr. 73	Sf. Sec. XIX
ΓR-II-a-B-14238	Ansamblul conacului Victor Antonescu	Şos. Bucureşti – Alexandria, în incinta S.C. INTERVITT S.R.L.	Înc. Sec. XX
ΓR-II-m-B-14238.01	Capelă	Şos. Bucureşti – Alexandria km 7, în incinta S.C. INTERVITT S.R.L.	Înc. Sec. XX

ГR-II-m-B-14238.02	Foişor	Şos. Bucureşti – Alexandria km 7, în incinta S.C. INTERVITT S.R.L.	Înc. Sec. XX
ГR-II-a-B-14237	Ansamblu urban "Str. Avocat Alexandru Colfescu"	Str. Colfescu Alexandru, avocat, ambele fronturi între Str. Negru Vodă şi Gară, până la limita posterioară a loturilor	
ГR-II-m-B-14240	Casa Marin Stoica	Str. Colfescu Alexandru nr. 5	1914
ГR-II-m-B-14241	Casa Cătălin Borţun	Str. Colfescu Alexandru nr. 9	1889
ГR-II-m-B-14242	Casa Ţole	Str. Colfescu Alexandru nr. 11	1893
ГR-II-m-B-14243	Casa Zarzară, azi Palatul copiilor	Str. Colfescu Alexandru nr. 18-20	1932
ГR-II-m-B-14244	Casa Ulmeanu	Str. Colfescu Alexandru nr. 41	Înc. Sec. XX
ГR-II-m-B-14245	Casa Mocanu	Str. Colfescu Alexandru nr. 53	Înc. Sec. XX
ГR-II-m-B-14249	Casa Evsevie Crocas	Str. Cuza Vodă nr. 37	Înc. Sec. XX
ГR-II-m-B-14264	Casa Maria Ardeiaş	Str. Doja Gheorghe, nr. 32	Înc. Sec. XX
ГR-II-m-B-14250	Casa Dr. Banu, azi Grădiniţa nr. 10	Str. Dunării nr. 131	Înc. Sec. XX
ГR-II-m-B-14251	Casa Nae Constantinescu, azi Casa Căsătoriilor	Str. Dunării nr. 137	Înc. Sec. XX
ГR-II-m-B-14252	Casa Marin Vasilescu, azi sediul ASIBAN S.A.	Str. Dunării nr. 190	Înc. Sec. XX

ГR-II-m-B-14253	Casa Tetoianu, azi Grădiniţa nr. 3	Str. Filipescu Mihăiţă, nr. 5	Înc. Sec. XX
ГR-II-m-B-14254	Casa Gina Marinescu	Str. Filipescu Mihăiţă, nr. 17	1912
ГR-II-m-A-14255	Catedrala Episcopală „Sf. Alexandru”	Str. Independenţei, nr. 7-9	1869-1898
ГR-II-m-B-14256	Casa Teodor Marinescu	Str. Independenţei, nr. 20	Mij. Sec. XIX
ГR-II-m-B-14257	Casa Dumitru Manicatide	Str. Kogălniceanu Mihail, nr. 59	1901
ГR-II-m-B-14259	Hala Veche	Str. Libertății Piata Centrală	Înc. Sec. XX
ГR-II-m-B-14260	Casa Marin Năbărogu	Str. Libertăţii, nr. 57	1890
ГR-II-m-B-14261	Liceul Agricol	Str. Libertăţii, nr. 64	1923
ГR-II-m-B-14258	Biserica „Sf. Apostoli”	Str. Libertăţii, nr. 117	1846
ГR-II-m-B-14262	Şcoala veche, azi Şcoala nr. 5	Str. Libertăţii, nr. 148	1896
ГR-II-m-B-14263	Casa Marinescu	Str. Libertăţii, nr. 130	1890
ГR-II-m-B-14239	Gara Alexandria	Str. Mircea cel Bătrân nr. 54	1896
ГR-II-m-B-14265	Podul metalic peste râul Vedea	Str. Vedea, peste râul Vedea	1905
ГR-II-m-B-14266	Siloz (corp vechi)	Şos. Viilor, nr. 2	Înc. Sec. XX
ГR-III-m-B-14516	Statuia Domnitorului Alexandru Ioan Cuza	În Parcul Central	1914

Din punct de vedere structural, monumentele sunt grupate pe patru categorii, în funcţie de natura lor:

I. Monumente de arheologie

II. Monumente arhitectură

III. Monumente de for public

IV. Monumente memoriale si funerare

Din punct de vedere valoric, lista monumentelor istorice cuprinde următoarele categorii:

► Categoria A - monumente de interes naţional

► Categoria B - monumente de interes local

Codul LMI – cod propriu cu următoarea structură:

► Sigla alfabetică a judeţului în care se află

► Grupa valorică în care a fost încadrat: A, respectiv B

► Categoria căruia îi aparţine, I, II, III sau IV

Numărul curent în cadrul fiecărei categorii

Sursa: http://patrimoniu.gov.ro/ro/monumente-istorice/lista-monumentelor-istorice

Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, Institutul Național al Patrimoniului

Lista Monumentelor istorice 2015 – Județul Teleorman, apărută în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 113 bis/05.II.2016

După numeroasele descoperiri arheologice cursurile raurilor Vedea, Nanov şi Telorman au devenit importante trasee de cultură preisorică. Astfel, pe teritoriul municipiului Alexandria, au fost reperate un număr de 9 situri arheologice, dintre acestea unul singur fiind clasat şi altul în curs de clasare. La acestea se adaugă un număr de 30 tumuli, izolaţi sau constituiţi în necropole tumulare.

►Sit arheologic clasat

► Așezarea eneolitică de tip tell de la Gorgan

► Sit arheologic în curs de clasare

► Așezarea de la Cioroaica

Așezări:

► Așezarea de la Pădurea Vedea

► Așezarea de sec. IV p.Ch. de la Podul Vechi

► Așezarea din zona barajului vechi de pe râul Vedea

► Așezarea de la Hectare

► Așezarea de la Balta Lazăr

► Așezarea din zona Bălții Lazăr

► Așezarea din zona Gostat 2

► Morminte tumulare:

► Tumuli – valea râului Vedea – TVV1 – TVV25

► Tumuli – valea râului Nanov – TVN1 – TVN5

Tabel 27 – Listă situri arheologice, tumuli

Cod RAN	Denumire	Categorie	Tip	Județ	Localitate	Cronologie	Ultima modificare
151807.01	Situl arheologic de la Alexandria - La Gorgan. Pe o ușoară prelungire a terasei în lunca Vedei, pe partea stângă, la 450 m nord-est de oraș, în dreptul străzii 1907	locuire civilă	aşezare	Teleorman	Municipiul Alexandria	Neolitic, Latène, Eneolitic	10.12.2014

151807.02	Aşezarea Gumelniţa de la Alexandria - Măgura de la podul Nanovului. la 4 km SV de oraş, pe partea dreaptă a şoselei Alexandria - Turnu Măgurele	locuire civilă	aşezare			Eneolitic	10.12.2014
151807.04	Locuirea medieval timpurie de la Alexandria - Str. Mihăiţa Filipescu. Str. Mihăiţa Filipescu la intersecţia cu Str. Al. Dimitrie Ghica	locuire	locuire			Epoca medievală / sec. IX-X	02.09.2010

151807.05	Locuirea medieval târzie de la Alexandria - Str. Negru Vodă la intersecţia cu Str. V. Antonescu	locuire	locuire			Epoca medievală / sec. XVIII-XIX	02.09.2010
151807.03	Locuirea Latene de la Alexandria - Str. Fabricii. Str. Fabricii	locuire	locuire			Latène / sec. II-I a. Chr.	01.09.2010

Sursa: http://ran.cimec.ro/sel.asp

Bază de date întreţinută şi administrată de Institutul Naţional al Patrimoniului

I.2.2.9 SCURT ISTORIC

Deși tânăr din punct de vedere istoric, cercetările arheologice efectuate au scos la iveală urme de viață datând din paleolitic, neolitic, epoca metalelor și evul mediu. Viața a început pe acest teritoriu din zorii istoriei și s-a perpetuat, dezvoltat și perfecționat neîncetat în decursul veacurilor. Ideea întemeierii orașului Alexandria își are originea în hotărârea unor grupuri de locuitori din Zimnicea și Mavrodin de a înființa un oraș liber de orice îngerință străina.

Întemeiat în 1834, după planurile urbanistice elaborate de inginerul austriac Otto von Moritz care a lucrat planurile orașelor Brăila și Giurgiu și avea să execute mai târziu planul viitorului oraș Turnu Severin.

Întemeietorii au numit orașul după Alexandru Dimitrie Ghica ajuns domnitor chiar în anul 1834, iar cea mai important stradă paralelă cu raul Vedea se numea Ulița Șiștovului, orașul bulgăresc din care aceștia proveneau. Actul oficial de întemeiere al orașului va fi semnat mai târziu, în 1840. Osemintele domnitorului se găsesc depuse astăzi într-un monumental sarcofag din incinta Catedralei Episcopale „Sfântul Alexandru” din centrul municipiului.

Parcul Central numit la început Grădina Publică a fost realizat în 1875 pe locul fostei piețe „Sf. Alexandru”, mutată puțin mai spre sud. Grădina a fost plantată și replantată cu arbori și arbuști ornamentali.

Din centrul istoric comercial nu a rămas decât Piața Veche, așa-numita fosta Hală Carol al II-lea construită pe locul primei Hale Traian în 1935 – 1936 cu ocazia centenarului orașului. Tot în aceiași perioadă se construiește Teatrul din Parcul Central, azi Cinematograful Patria. Din primele decenii ale secolului XX au rămas mărturie câteva edificii, inițial case de locuit proiectate și construite de inginerii din celebra familie Pontelli.

Hărnicia întemeietorilor - agricultori, meșteșugari și negustori – condițiile geografice și mai ales „Ekstruktia” acea interesantă constituție pe care și-au alcătuit-o și după care s-au condus timp de 30 ani „o pildă de gândire profund omenească, un exemplu de conducere democratică, prin reprezentanți aleși ai locuitorilor și un omagiu adus principiului de libertate și pașnică conlocuire a cetățenilor”, toate au facut ca Alexandria să evolueze ca așezare intr-un ritm destul de energic.

Comerțul, dominat de afacerile cu cereale și vite, a constituit cea mai importantă ramură a vieții economice până la 1948. După reînființarea județului Teleorman, în anul 1968, devenind reședinta acestuia, Alexandria beneficiază de importante investiții. Pe 27 iulie 1979 orașul Alexandria este declarat municipiu.

Alexăndrenii s-au implicat în toate evenimentele de răscruce ale istoriei moderne a României: Revoluția de la 1848, Unirea Principatelor Române (1859), Războiul de neatârnare (1877 - 1878), Răscoala țărănească din 1907; Războiul pentru reîntregirea patriei (1916 - 1918) și cel de-al doilea Razboi Mondial (1939 - 1945).

Calea ferată Zimnicea – Roșiori a fost construită între anii 1884 – 1901, importanta cale de transport a călătorilor și mărfurilor. Tronsonul Alexandria – Roșiori a fost inaugurat pe 2 decembrie 1895, tronsonul Alexandria – Smârdioasa a fost inaugurat la 1 iulie 1898, iar tronsonul Smârdioasa – Zimnicea a fost inaugurat la 1 iulie 1901. Tot în 1895 a fost inaugurată și gara Alexandria. În perioada 1920 – 1948, la Alexandria a funcționat și un aeroport cu activitate mai mult utilitară.

Evoluția urbană a orașului Alexandria a fost foarte lentă, după 1968, anul în care s-a înființat județul Teleorman și Alexandria a devenit reședința acestuia, începe cu adevărat saltul

urban. Industrializarea în ritm exploziv transformă Alexandria într-un centru care atrage forța de muncă din împrejurimi, dar și din zone mai îndepărtate.

Tabel 28 Date istorice importante pentru Municipiul Alexandria

Date istorice importante pentru Municipiul Alexandria	► 1834	Cumpărarea moșiei Bâcâieni pentru întemeierea orașului numit Alexandria și demararea lucrărilor de sistematizare de către Moritz von Ott
	► 1840	Semnarea actului oficial de întemeiere a orașului de către Domnitorul Alexandru Dimitrie Ghica
	► 1875	Amenajarea Grădinii Publice
	► 1895	Inaugurarea tronsonului de cale ferată Alexandria – Roșiori, precum și a gării Alexandria
	►1935 - 1936	Construirea Catedralei Sfântul Alexandru
	► 1920 – 1948	Funcționarea aeroportului cu activitate utilitară
	► 1957	Construirea primelor blocuri de locuințe
	► 1968 – 1989	Restructurarea zonei centrale și a zonelor limitrofe celor două axe importante de circulație: Str. Dunării și Str. București
	► 1974	Inaugurarea Intreprinderii de Rulmenți
	► 1996	Înființare cartier Veterani
	► 2005	Construire locuințe ANL, înființare cartier ANL Sere

	► 2010	Asfaltarea în proporție de 92 % a străzilor din municipiul Alexandria Reabilitare Ștrand Vedea
	► 2011	Inaugurare Centrul Universitar Valahia
	► 2012	Înființare cartier Unitatea Militară
	► 2015	Înființarea de noi cartiere A.N.L. (3 blocuri)
	►2016	Înființarea de noi cartiere A.N.L. (2 blocuri) Inaugurarea cinematografului cu proiecție în sistem 3D

I.2.2.10 PERSONALITĂȚI

► Anghel Demetriescu (1847 – 1903), istoric, scriitor

► Alexandru Colfescu (1899 – 1976), primar, magistrat, publicist, solist vocal, violonist și interpret de romanțe

► Ion Moraru, profesor de istorie, publicist, scriitor, s-a născut la 24 decembrie 1932, la Vaslui, dar a trăit pe meleagurile Teleormanului

► Liviu Vasilică (1950 – 2004), cântăreț de muzică populară

► Mihai Ciubotaru (n. 28.05.1967), savant, academician, profesor de biologie moleculară la Yale
University din SUA

Fotografia 2 - Avocat Alexandru Colfescu, Catedrala Sfântul Alexandru

I.2.3 SUPRAFAȚA ADMINISTRATIVĂ

Municipiul Alexandria are o suprafață de 98,46 km^2 și o populație după domiciliu la 1 ianuarie 2016 de 52.101 locuitori, conform datelor statistice prezentate de Institutul Național de Statistică în Baza de date Tempo-Online. În ceea ce privește modul de utilizare a terenurilor,

74,92 % reprezintă teren arabil, 3,27 % pășuni, 2,98 % păduri, 0,9 % ape și bălți, 2,60 % terenuri degradate, 10,88% construcții, 2,45 % căi de comunicații

Tabel 29 - Suprafața fondului funciar după modul de folosință, pe județe și localități

Modul de folosință pentru suprafața agricolă	**Forme de proprietate**	**Județe**	**Localități**	**Anul 2014**
				Hectare
Total	Total	Teleorman	Municipiul Alexandria	9846
	Proprietate privata			8807
Agricolă	Total			7899
	Proprietate privata			7899
Arabila	Total			7377
	Proprietate privata			7377
Pășuni	Total			322
	Proprietate privata			322
Vii și pepiniere viticole	Total			200
	Proprietate privata			200
Terenuri neagricole total	Total			1947
	Proprietate privata			908
Păduri și altă vegetație forestieră	Total			294
	Proprietate privata			32
Ocupată cu ape, bălți	Total			85
Ocupată cu construcții	Total			1071
	Proprietate privata			841
Căi de comunicații și căi ferate	Total			241
Terenuri degradate și neproductive	Total			256
	Proprietate privata			35

© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA

http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=AGR101B

Tabel 30 - Suprafața intravilan a municipiilor și orașelor, pe județe și localități

Județ	**Municipii și orașe**	**Anul 2012**	**Anul 2013**	**Anul 2014**
		UM: Ha		
Teleorman	TOTAL	5369	5404	5424
	MUNICIPIUL ALEXANDRIA	1081	1080	1100
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ				

I.2.4 POPULAȚIA

La recensământul din 2011, Municipiul Alexandria a fost înregistrat cu o populație de 45.434 locuitori, având o densitate de 5.282 locuitori /km^2. Față de rezultatele recensământului din anul 2002, când a fost înregistrată o populație de 50.496 locuitori, s-a înregistrat o scădere a populației de aproximativ 11 %.

Evoluția populației după domiciliu în municipiului Alexandria, cu toate caracteristicile ei, este strâns legată de evoluția dezvoltării economice atât a municipiului Alexandria, cât și a zonei de influență reprezentată, mai ales, de capitala țării, București. Astfel, din 1992 până în 2016, populația a scăzut constant, diminuându-se cu aproximativ 15 %.

Tabel 31 - Populația Municipiului Alexandria pe grupe de vârstă conform rezultatelor Recensământului din 2011

Grupa de vârstă	**Ambele sexe**	**Masculin**	**Feminin**
Sub 5 ani	2040	1098	942
5 – 9 ani	2101	1086	1015
10 – 14 ani	2132	1103	1029
15 – 19 ani	2245	1127	1118
20 – 24 ani	2633	1380	1253
25 – 29 ani	3144	1567	1577
30 – 34 ani	3855	1963	1892
35 – 39 ani	3586	1780	1806

40 – 44 ani	4321	2015	2306
45 – 49 ani	3040	1390	1650
50 – 54 ani	3884	1817	2067
55 – 59 ani	4356	2079	2277
60 – 64 ani	3375	1645	1730
65 – 69 ani	1555	744	811
70 – 74 ani	1301	545	756
75-79 ani	946	362	584
80-84 ani	624	233	391
85 ani și peste	296	106	190
Populația stabilă pe sexe și grupe de vârstă, Municipiul Alexandria Tabel 3. Populaţia stabilă pe sexe şi grupe de vârstă – judeţe, municipii, oraşe, comune http://www.recensamantromania.ro/rezultate-2/			

Tabel 32 - Evolutia populatiei

Anul	Localitatea	Populația totală	Masculin	Feminin
1992	Municipiul Alexandria, Județul Teleorman	59.898	29.725	30.173
2002		58.529	28.812	29.717
2011		54.571	26.521	28.050
2016		52.101	25.156	26.945
Sursa: Baza de date TEMPO – serii de timp, Populația și structura demografică, 3. Populația după domiciliu, 3.3 Populația după domiciliu la 1 ianuarie pe grupe de vârstă, sexe, județe, localități				

Figura 1 - Evolutia populatiei

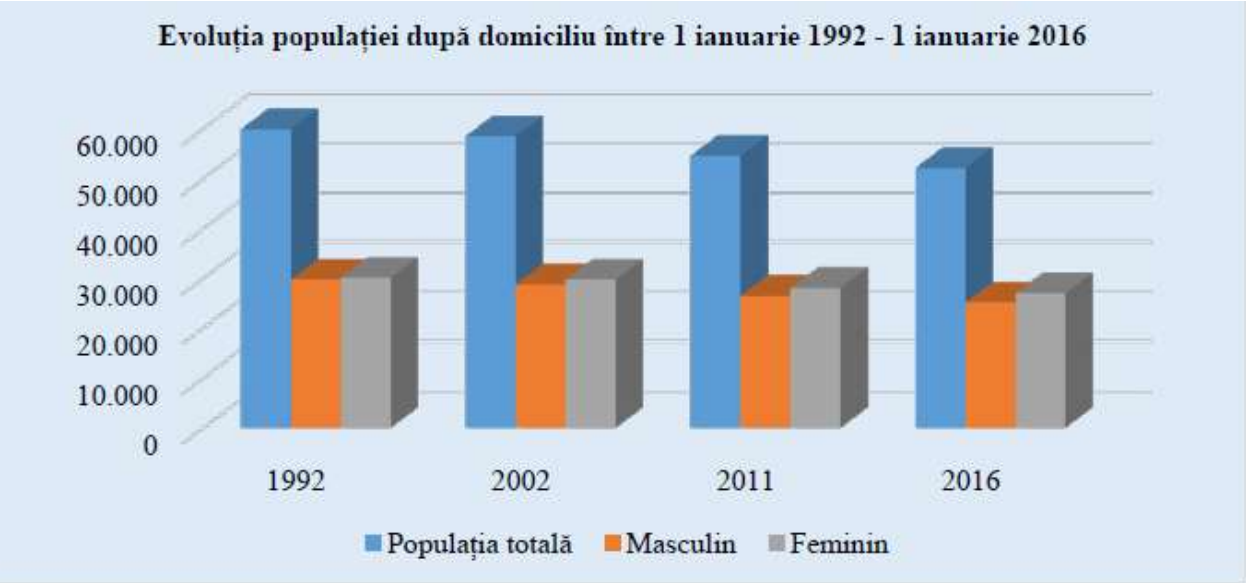

Tabel 33 - Născuți vii pe județe și localități

Județ	**Localități**	**Anul 2012**	**Anul 2013**	**Anul 2014**
		Număr persoane		
Teleorman	TOTAL	2981	2973	2891
	MUNICIPIUL ALEXANDRIA	377	412	415
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP201D				

Tabel 34 - Născuți morți pe județe și localități

Județ	**Localități**	**Anul 2012**	**Anul 2013**	**Anul 2014**
		Număr persoane		
Teleorman	TOTAL	12	14	16
	MUNICIPIUL ALEXANDRIA	:*	2	2
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP204C *Date lipsă				

Tabel 35 - Decedați pe județe și localități

Județ	Localități	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
		Număr persoane		
Teleorman	TOTAL	6897	6380	6747
	MUNICIPIUL ALEXANDRIA	441	370	431
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP206D				

Tabel 36 - Rata mortalității pe medii de rezidență, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Medii de rezidență	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
		Decedați la 1000 locuitori		
Total	**Regiunea SUD - MUNTENIA**	**13**	**12,7**	**12,9**
	Argeș	11,1	11	11,2
	Călărași	13,4	13,4	13,7
	Dâmbovița	11,7	11,9	11,8
	Giurgiu	15,7	15,2	15,2
	Ialomița	12,9	12,4	13,2
	Prahova	12,3	11,9	12
	Teleorman	17	15,9	17
Urban	**Regiunea SUD - MUNTENIA**	**9,4**	**9,4**	**9,6**
	Argeș	7,4	7,5	7,7
	Călărași	9,3	9,9	10,1
	Dâmbovița	8,4	8,8	9,1
	Giurgiu	10	10,5	10,8
	Ialomița	8,8	8,9	9
	Prahova	11,1	10,7	10,8
	Teleorman	9,9	9,4	10,5
Rural	**Regiunea SUD - MUNTENIA**	**15,7**	**15,2**	**15,4**
	Argeș	14,7	14,3	14,5

	Călărași	16,2	15,7	16
	Dâmbovița	13,2	13,4	13,1
	Giurgiu	18,4	17,5	17,3
	Ialomița	16,6	15,5	16,9
	Prahova	13,7	13,3	13,3
	Teleorman	20,9	19,5	20,7

© 1998 - 2016 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP207A

Tabel 37 - Decedați sub 1 an pe județe și localități

Județ	**Localități**	**Anul 2012**	**Anul 2013**	**Anul 2014**
		Număr persoane		
Teleorman	TOTAL	26	26	30
	MUNICIPIUL ALEXANDRIA	3	1	4

© 1998 - 2016 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP208C

Tabel 38 - Rata mortalității infantile pe medii de rezidență, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Medii de rezidență	**Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe**	**Anul 2012**	**Anul 2013**	**Anul 2014**
		Decedați sub 1 an la 1000 născuți vii		
		Decedați sub 1 an la 1000 născuți vii	**Decedați sub 1 an la 1000 născuți vii**	**Decedați sub 1 an la 1000 născuți vii**
Total	Teleorman	8,7	8,7	10,4
Urban		6,2	4,2	9,1
Rural		10,3	11,7	11,1

© 1998 - 2016 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo2&lang=ro&context=11

Tabel 39 - Sporul natural al populației pe medii de rezidență, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Medii de rezidență	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
		UM: Număr persoane		
Total	**Regiunea SUD - MUNTENIA**	**-15031**	**-13878**	**-15788**
	Argeș	-1908	-1922	-2086
	Călărași	-1307	-1306	-1658
	Dâmbovița	-1514	-1594	-1789
	Giurgiu	-1816	-1721	-1925
	Ialomița	-947	-685	-1177
	Prahova	-3623	-3243	-3297
	Teleorman	*-3916*	*-3407*	*-3856*
Urban	**Regiunea SUD - MUNTENIA**	**-1723**	**-1237**	**-2512**
	Argeș	246	156	10
	Călărași	-97	-96	-245
	Dâmbovița	-76	-36	-273
	Giurgiu	-99	-131	-298
	Ialomița	92	275	-37
	Prahova	-1461	-1215	-1254
	Teleorman	*-328*	*-190*	*-415*
Rural	**Regiunea SUD - MUNTENIA**	**-13308**	**-12641**	**-13276**
	Argeș	-2154	-2078	-2096
	Călărași	-1210	-1210	-1413
	Dâmbovița	-1438	-1558	-1516
	Giurgiu	-1717	-1590	-1627
	Ialomița	-1039	-960	-1140
	Prahova	-2162	-2028	-2043

	Teleorman	*-3588*	*-3217*	*-3441*

© 1998 - 2016 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP214A

Tabel 40 – Stabiliri si plecari cu resedinta, stabiliri si plecari cu domiciliul

Anul	Localitatea	Stabiliri de reședință pe județe și localități	Plecări cu reședința pe județe și localități	Stabiliri cu domiciliul (inclusive migrația externă) pe județe și localități	Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația externă) pe județe și localități
		Număr persoane			
1992	Municipiul Alexandria, Județul Teleorman	861	1093	797	701
2002		446	1033	684	1235
2011		285	696	585	1073
2015		641	1012	689*	1185*

Sursa: Baza de date TEMPO – serii de timp, Mișcarea migratorie a populației, 1. Schimbări de domiciliu, 1.10 Stabiliri de reședință pe județe și localități; 1.12 Plecări cu reședința pe județe și localități, 1.14 Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migrația externă) pe județe și localități, 1.16 Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația externă) pe județe și localități
*anul 2014

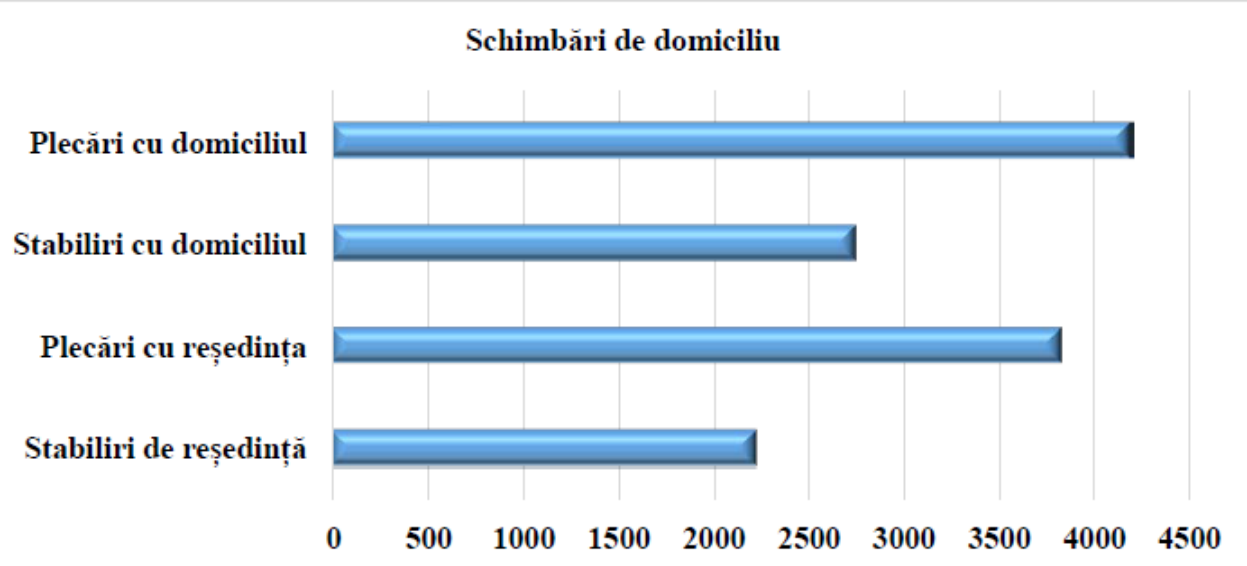

Figura 2 – Grafic stabiliri si plecari cu resedinta, stabiliri si plecari cu domiciliul

Cauzele acestui declin demografic se datorează atât migrației interne către București, Ilfov, Pitești, cât și migrației externe în țările Uniunii Europene, dar și unui spor natural constant negativ și lipsa unor politici de combatere a declinului populației la nivel național. Pe lângă acest fenomen, întâlnim și remigrația, întoarcerea în locurile de baștină a pensionarilor și șomerilor, de obicei în spațiul rural, nemaifăcând față costurilor traiului în mediul urban, imposibilitatea obținerii unui loc de muncă stabil și câștigarea existenței din practicarea unei agriculturi de subzistență, în general, pentru autoconsum.

Deși există un accentuat fenomen al îmbătrânirii populației, segmentul de vârstă 15-59 ani reprezintă cca. 68% din populație, ceea ce reprezintă o resursă importantă de forță de muncă. În acest segment de vârstă intră și persoanele cele mai expuse riscului de excluziune socială pentru că au fost formate profesional înainte de 1989 pentru meserii care nu se mai regăsesc în peisajul industrial actual, personae pentru care reconversia este greu accesibilă atât din punct de vedere financiar, cât și al mentalității profund negativiste, dar și a pieței muncii care preferă tineri fără experiență care se pot forma din mers la locul de muncă și pentru o remunerație mai mica.

Structura confesională este omogenă, peste 88% din populație fiind de creștin ortodocși. La fel și structura etnică este omogenă, majoritatea sunt de etnie română. Etnia romă, din punct de vedere statistic reprezintă 2% din populație, însă faptic este mai numeroasă.

Tabel 41 - Resurse de muncă pe sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Sexe	**Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe**	**Anul 2012**	**Anul 2013**	**Anul 2014**
		UM: Mii persoane		
Total	**Regiunea SUD-MUNTENIA**	2078,8	2068,8	1899,4
	Argeș	411,5	410,4	378,5
	Călărași	195,5	194,8	181,8
	Dâmbovița	348,3	347,8	326,3
	Giurgiu	177,3	177,1	170,9
	Ialomița	180,5	179,6	162,3
	Prahova	527,3	524,2	470,2
	Teleorman	*238,4*	*234,9*	*209,4*
Masculin	**Regiunea SUD-MUNTENIA**	1079,6	1076,3	1007,2

	Argeș	211,5	211,1	197,9
	Călărași	101,8	101,7	96,3
	Dâmbovița	181	181	173,7
	Giurgiu	92,8	92,8	91,2
	Ialomița	94,1	93,9	87,1
	Prahova	271,7	270,9	247,7
	Teleorman	*126,7*	*124,9*	*113,3*
Feminin	**Regiunea SUD-MUNTENIA**	999,2	992,5	892,2
	Argeș	200	199,3	180,6
	Călărași	93,7	93,1	85,5
	Dâmbovița	167,3	166,8	152,6
	Giurgiu	84,5	84,3	79,7
	Ialomița	86,4	85,7	75,2
	Prahova	255,6	253,3	222,5
	Teleorman	*111,7*	*110*	*96,1*

© 1998 - 2016 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=FOM101A

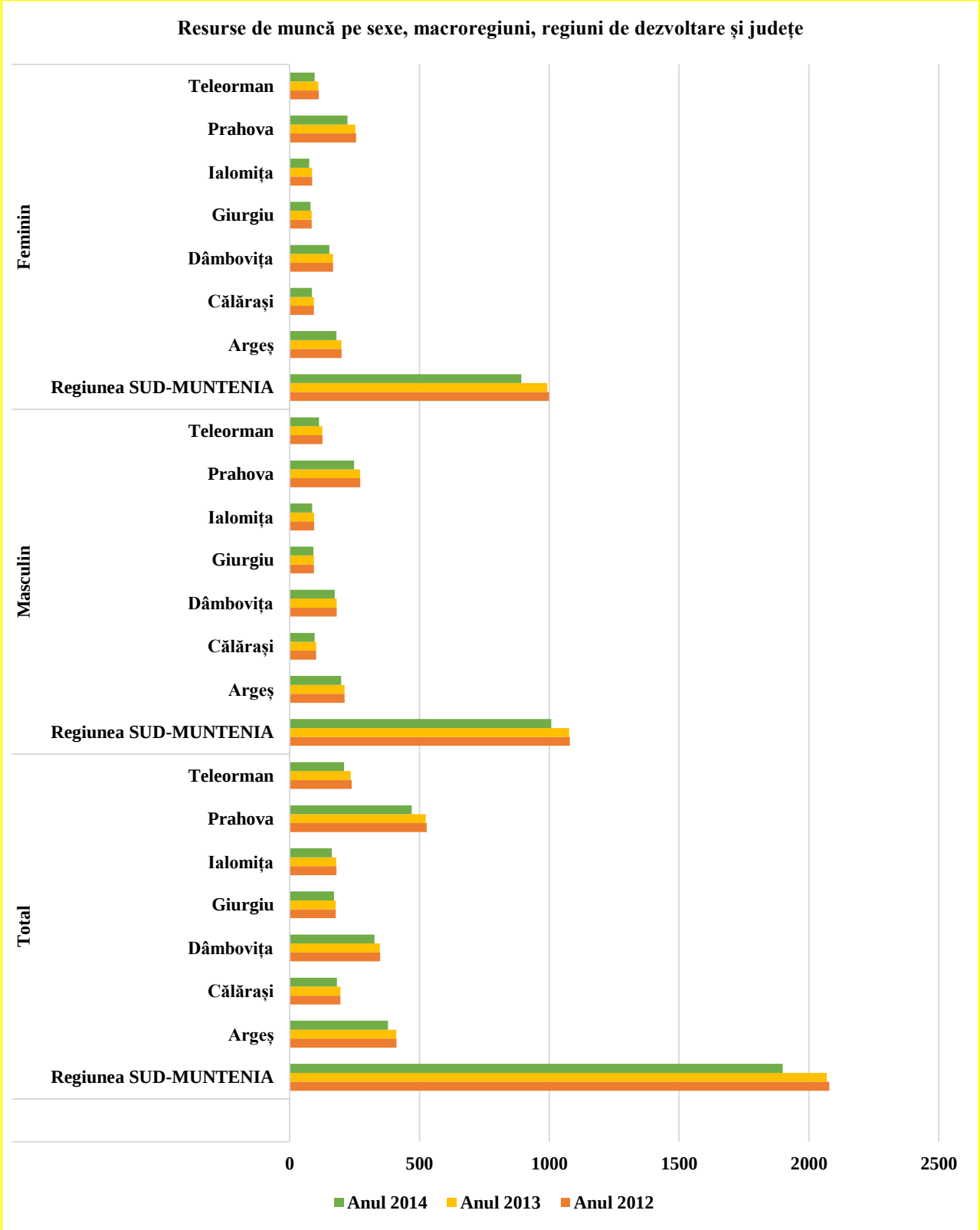

Figura 3 Grafic resurse de muncă pe sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

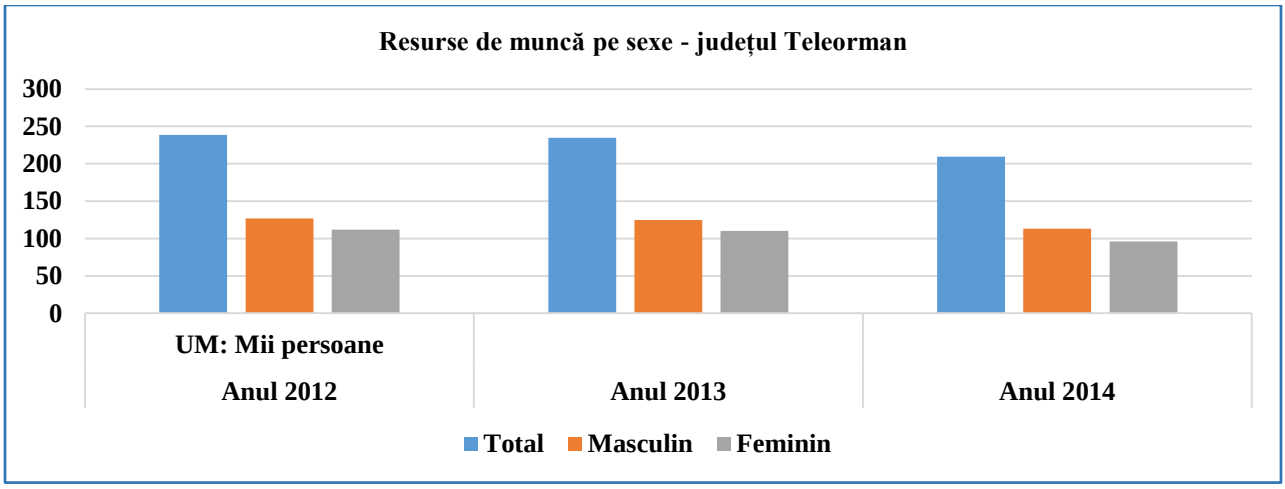

Figura 4 - Grafic resurse de muncă pe sexe – județul Teleorman

Tabel 42 - Șomeri înregistrați la sfârșitul lunii, pe sexe, județe și localități

Perioada	Total		Masculin		Feminin	
	Teleorman	Municipiul Alexandria	Teleorman	Municipiul Alexandria	Teleorman	Municipiul Alexandria
2013	18664	1323	11639	744	7025	579
Ian.	17341	1320	10848	742	6493	578
Febr.	17102	1236	10772	693	6330	543
Mar.	16906	1186	10665	654	6241	532
Apr.	16365	1126	10365	629	6000	497
Mai	15570	1044	9830	582	5740	462
Iun.	15759	1017	9923	553	5836	464
Iul.	16130	1145	10030	633	6100	512
Aug.	13017	1123	8051	614	4966	509
Sept.	17244	1249	10702	685	6542	564
Oct.	17595	1138	10879	616	6716	522
Nov.	18239	1258	11295	689	6944	569
Dec.	18664	1323	11639	744	7025	579
2014	18888	1215	11725	651	7163	564
Ian.	19270	1346	12153	771	7117	575

Febr.	18678	1310	11851	752	6827	558
Mar.	17784	1267	11231	717	6553	550
Apr.	17302	1178	10914	648	6388	530
Mai	17032	1124	10748	611	6284	513
Iun.	16812	1085	10568	592	6244	493
Iul.	18057	1212	11118	640	6939	572
Aug.	17965	1196	11045	613	6920	583
Sept.	17543	1266	10759	659	6784	607
Oct.	18037	1282	11157	684	6880	598
Nov.	18383	1163	11349	607	7034	556
Dec.	18888	1215	11725	651	7163	564
2015	18535	978	11551	492	6984	486
Ian.	19370	1215	12125	662	7245	553
Febr.	19777	1164	12367	630	7410	534
Mar.	19962	1210	12423	660	7539	550
Apr.	19112	1021	11832	540	7280	481
Mai	18873	944	11742	493	7131	451
Iun.	19138	904	11845	481	7293	423
Iul.	19927	1020	12146	521	7781	499
Aug.	19123	1040	11649	525	7474	515
Sept.	18991	1056	7375	520	11616	536
Oct.	18546	984	11453	503	7093	481
Nov.	18735	1006	11580	511	7155	495
Dec.	18535	978	11551	492	6984	486

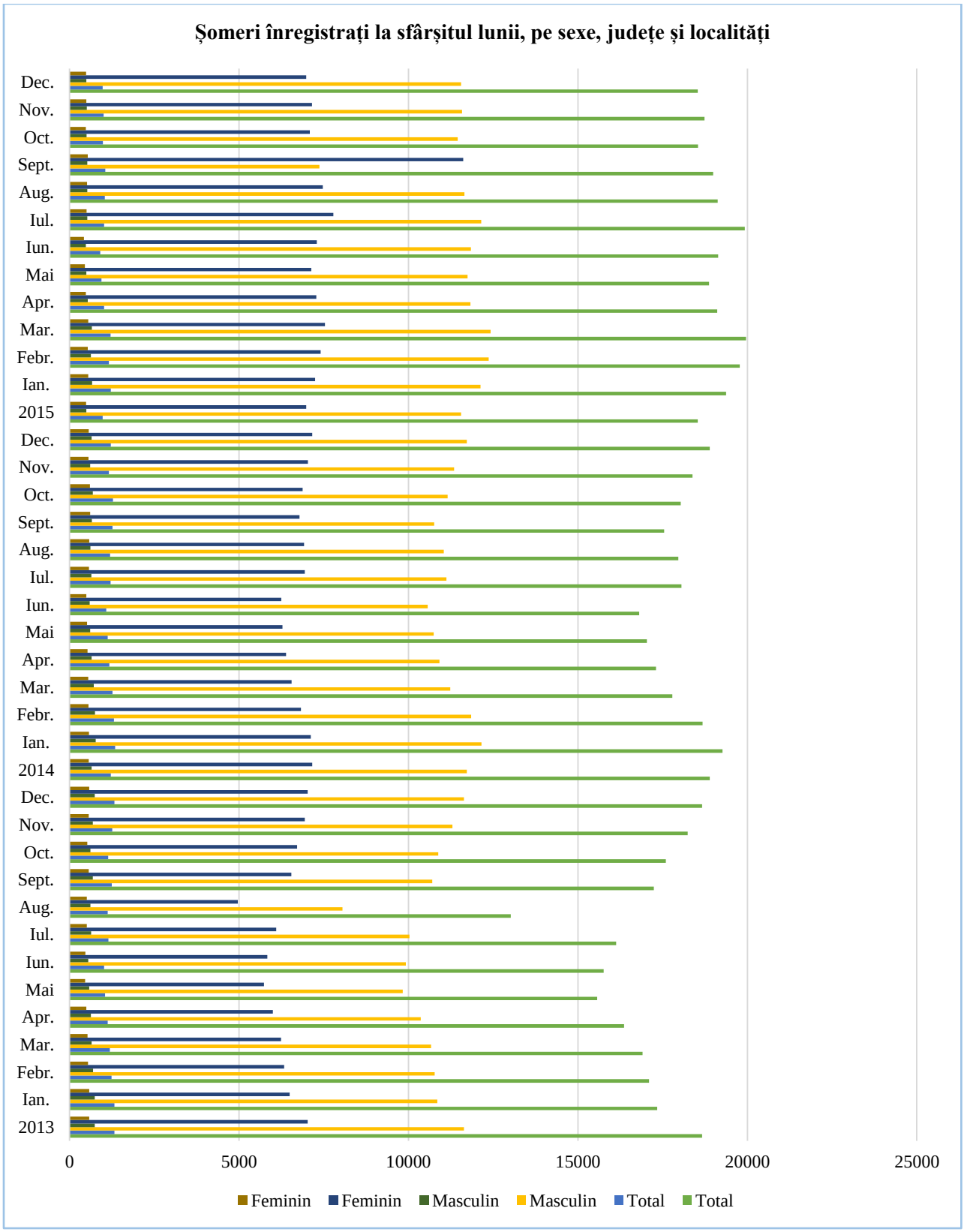

Figura 5 - Grafic șomeri înregistrați la sfârșitul lunii, pe sexe, județe și localități

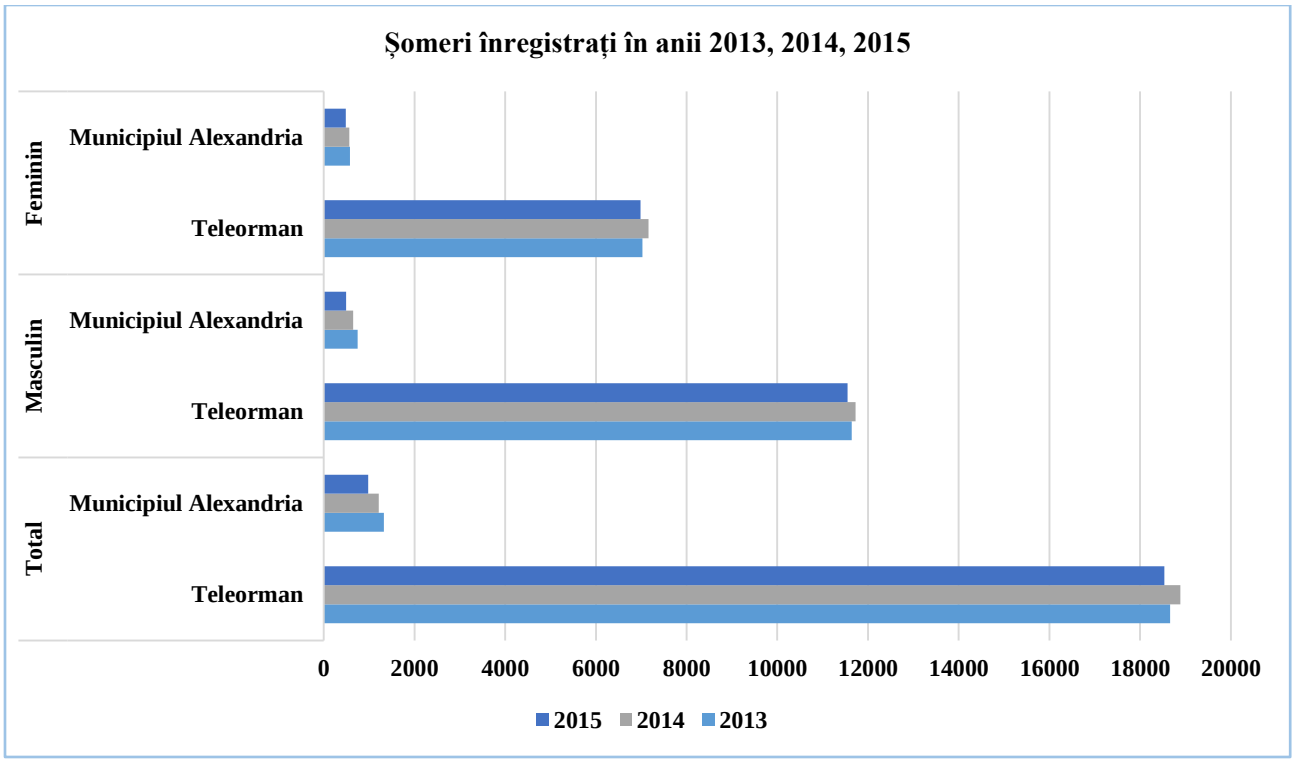

Figura 6 - Grafic șomeri înregistrați pe ani

Tabel 43 - Locuințe existente la sfârșitul anului pe forme de proprietate, județe și localități

Forme de proprietate	**Județ**	**Localități**	**Anul 2012**	**Anul 2013**	**Anul 2014**
			UM: Număr		
Total	Teleorman	TOTAL	171932	172016	172121
		MUNICIPIUL ALEXANDRIA	19378	19385	19383
Proprietate publica		TOTAL	1073	1066	1075
		MUNICIPIUL ALEXANDRIA	404	411	410
Proprietate privata		TOTAL	170859	170950	171046
		MUNICIPIUL ALEXANDRIA	18974	18974	18973
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=LOC101B					

Tabel 44 - Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului pe forme de proprietate, județe și localități

Forme de proprietate	Județul	Localități	Ani		
			2012	2013	2014
			UM: M^2 arie desfășurată		
			M^2 arie desfășurată	M^2 arie desfășurată	M^2 arie desfășurată
Total	Teleorman	TOTAL	6994901	7009021	7020897
		Municipiul Alexandria	935096	938747	939732
Proprietate publica		TOTAL	36035	35583	36023
		Municipiul Alexandria	12518	12770	12712
Proprietate privata		TOTAL	6958866	6973438	6984874
		Municipiul Alexandria	922578	925977	927020

© 1998 - 2016 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=LOC103B

Tabel 45 - Locuințe terminate în cursul anului pe surse de finanțare, județe și localități

Surse de finanțare	Județul	Localități	Ani		
			2012	2013	2014
			UM: Număr		
Total	Teleorman	TOTAL	212	190	175
		Municipiul Alexandria	48	38	24
Din fonduri publice		TOTAL	:	:	18
Din fonduri private		TOTAL	212	190	157
		Municipiul Alexandria	48	38	24
Din care: din		TOTAL	212	190	157

fondurile populatiei		**Municipiul Alexandria**	48	38	24

© 1998 - 2016 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA

http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=LOC104B

: Lipsă date

Tabel 46 - Autorizații de construire eliberate pentru clădiri pe tipuri de construcții,județe și localități

Categorii de construcții	**Județ**	**Localități**	**Ani**					
			2013		**2014**		**2015**	
			UM: Număr, mp suprafață utilă					
			Număr	**M^2 suprafață utilă**	**Număr**	**M^2 suprafață utilă**	**Număr**	**M^2 suprafață utilă**
Clădiri rezidențiale (exclusiv cele pentru colectivități)	Teleorman	**TOTAL**	294	49004	249	45595	213	38778
		Municipiul Alexandria	41	9206	38	6846	40	17212
Clădiri rezidențiale pentru colectivități		**TOTAL**	1	302	3	3114	:	:
		Municipiul Alexandria	:	:	2	2596	:	:
Clădiri administrative		**TOTAL**	4	3555	8	5661	2	5857
		Municipiul Alexandria	:	:	1	487	:	:
Hoteluri și clădiri similare		**TOTAL**	3	7959	2	4630	:	:
		Municipiul Alexandria	2	4942	:	:	:	:

Clădiri pentru comerț cu ridicata și cu amănuntul		**TOTAL**	22	4619	16	1506	10	2081
		Municipiul Alexandria	14	3013	10	652	7	1796
Alte clădiri		**TOTAL**	106	35215	121	59328	79	20767
		Municipiul Alexandria	6	483	17	13588	6	840
© 1998 - 2016 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=LOC108B : Date lipsă								

I.2.5 UTILITĂȚI PUBLICE

Din punct de vedere al utilităților publice (apă, canalizare, iluminat public, electricitate, salubritate), teritoriul municipiului Alexandria este acoperit în întregime, neexistând zone fără aceste utilități. La fel se întâmplă și în cazul rețelelor de telefonie și internet, rețeaua de fibră optică este realizată, iar branșarea se face individual. Rețeaua de distribuție a gazelor natural curpinde toată suprafața municipiului, branșarea făcându-se la cerere, individual.

Este prevăzută o extindere a rețelei electrice de joasă tensiune pe traseul drumului județean DJ 504 Alexandria – Cernetu – S.C. Victoria, acolo unde sunt lotizate cca. 40 locuri de casă.

Modul de gestionare a serviciilor de utilități publice in municipiul Alexandria se prezinta astfel:

Tabel 47. – Mod de gestionare servicii de utilităţi publice

Servicii utilități publice	**Modul de gestionare a serviciului**		**Indicatori de eficiență energetică stipulați prin contract**	
	Contract de delegare a gestiunii	Gestiune directă prin departamentele primăriei	**DA**	**NU**
			Precizați	

	Serviciului public		indicatorul	
Iluminat Public	**X**			**X**
Alimentare cu apă și canalizare	**X**			
Alimentare cu energie termică	**X**	-		
Transport public	**X**	-		
Salubritate	**X**			
Clădiri publice	-			
Clădiri individuale	-			

Sursa : Primăria Municipiului Alexandria

I.2.5.1 ALIMENTAREA CU APĂ, CANALIZAREA ȘI EPURAREA APELOR REZIDUALE, COLECTAREA, CANALIZAREA ȘI EVACUAREA APELOR PLUVIALE

Sistemul de alimentare cu apă, canalizare și epurare constă în:

● captare apă - sursa subterană este formată din 108 puțuri de medie și mare adâncime, din care 10 puțuri noi forate în anul 2012 și 98 puțuri reabilitate în anul 2013, însumând un debit total captat de 706,90 l/s.

Sursa de apă este grupata în 4 fronturi de captare:

Lăceni – Orbeasca =337,10 l/s din 53 puțuri – 9 puțuri noi + 44 puțuri reabilitate;

Lăceni = 30 puțuri (9 noi + 21 puțuri reabilitate) cu un debit de 195,80 l/s;

Orbeasca = 23 puțuri, cu un debit de 177,30 l/s.

Plosca – Peretu = 369,80 l/s din 55 puțuri (1 nou + 54 reabilitate);

Plosca = 34 puturi (1 nou+33 reabilitate), cu un debit de 217,60 l/s;

Peretu = 21 puțuri reabilitare, cu un debit de 152, 20 l/s.

● 4 aducțiuni cu diametrul între 400 - 600 mm din otel, beton armat precomprimat și PEHD însumând 60 km, din care 21 km reabilitați în anul 2011 și 2 complexe de stocare – pompare apă cu o capacitate totală de 30.000 m^3:

Lăceni – 4 rezervoare cu o capacitate de 5.000 m^3 = 20.000 m^3

Vedea PECO – 2 rezervoare cu o capacitate de 5.000 m^3 = 10.000 m^3, din care 4*5.000 reabilitate în anul 2013: 2 rezervoare Lăceni + 2 rezervoare Vedea Peco.

● 2 stații de clorinare amplasate în complexele de stocare – pompare Lăceni și Vedea PECO – clădiri noi, construite în anul 2013.

● 10 stații de repompare – reabilitate în anul 2012

● sistem de canalizare menajeră, în sistem divizor și sistem unitar, 80,00 km din care 7,6 km rețea de canalizare nouă din beton armat și PVC

● sistem redus de apă pluvială 10,7 km din beton armat care deversează direct în râul Vedea

● stație de epurare reabilitată în anul 2013, cu o capacitate de epurare de 394 l/s cu deversare în râul Vedea, constând în epurarea mecanică, biologică și terțiară a fosforului și potasiului.

Principalele probleme existente în asigurarea alimentării cu apă potabilă şi a canalizării şi epurării apelor uzate din municipiul Alexandria sunt:

► reţelele de distribuţie a apei potabile sunt învechite (79% sunt mai vechi de 25 ani, iar 21% au o vechime între 2 - 25 ani), materialele folosite sunt depăşite din punct de vedere calitativ: azbociment 39,1%, metal 34%, PREMO 26,1%, şi numai 0,1% sunt din PEHD, ceea ce conduce la piederi mari de apă, dar şi la o calitate scăzută a apei;

► porţiuni din aducţiunile de apă ale municipiului sunt deteriorate, aceste sectoare aflându-se, de regulă, în zonele afectate de inundaţii;

►reţeaua de canalizare a apelor uzate este subdimensionată având tronsoane deteriorate prin care se pierde apă uzată.

S.C. APA SERV S.A. este operatorul regional, beneficiar al investițiilor care se vor realiza în perioada 2014 – 2020. Astfel, APA SERV a demarat un proiect de dezvoltare a infrastructurii de apă şi apă uzată din judeţul Teleorman prin P.O.I.M., Axa Prioritară 3 Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiţii de management eficient al resurselor, în cadrul căruia, pentru Municipiul Alexandria, sunt prevăzute următoarele investiții:

a) Alimentarea cu apă:

● Lucrări pentru modernizarea fronturilor de captare apă Lăceni, Orbeasca şi Plosca - Peretu:

► reabilitarea conductelor de legătură între puţuri, 10 km;

► refacerea racordurilor electrice la puţuri;

► înlocuirea Posturilor TRAFO existente;

► înlocuirea liniei de joasa tensiune la frontul de captare Plosca;

►reabilitarea punctului de exploatare la frontul de captare Peretu;

►reducerea concentraţiilor de amoniu, fier şi mangan din apa captată.

● Lucrări pentru modernizarea staţiilor de hidrofor (Staţii de pompare apă pentru ridicarea presiunii la blocurile de locuinţe):

► reabilitarea staţiilor de hidrofor PT 2 şi bl. 328, 329.

● Extinderea reţelei de distribuţie apă

Pentru conformarea la Directivele Europene privind apa sunt propuse extinderi şi înlocuiri de reţele de distribuţie pentru următoarele străzi:

► extindere reţea de distribuţie apă pe Calea Bucureşti între pod Vedea - varianta ocolitoare DN 6/E 70 (sens giratoriu) - şoseaua Cernetu (DJ 504) până la tarlaua 52 – 5,5 km;

► extindere reţea de distribuţie apă Str. Negru-Vodă - tronson Str. Fraţii Goleşti - Str. Agricultori- 0,33 km;

► extindere reţea de distribuţie apă Str. Negru-Vodă – tronson Str. Agricultori – Str. Fabricii – 0,5km;

► extindere reţea de distribuţie apă Str. Agricultori – tronson Str. Negru-Vodă – Str. Libertăţii – 0,5 km;

► extindere reţea de distribuţie apă Str. Dunării – tronson Str. Nicolae Bălcescu – Str. Agricultori - 0,33 km;

► extindere reţea de distribuţie apă Str. Viitorului – tronson Str. Mircea cel Bătrân – Str. Negru-Vodă – 0,30km;

►extindere reţea de distribuţie apă Str. Unirii - tronson Str. Dr. Stâncă - Str. 1907 – 0,19 km;

► înlocuire reţele de alimentare cu apă la staţiile de hidrofor - 0,800 km;

► reîntregire inel de apă Str. Libertăţii cu Str. Nicolae Bălcescu - 0,20 km;

► reîntregire inel de apă Str. Victor Antonescu intersecţie cu Str. Dunării – 0,30 km;

► înlocuire reţele telescopice blocuri locuinţe 905 - 911, 816 - 823 (zona cuprinsă între Str. Dunării, Negru Vodă, Fraţii Goleşti, 1 Mai), Bl. 823 - PT 15 - 0,11 km;

► înlocuire conducta apă, alimentare cu apă a blocurilor 905 - 911, 816 - 820 – tronson Str. Fraţii Goleşti – bloc 816, inclusiv branşamente de apă – 0,14 km;

► înlocuire conducte apă alimentare cu apă a blocurilor 816 - 905, inclusiv branşamente – 0,11 km;

► înlocuire conductă apă, alimentare cu apă a blocurilor 804, 805, 807, inclusiv branşamente – 0,50 km;

b) Ape uzate

● Staţia de epurare:

► completarea dotării laboratorului existent;

► interconectarea Sistemului SCADA la dispeceratul nou executat.

● Extindere şi înlocuire reţele de canalizare:

► extindere reţea de canalizare pe Calea Bucureşti între Pod Vedea - varianta ocolitoare DN 6/ E 70 (sens giratoriu), şoseaua Cernetu (DJ 504) până la tarlaua 52 = 3,00 km, inclusiv staţie de epurare monobloc;

► extindere reţea de canalizare menajară pe str. Victor Antonescu tronson Str. Negru Vodă – Str. Libertăţii – 0,4 km;

► extindere reţea de canalizare menajeră pe Str. Fabricii, tronson Str. Mircea cel Bătrân – Str. Dunării – 0,35 km;

► extindere reţea de canalizare menajeră str. Unirii, tronson Str. Doctor Stâncă – Str. 1907 – 0,18km;

► înlocuire reţea de canalizare pe Str. Negru Vodă, tronson Str. Constantin Brâncoveanu – Str. Nicolae Bălcescu – 0,80 km;

► înlocuire reţea de canalizare pe Str. Constantin Brâncoveanu, tronson Str. Cuza Vodă – Str. Al. Ghica – 0,40 km;

► înlocuire reţea de canalizare pe Str. 1 Mai, tronson Str. Libertăţii – Str. Al. Ghica – 0,60km;

► înlocuire reţea de canalizare pe Str. Av. Alexandru Colfescu – tronson Str. Libertăţii – Str. Cuza Vodă – 0,60 km;

► înlocuire reţea de canalizare pe Str. Mihăiţă Filipescu, tronson Str. Carpaţi – Str. Al. Ghica- 0,60 km;

► înlocuire reţea de canalizare pe Str. Tudor Vladimirescu, tronson Str. Dunării – Str. Negru-Vodă – 0,30km;

► înlocuire reţea de canalizare pe Str. Negru-Vodă – Str. Mircea cel Bătrân – 0,35 km;

► înlocuire reţea de canalizare pe Str. Al. Ghica, tronson Str. 1 Decembrie – Str. Ion Creangă – 0,65 km;

► înlocuire reţea de canalizare pe Str. Viitorului, tronson Negru Vodă – Str. Mircea cel Bătrân -0,30 km;

►înlocuire reţele de canalizare secundare – tronson Bl. 810 – Str. Negru Vodă – 0,10 km;

► înlocuire reţea de canalizare Str. Al. Ghica - tronson Str. Doctor Stâncă – Str. 1907 – 0,18 km;

► înlocuire reţea de canalizare pe Str. Unirii – tronson Str. 1907 – Str. 1Decembrie – 0,60 km;

► înlocuire reţea de canalizare pe Str. Dunării - tronson Str. Fabricii (bloc G100) – Str. Mircea Scarlat – 0,50 km;

I.2.5.2 ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ

S.C. TERMIC CALOR SERV S.R.L. Alexandria este o societate înființată prin HCL nr. 93/29.04.2013 a Consiliului Local al Municipiului Alexandria și își desfășoară activitatea în baza contractului de delegare a gestiunii nr. 27603/20. 11. 2013. Obiectul contractului de delegare a gestiunii este asigurarea Serviciului public de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice în Municipiul Alexandria.

Din cele aproximativ 15100 apartamente construite în municipiul Alexandria, S.C. TERMIC CALOR SERV S.R.L. a furnizat inițial energie termică în trei cartiere aferente străzii 1 Mai, însumând un numar de 800 consumatori casnici din blocuri de locuințe grupate în 8 condominii.

Datorită debranșărilor succesive de la rețeaua publică de furnizare a energiei termice, în sezonul rece 2015 - 2016 s-a mai furnizat agent termic unui numar de 550 apartamente situate în zonele aferente strazii 1 Mai, respectiv zonele blocurilor 100 și 200, zona Poliției Municipale (zona blocurilor „B” – locuințe sociale), pentru blocul 49 G de locuințe sociale, precum și la sediul Politiei Municipale Alexandria.

În paralel cu activitatea de producere și furnizare a energiei termice pentru încălzirea locuințelor, S.C. TEMIC CALOR SERV S.R.L. a efectuat servicii complexe de mentenanță a sistemelor de încălzire, de reparații și întreținere a instalațiilor tehnico - sanitare, în cadrul contractelor încheiate cu un numar de 17 instituții, respectiv:

- *Școala Gimnaziala nr. 2 „Mihai Viteazul";*
- *Școala. Gimnaziala „Alexandru Colfescu";*
- *Școala. Gimnaziala nr. 5;*
- *Școala Gimnaziala nr. 6;*
- *Școala Gimnaziala nr. 7;*
- *Grădinița nr. 3;*
- *Grădinița nr. 5;*
- *Grădinița cu Program Prelungit nr. 6;*
- *Grădinița cu Program Prelungit nr. 7;*
- *Grădința cu Program Prelungit nr. 8;*
- *Grădinița cu Program Prelungit nr. 10;*
- *Liceul Teoretic „Constantin Noica";*
- *Asociația de Locatari blocurile CO1 - CO2, blocul P 4;*
- *Asociația de Locatari blocurile CO1 - CO2, blocul P5;*
- *Asociația de Locatari blocurile CO1-CO2, blocul P9;*
- *Inspectoratul de Poliție al Județului Teleorman – Sediul Poliției Municipale Alexandria;*
- *Municipiul Alexandria (CT Sediu Primaria Alexandria).*

Producerea energiei termice s-a realizat majoritar din centrala termică de cvartal CT 3 cu funcționare pe gaze naturale, care a livrat agent termic atât consumatorilor casnici din zona apropiată, cât și punctelor termice PT 5 și PT 14, cu care este interconectată. Totodată, centrala termică tip modul CT 20 a produs și furnizat energie termică pentru blocul 49 G de locuințe sociale.

Asigurarea serviciului public de furnizare a agentului termic în Municipiul Alexandria este coordonată din sediul administrativ situat în fostul punct termic PT 2, Str. Alexandru Ghica, bloc 715A.

Probleme majore întâmpinate și impedimente

Pentru asigurarea serviciului public de producere și distribuție a energiei termice în Municipiul Alexandria, S.C. TERMIC CALOR SERV S.R.L. s-a confruntat și se confruntă cu următoarele probleme majore:

► uzura fizică și morală a rețelei proprii de distribuție și a rețelelor consumatorilor amplasate în subsolurile blocurilor, toate având o vechime de peste 40 ani, care generează pierderi masive de agent termic datorită spargerilor accidentale ale conductelor și pierderi de căldură datorate deteriorării izolațiilor termice;

► din acest motiv, s-au înregistrat pe parcursul sezonului de încalzire 2015-2016 un număr total de 35 avarii atât în rețelele proprii, cât și în instalațiile consumatorilor care au necesitat reparații constând în înlocuiri ale conductelor sau robineților de racord din rețelele de distribuție, subsolurile blocurilor, scări de blocuri sau apartamentele consumatorilor;

► starea proasta a canalelor termice în care este amplasata rețeaua de distribuție, canale care s-au deteriorat și în care, în mod frecvent, se produc deversări pluviale, deversări din rețeaua de canalizare a orașului sau din instalațiile menajere ale blocurilor;

► dezechilibrarea hidraulică a sistemelor de încălzire și diminuarea randamentului instalațiilor de producere a energiei termice, prin micșorarea gradului de incărcare al acestora, odată cu scăderea drastică a numărului de consumatori;

► lipsa de preocupare reală a proprietarilor de apartamente și reprezentanților asociațiilor de proprietari, privind întreținerea și repararea instalațiilor proprii de încălzire atât din subsolurile blocurilor, cât și din apartamente;

► lipsa unor prevederi legislative privind asigurarea din fonduri publice a reparațiilor necesare pentru subsolurile blocurilor, majoritatea aflate într-o stare cumplită de degradare, fiind atât mari generatoare de pierderi de energie termică și pierderi masive de agent termic, cât și o sursă potențială de infecție atât pentru locatari, cât și pentru restul comunității;

► imposibilitatea reparării rețelelor proprii din subsolurile blocurilor, în principal datorită faptului că locatarii nu au avut fondurile necesare, motiv pentru care s-a sistat furnizarea agentului termic pentru 8 scări de blocuri;

► furtul de apă din instalațiile de distribuție;

► gradul scăzut de încasare al contravalorii energiei termice de la populație, datorat în cea mai mare parte nivelului foarte scăzut al veniturilor consumatorilor și, totodată, mentalității defectuoase a acestora, privind plata corectă și la timp a serviciilor prestate.

Proiecte în lucru și termene de finalizare

Intrucât nu sunt alocate fondurile necesare, nu există proiecte în lucru privind îmbunătățirea stării sistemului de producere, distribuție și furnizare a energiei termice. În consecință, starea rețelelor tremice continuă să se degradeze.

Prin personalul propriu, până la începerea noului sezon de furnizare, se efectuează în limita resurselor financiare reduse, reparații minimale ale conductelor, armăturilor, verificarea aparaturii de măsură, verificarea instalațiilor de producere a energiei termice, precum și lucrări de întreținere a clădirilor, a spațiilor de producție, administrative și de asigurare a securității acestora.

Soluții, propuneri de proiecte pentru perioada 2014 - 2023

Soluția ideală este fragmentarea sitemului în 3 zone mai mici de furnizare, respectiv: Zona 100; Zona 200; Zona „B”- uri și Poliția Municipală.

În fiecare dintre cele 3 zone s-ar putea monta câte o centrală termică modernă, complet automatizată, cu o putere termică cu mult mai mică decât cea actuală, adaptată numărului de consumatori deserviți, cu o rețea proprie de distribuție restructurată, redimensionată, având o lungime mult mai mică, construită din conducte preizolate.

Totodata, este imperios necesară găsirea unor soluții financiare privind repararea instalațiilor termice din subsolurile blocurilor, precum și izolarea termică (anveloparea) a acestora. Avantajele acestei solutii sunt multiple:

► creșterea randamentului instalațiilor de producere a energiei termice;

► reducerea consumului de gaze naturale;

► reducerea consumului de energie electrică;

► reducerea volumului de apă de adaos;

► scăderea substanțială a pierderilor de energie termică și a pierderilor masive în rețelele de distribuție;

► diminuarea sumelor alocate populației ca ajutoare de încălzire de la bugetul local și de la bugetul de stat;

► diminuarea numărului personalului de deservire și de întreținere a sistemului;

► diminuarea valorii facturilor lunare emise consumatorilor.

I.2.5.3 ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE

Distribuţia de gaze naturale în municipiul Alexandria a luat fiinţă în anul 2005, dezvoltându-se continuu, în prezent lungimea reţelelor şi a branşamentelor atingând lungimea de 70 km.

Alimentarea cu gaze naturale a municipiului Alexandria este asigurată prin intermediul unei conducte de transport de înaltă presiune ramificată la Turnu Măgurele din conductele de transport 2 DN 500 mm (2 Ø 20”) Corbu – Turnu Măgurele. Conducta spre Alexandria are până la Furculeşti diametrul DN 500 mm (Ø 20”), iar după aceea DN 400 mm (Ø 16”). La Furculeşti se ramifică conducta de transport DN 300 mm (Ø 12”) spre Zimnicea.

Conducta de transport Furculeşti – Alexandria alimentează Staţia de reglare – măsurare – predare (SRMP) aflată în zona de sud - vest a municipiului, în apropierea fostei întreprinderi Rulmentul. În această SRMP are loc reducerea presiunii de la înaltă la medie şi apoi la redusă, de aici alimentându-se reţeaua de distribuţie amplasată pe străzile din Alexandria.

La ora actuală conductele de distribuţie aferente reţelei de gaze sunt amplasate pe aproape toate străzile din municipiu, fiind alimentaţi consumatorii din casele individuale, consumatorii din clădirile condominiale (în totalitate pentru prepararea hranei, iar cei debranşaţi de la termoficare pentru încălzire şi prepararea apei calde menajere), centralele termice de cvartal, precum şi centrala termică de zonă IAICA. De asemenea, sunt alimentaţi consumatorii industriali pentru încălzire, prepararea apei calde menajere şi utilizări tehnologice.

Nu sunt alimentaţi cu gaze naturale consumatorii aflaţi la intrarea dinspre Bucureşti, înainte de podul peste Vedea pe DN 6/ E 70. Consumatorii de aici folosesc pentru încălzire combustibilul lichid, GPL, energia electrică şi, într-o mai mică măsură, combustibilul solid.

Sistemul rectangular al străzilor din Municipiul Alexandria, precum şi lărgimea acestora permit o dimensionare şi o amplasare corectă a conductelor, cu respectarea adâncimii de pozare dar şi a distanţelor de siguranţă faţă de celelalte reţele.

Cea mai importantă disfuncţionalitate care se manifestă constă în faptul că, în cazul conductelor amplasate aparent pe pereţii blocurilor, în momentul izolării termice a faţadelor şi al îngroşării zidurilor cu circa 10 cm polistiren, este necesară lăsarea unui şliţ în izolaţia de polistiren cu lucrările aferente de protecţie a secţiunii izolaţiei termice şi cu un eventual risc de apariţie a condensului în zona neizolată.

I.2.5.4 ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ

Municipiul Alexandria este alimentat cu energie electrică din Sistemul Energetic Național prin intemediul a trei stații de transformare de 110 / 20 kV având puteri instalate în transformatoare după cum urmează:

-stația Măgura (2 x 25 MVA);

-stația Vedea (1 x 16 MVA + 1 x 25 MVA);

-stația Alexandria (1 x 10MVA și 1 x 25 KVA).

La acestea se adaugă stația de racord adânc 100/6kVSRA KOYO (2x25 MVA proprietate consumator) prin care se alimentează fabrica de rulmenți, cel mai mare consumator de energie de pe raza municipiului.

Rețeaua de distribuție de medie tensiune din municipiul Alexandria însumează 119.16 km din care 99.66 km în cablu subteran 20kV și 19.49 km linie electrică aeriană.

Liniile de medie tensiune (LES 20kV și LEA 20kV) destinate alimentării preponderent a consumatorilor casnici și mici agenți economici din sfera comerțului și serviciilor sunt:

LES 20 kV, Alexandria 1 - stația Măgura;

LES 20 kV, Alexandria 2 – stația Măgura;

LEA 20 kV, Alexandria 3 – stația Măgura;

LES 20 kV, Alexandria 4 – stația Măgura;

LES 20 kV, Alexandria 5 – stația Măgura;

LES 20 kV, Peco – stația Alexandria;

LEA 20 kV, Spital – stația Alexandria;

LES 20 kV, Oraș, – stația Vedea.

În afara acestora mai sunt 9 linii de medie tensiune care alimentează preponderent consumatori de tip industrial, din care două sunt de tip aerian și 7 subterane, toate alimentate din stația Vedea:

LES 20 kV, IAICA – stația Vedea;

LES 20 kV, Filatură – stația Vedea;

LES 20 kV, Țesătorie – stația Vedea;

LES 20 kV, Abator carne – stația Vedea;

LES 20 kV, Abator Păsări – stația Vedea;

LES 20 kV, ICMT – stația Vedea;

LES 20 kV, Prefabricate – stația Vedea;

LEA20 kV, Zimnicea(partial), – stația Vedea;

LEA20 kV, Avicola Vitanesti(partial), – stația Magura.

Rețeaua de medie tensiune alimentează la 20 kV trei puncte de alimentare (PA), trei puncte de conexiuni (PC) și 106 posturi de transformare în cabina zidită (PTCZ) dintre care 7 sunt proprietate terți, 13 posturi de transformare modernizate în anvelopă de beton(PTAB), 10 posturi de transformare în anvelopă metalică (PTM) și 19 posturi de transformare aeriene PTA din care 14 sunt de tip abonat proprietate terți, iar 68 sunt destinate alimentării consumatorilor de tip industrial, consumatori casnici și mici consumatori de tip comercial și de prestări servicii.

Distribuția energiei electrice la joasă tensiune în municipiul Alexandria se realizează prin linii electrice aeriene 61.72 km (LEA 0,4kV) și 104,61 km linii electrice subterane (LES 0.4kV). Prin rețelele de joasă și medie tensiune se alimentează un număr total de 20.576 consumatori. Rețelele elctrice aeriene de joasă tensiune și branșamentele electrice care deservesc consumatorii de pe raza municipiului Alexandria au fost modernizate în totalitate. În 2015 au fost modernizate branșamentele electrice cu scoaterea grupului de măsură la limita de proprietate cu amplasarea acestora în FDCP-uri din zona blocurilor B 7, B 10 și B 11, Str. București. Pentru 2016 este prevăzut modernizarea postului de transformare și echipamentele aferente PTA 914 Alexandria, iar pentru anul 2018 este prevăzută modernizarea stației electrice 110/20kV Măgura(2x25MVA) stația electrică 110/20kV Vedea (1x16MVA + 1x25 MVA).

Consumul total anual al abonaților casnici și al micilor consumatori, agenți economici, este aproximativ 63.500 MWhde, iar pentru consumatorii industriali și de servicii publice consumul anual este de aproximativ 20.500MWh (fără consumul fabricii de rulmenți).

Principalii consumatori de energie ai municipiului Alexandria sunt:

a) unitățile de învățământ;

b) instituțiile de cultură și artă;

c) clădirile administrative;

d) obiective locale de sport și agrement;

e) spații locative;

f) unități medicale;

g) unități de asistență socială;

h) ateliere de întreținere și producție, servicii;

i) sistemul de iluminat public.

Reducerea costurilor de energie poate proveni din eficientizarea energetică, dar și din modernizarea sau schimbarea surselor tradiționale de energie consumată și posibilitatea de cuplare la surse alternative. Aceste deziderate se pot îndeplini prin implementarea unor programe de eficientizare energetică în cazul consumatorilor aflaţi în subordinea municipiului Alexandria, ceea ce ar conduce la înregistrarea unei creşteri semnificative a randamentului acestor consumatori concomitent cu reducerea consumului de energie, fără reducerea confortului consumatorilor.

I.2.5.5 REȚEAUA DE ILUMINAT PUBLIC

Rețeaua de iluminat public totalizează 107 km din care 34 km rețea subterană și 73 km rețea supraterană. Toate arterele de circulație au prevazute instalații de iluminat public. Se utilizează lămpi cu vapori de mercur sau sodiu amplasate pe stâlpi de beton.

Rețeaua de iluminat public în municipiul Alexandria a beneficiat de o amplă modernizare în cadrul Planului Integrat de Dezvoltare Urbană a Municipiului Alexandria, proiect finanțat prin Programul Operațional Regional 2007 – 2013, Axa prioritara 1 – sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor – poli urbani de creștere, Domeniul major de interventie 1.1 – Planuri integrate de dezvoltare urbană, sub-domeniul: centre urbane. Valoarea proiectului a fost de aproximativ 23 miliarde lei, iar durata de implementare a fost de 25 luni, respectiv perioada 24.08.2010 – 24.09.2012.

Obiectivele acestui proiect au constat în:

► extinderea iluminatului public în municipiul Alexandria în scopul creșterii siguranței și confortului cetățenilor, înlocuirea corpurilor uzate cu unele eficiente energetic care să aducă economii la bugetul local și să contribuie în același timp la protejarea mediului;

► modernizarea sistemului de semaforizare;

► supravegherea zonelor publice ale municipiului Alexandria;

► integrarea acestor sisteme într-un Centru Unic de Control și Monitorizare.

Extinderea iluminatului public stradal a fost realizată pe străzile: Șos. Turnu Magurele, Str. Mircea cel Bătrân, Str. Dunării, Str. Mesteșugarilor, Str. Dr. Stanca, Str. 1 Decembrie, Str. Frații Golești, Str. Tudor Vladimirescu, Str. Victoriei, Str. Ghica, Str. Cuza Vodă, Str. București,str. Dr. Stanca, Str. Ion Creangă, Str. Zona Bloc 400, Str. Zona Bloc L11, Str. Zona Bloc M4, Str. Av. Alexandru Colfescu, Str. Constantin Brancoveanu.

Au fost înlocuite corpurile de iluminat existente, uzate moral și fizic corespunzătoare tronsoanelor:

►Str. Dunării / Str. Dr. Stanca – Str. 1 Decembrie;

► Str. Dunării / Frații Golești – Mesteșugarilor;

► Str. Dunării / București – Frații Golești;

► Str. Dunării / 1 Decembrie - Tudor Vladimirescu;

► Str. Dunării / Tudor Vladimirescu – București;

► București / Victoriei – ieșire București;

► București / Ghica – Victoriei;

► București / Dunării - Cuza Vodă;

► București / Cuza Vodă – Ghica.

De asemeni, a fost realizată infrastructura pentru fibră optică subterană pe tronsonul Str. Dunării – Str. București pentru rețeaua de comunicații utilizată de sistemul de management al traficului și televiziunii cu circuit închis și sistemul de telemanagement al iluminatului public stradal.

Un alt proiect implementat a fost cel referitor la sistemul de alimentare cu energie solară a centrului de control din Alexandria care a avut ca scop și, totdodată, beneficii:

► reducerea costurilor și a consumului de energie clasică pentru centrul de comandă;

► creșterea randamentului și a productivității prin reducerea dependenței de operatorul clasic de energie;

► protejarea mediului și reducerea emisiilor poluante utilizând surse alternative de energie.

Resurse:

► putere instalată: 25 kW;

► consum estimat de energie electrică a dispeceratului: cca 15kW;

► panouri instalate pe structură metalică: 102 buc;

► bateria de acumulatori: 24 buc;

► ansamblul de invertoare care transformă energia din bateria de acumulatori în energie trifazată 3x400/230V, 50 Hz care alimentează tabloul electric al dispeceratului.

A fost realizată alimentarea cu energie solară a tuturor stâlpilor de iluminat public din Parcul Catedrala.

În prezent proiectul Extinderea rețelei de iluminat public prin pozarea subterană în zona Pod Vedea – Șiseaua de centură și alimentarea cu energie electrică semnal de intrare în municipiul Alexandria a fost finalizat in martie 2016 iar proiectul Amenjarea peisagistică parc pădurea Vedea este in derulare, finalizarea acestuia fiind in iunie 2017.

Serviciul de iluminat public al municipiului este delegat către ADP Alexandria prin contract de delegare a gestiunii (delegare directă) HCL 134/2006.

Serviciul este asigurat pe tot teritoriul municipiului şi constă în principal în întreţinerea şi reparaţia reţelelor existente pentru următoarele tipuri de iluminat:

► Iluminat stradal-rutier;

► Iluminat stradal pietonal;

► Iluminat arhitectural;

► Iluminat ornamental;

► Iluminat ornamental- festiv;

Sistemul de iluminat public se realizează prin intermediul unui ansamblu tehnologic şi funcţional alcătuit din construcţii, instalaţii şi echipamente specifice cum ar fi:

► Puncte de aprindere;

► Cutii de distribuţie;

► Cutii de trecere;

► Linii electrice de joasă tensiune subterane sau aeriene;

► Fundaţii, stâlpi, instalaţii de legare la pământ;

► Console;

► Corpuri de iluminat;

► Accesorii, conductoare, izolatoare, cleme, armături;

► Echipamente de comandă, automatizare şi măsurare.

Sistemul de iluminat public al municipiului Alexandria cuprinde atât reţele aflate în proprietatea Consiliului Local, administrate de Serviciul de iluminat din cadrul ADP Alexandria, cât şi reţele proprietatea CEZ Distribuţie aflate în folosinţă gratuită pentru Consiliul Local.

În tabelul 46. este prezentată infrastructura de iluminat public a municipiului:

Tabel 48. – Evidenţă corpuri de iluminat

Evidenţa corpuri de iluminat	Număr	UM
Corpuri de iluminat ADP Alexandria	1.767	[buc]
Corpuri de iluminat montate pe stalpi CEZ	1.115	[buc]
Total	2.882	[buc]

Sursa: Extras din Programul de îmbunătăţire a eficienţei energetice

„În figura 7 este prezentată distribuţia stâlpilor de iluminat în funcţie de proprietar. Se observă că 61% din corpurile de iluminat sunt montate pe stâlpi ai CEZ (furnizorul de energie electrică regional), iar 39% pe stâlpii ADP Alexandria.

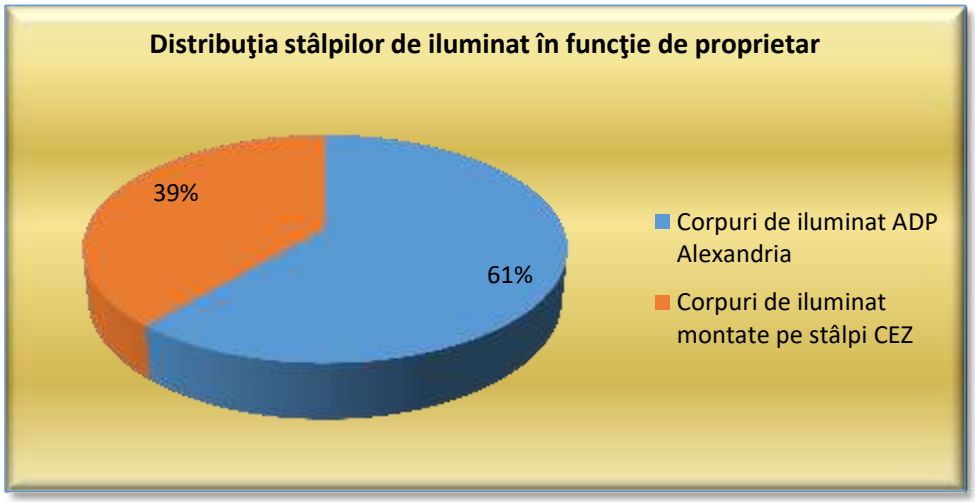

Figura 7.- Distribuţia stâlpilor de iluminat

Sursa : Extras din Programul de îmbunătăţire a eficienţei energetice

Pentru cei 2.882 stâlpi de iluminat sunt folosite 5 tipuri de becuri, prezentate în tabelul următor atât ca număr, cât şi ca putere. Suplimentar stâlpilor de iluminat mai există 20 de becuri folosite pentru semafoarele electrice din oraş şi pentru alte infrastructuri - fântâni, platou Casa Cultură, etc.

Tabel 49. – Tipuri becuri folosite

Tipuri de becuri folosite	Putere [W]	Numar
HPLN (mercur)	125	1.130
	250	80
Total HPLN (mercur)		1.410
Bec economic	23	483
Bec corpuri ornamentale	7	300
SON-T (sodiu)	*70*	*114*
	100	*240*
	150	*462*
	250	*45*
Total SON-T Sodiu		**861**
Proiectoare Padurea Vedea	100	36
TOTAL		**2.890**
Alte infrastructuri		
Semafoare electrice		13
Tensiune permanenta (fantani, platou casa cultura, Finante, Padurea Vedea)		7

Sursa : Extras din Programul de îmbunătăţire a eficienţei energetice

Se poate observa, aşadar, că sunt 6 tipuri de becuri folosite (exceptând cele aferente semafoarelor sau celor de tensiune permanentă). Dintre aceste tipuri, două categorii aparte – SON-T (sodiu) care la rândul lor împărţite în 4 categorii, în funcţie de consum, acesta fiind între 70 şi 250 W şi HPLN (Mercur) împărţite în două categorii 125 şi 250 W.

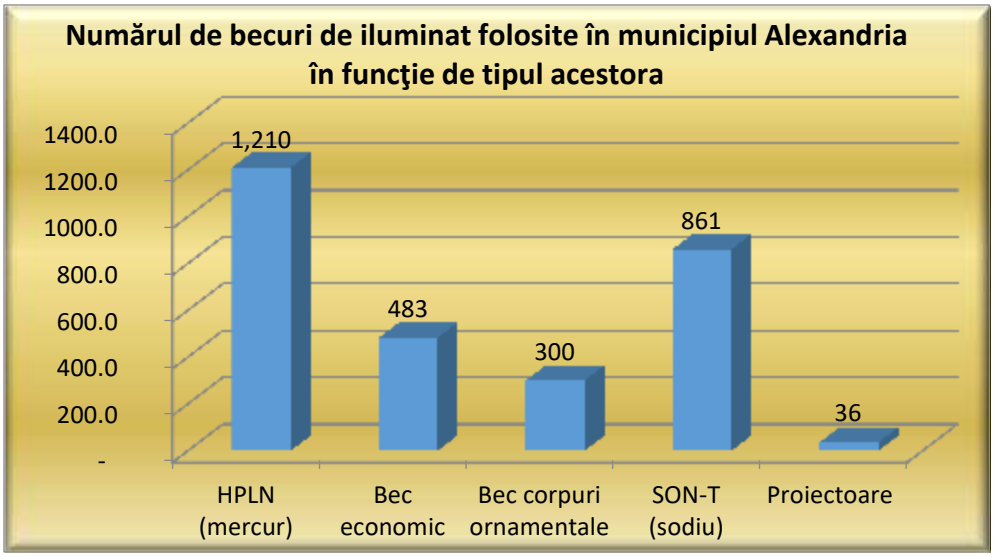

Figura 8.- Numărul de becuri de iluminat în funcţie de tipul acestora

Sursa : Extras din Programul de îmbunătăţire a eficienţei energetice

În figura 9 este prezentat consumul de energie electrică generat de fiecare tip de corpuri de iluminat existente în Municipiul Alexandria. Se observă că cele mai mari cantităţi de energie consumată este generată de corpurile cel mai frecvent întâlnite - cele de tip SONT şi HPLN.

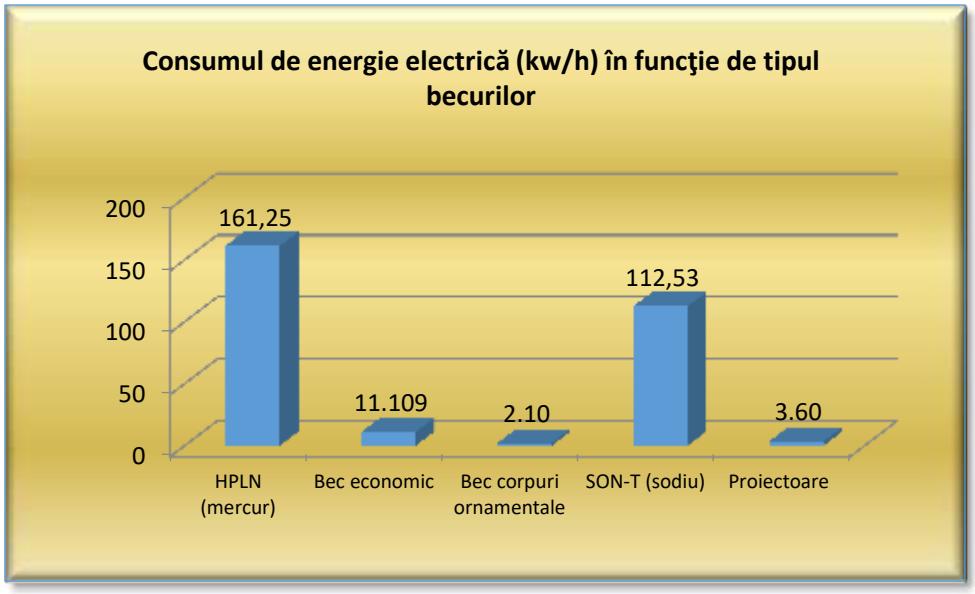

Figura 9 - Numărul de becuri de iluminat în funcţie de tipul acestora

Sursa : Extras din Programul de îmbunătăţire a eficienţei energetice

În figura 10 este prezentată eficienţa corpurilor de iluminat raportată la numărul de becuri, după tipul acestora. Se poate observa că cele mai eficiente corpuri de iluminat sunt becurile ornamentale, care însă nu sunt o soluţie pentru iluminatul public, urmate de becurile economice, care au o medie de 23 w/bec. În cealaltă extremă, becurile clasice de tip SON-T şi HPLN au eficienţa cea mai scăzută, de peste 5 ori mai mare decât cele economice.

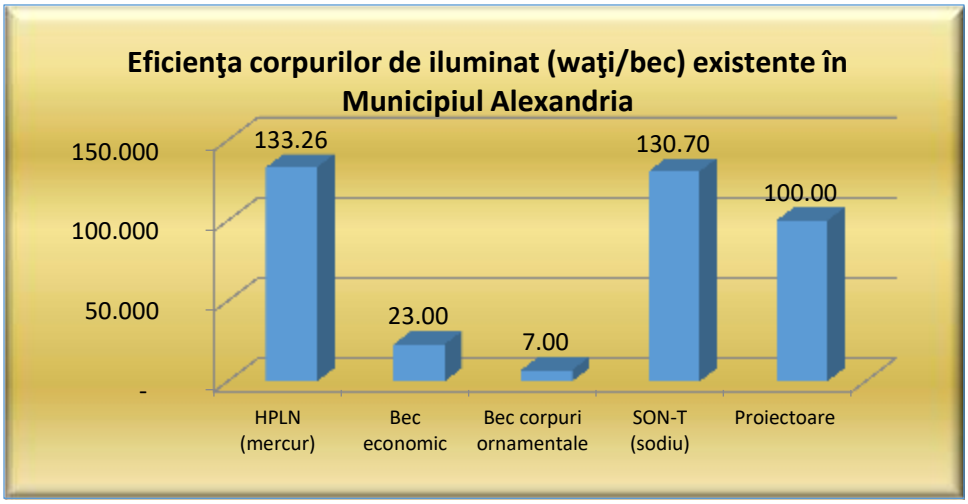

Figura 10 .- Eficienţa corpurilor de iluminat

Sursa : Extras din Programul de îmbunătăţire a eficienţei energetice

În tabelul 48 sunt prezentate tehnologiile de iluminat public pentru mai multe tipuri de corpuri de iluminat. Se poate observa faptul că corpurile de iluminat deţinute de Municipiul Alexandria (marcate cu culoare distinctă) au o eficienţă redusă, timp de aprindere ridicat şi putere mică.

Tabel 50 – Tehnologii de iluminat public

Tehnologie de iluminat	**Durată de viață [ore]**	**lum/W**	**Temperatura culorii [K]**	**Timp de aprindere [min]**	**Observații**
Lămpi cu incandescență	1.000-5.000	11-15	2.800	instantaneu	lămpi foarte ineficiente, durată de viață foarte scurtă

Lămpi cu vapori de mercur	12.000-24.000	13-48	4.000	până la 15'	lămpi ineficiente; emit radiații UV, contin mercur
Lămpi vapori de sodiu de înaltă tensiune	12.000-24.000	45-130	2.000	până la 15'	lămpi puțin eficiente; conțin mercur și plumb; emit lumină galbenă
Lămpi vapori de sodiu de joasă tensiune	10.000-18.000	80-180	1.800	până la 15'	lămpi puțin eficiente; conțin mercur și plumb; emit lumină galbenă
Lămpi fluorescente	10.000-20.000	60-100	2.700-6.200	până la 15'	emit radiații UV, contin mercur, predispuse la spargerea balonului, lumină nedirecțională
Lămpi florescente compacte	12.000-20.000	50-72	2.700-6.200	până la 15'	durată de viată redusă; intensitate scăzută a luminii în anotimpul rece, conțin mercur
Lămpi cu inductie	60.000-100.000	70-90	2.700-6.500	instantaneu	Cost de investitie ridicat; direcționalitate a luminii limitată; contin plumb; pot fi afectate de caldură
Iluminare LED	50.000-100.000	70-150	3.200-6.400	instantaneu	Cost de investiție relativ ridicat

Sursa : Extras din Programul de îmbunătăţire a eficienţei energetice

O concluzie ce se poate trage din prezentarea acestor grafice este faptul că în Municipiul Alexandria se poate realiza o economie importantă de consum energetic generat de iluminatul public prin schimbarea corpurilor existente cu becuri economice. În prezent, doar 483 becuri din

municipiu sunt becuri economice, o valoare ce reprezintă mai puţin de 10% din totalul corpurilor de iluminat existente (2.890 corpuri).

În tabelul 49 sunt prezentate investiţiile realizate în iluminatul public:

Tabel 51 – Investiţii 2016

Investitii 2016	Putere [W]	Număr
Pod Vedea- Sos Centura	70	64
Padurea Vedea	14	150

Sursa : Extras din Programul de îmbunătăţire a eficienţei energetice

La nivelul municipiului Alexandria, lungimile reţelelor de iluminat public sunt de 118 km, dintre care 78 km reţele supraterane şi 40 km reţele subterane. În figura 3.1.5. este prezentată distribuţia reţelelor în funcţie de tipul acestora:

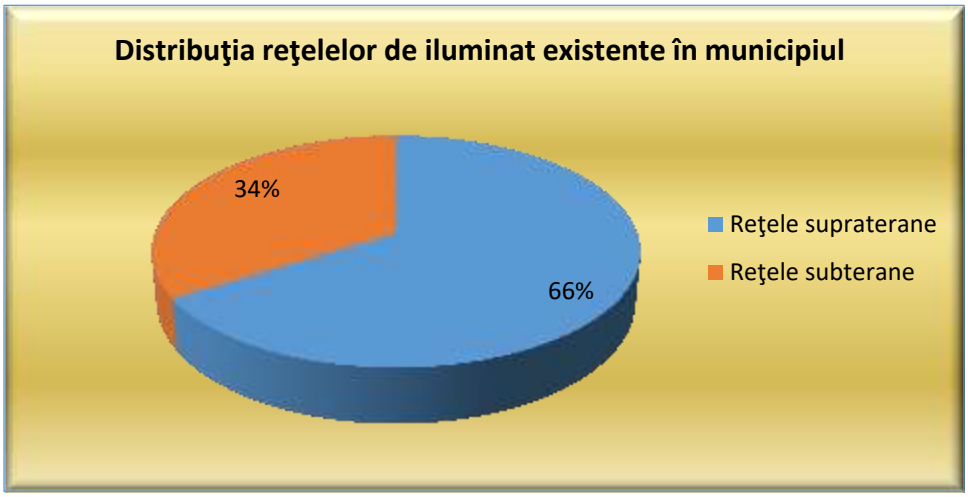

Figura 11.- Distribuţia reţelelor de iluminat în funcţie de tip

Sursa : Extras din Programul de îmbunătăţire a eficienţei energetice

Tabel 52. – Consum energie electrică

An / Indicator	2013	2014	Anul precedent anului curent (2016) 2015
Consum energie electrică (MWh/an)	1.438	1.286	1.341

Factură energie electrică (lei/an)	1.107.496	951.556	743.287

Sursa : Extras din Programul de îmbunătăţire a eficienţei energetice

NOTĂ : tabelul se va actualiza anual și va include valori din 2 ani precedenți

Pentru a se putea vizualiza mai bine, tabelul 51 (conform ghidului PIEE denumit tabelul 2) este prezentat şi sub forma grafică- figura 52

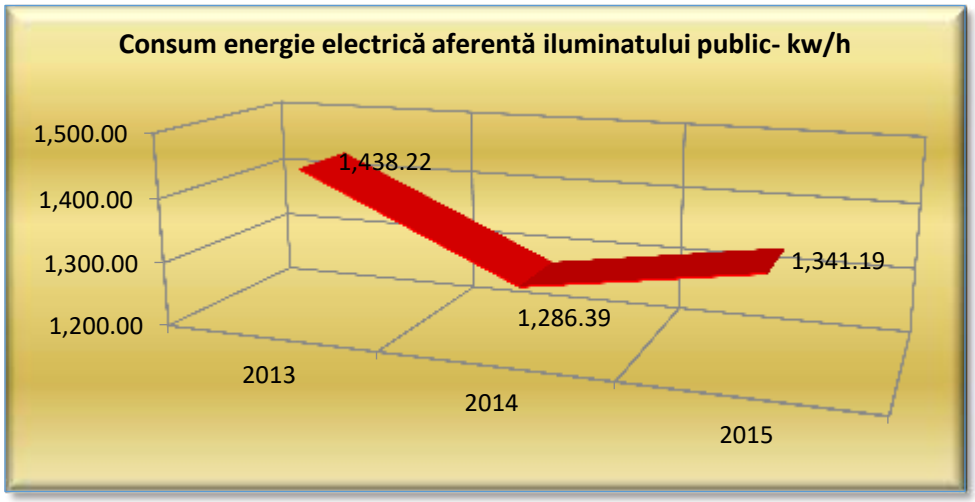

Figura .12.- Evoluţia consumului de energie

Sursa : Extras din Programul de îmbunătăţire a eficienţei energetice

I.2.5.6 SERVICIUL DE SALUBRITATE

Pe teritoriul municipiului Alexandria nu mai există nici o groapă de gunoi în funcțiune. Colectarea se face în cadrul proiectului județean "Sistem integrat al managementului deșeurilor în Teleorman", iar deșeurile ridicate se depozitează la groapa ecologică de la Mavrodin. Ridicarea deșeurilor menajere se realizează zilnic cu autocompactoare după un program bine stabilit.

Conform Strategiei locale privind funcționarea pe termen mediu și lung a serviciului de salubritate din Municipiul Alexandria pentru perioada 2015 – 2020, U.A.T. Municipiul Alexandria are calitatea de deţinător legal al deşeurilor municipale şi al deşeurilor similare, depozitate în recipientele amplasate în aria sa teritorială. De asemeni, conform Legii 99/2014 pentru modificarea şi completarea Legii serviciului de salubrizare a localităţilor nr. 101/2006,

are obligația să implementeze un sistem de colectare separată pe minimum 4 fracţii (hârtie, mase plastice, metale şi sticlă).

Având în vedere faptul că în Municipiul Alexandria nu este posibil din punct de vedere tehnic, economic, al protecţiei mediului, al sănătăţii populaţiei, implementarea unui sistem de colectare separată pe minimum 4 fracţii, autoritatea administraţiei publice locale a implementat un sistem de colectare separată a deşeurilor municipale pe 2 fracţii (umed şi uscat).

Astfel, deșeurile din Municipiul Alexandria sunt colectate selectiv de către operatorul de salubrizare, în sistem dual, fracția solidă (deșeuri reciclabile: hârtie, carton, ambalaje din PET, doze de aluminiu etc.) și fracția biodegradabilă (umedă) colectată separat, reprezentând categoria deșeurilor menajere. Deșeurile colectate sunt transportate și predate Depozitului Ecologic Mavrodin.

În sprijinul serviciului de salubritatea și pentru a reglementa activitatea acestuia au fost aprobate următoarele HCL-uri:

HCL nr. 132/31.05.2011 privind aprobarea unor amplasamente pentru depozitarea deșeurilor rezultate din construcții;

HCL nr. 347/25.11.2015 privind aprobarea unui amplasament din municipiul Alexandria pentru depozitarea temporară a deșeurilor vegetale;

HCL 133/31.05.2016 privind aprobarea unor amplasamente pentru depozitarea deșeurilor provenite de la animale.

Deșeurile municipale generate pe teritoriul U.A.T. Municipiul Alexandria vor fi gestionate conform programului integrat de gestiune a deşeurilor aprobat a nivelul judeţului Teleorman.

Depozitul ecologic de deşeuri cuprinde următoarele:

-stațatie de sortare deșeuri reciclabile;

-stație compost;

-sistem captare și valorificare a gazului de depozit,

-sistem colectare levigabil,

-depozit ecologic.

Gestionarea deşeurilor cuprinde toate activităţile de colectare, reciclare, transport, tratare, valorificare şi eliminare a deşeurilor.

Responsabilitatea pentru activităţile de gestionare a deşeurilor revine generatorilor

acestora, în conformitate cu principiul „poluatorul plăteşte” sau după caz, producătorilor, în conformitate cu principiul „responsabilitatea producătorului”.

Deşeurile municipale cuprind:

-deşeuri menajere şi asimilabile din comerţ, industrie şi instituţii;

-deşeuri stradale;

-deşeuri provenite din grădini, parcuri şi spaţii verzi;

-deşeuri din pieţe;

-deşeuri voluminoase.

Generarea deşeurilor este influenţată de o serie de factori. Cei mai importanţi factori în Municipiul Alexandria sunt:

-evoluţia populaţiei;

-nivelul de dezvoltare economică şi socială;

-gradul de dezvoltare al industriei;

-comportamentul consumatorului (rata şomajului, nivelul de educaţie etc.);

-procentul de valorificare a fracţiunilor separate de deşeuri.

Anual, operatorul de salubritate, gestionează aproximativ 15.000 to deșeuri, din care deșeurile uscate sunt în medie între 300 – 500 to / an.

Tot în strategie este evidențiat faptul că există o tendință de scădere a cantităților de deșeuri reciclabile colectate la nivelul teritoriului, cauzele acestui fenomen constând în scăderea numărului de locuitori, scăderea consumului populației, diminuarea activităților economice, schimbarea unor obiceiuri în modul de viață al locuitorilor.

Deșeurile de Echipamente Electrice și Electronice sunt preluate de către Asociația Română pentru Reciclare ROREC prin contractul de asociere nr. 12412 din 17.06.2010, desfășurând periodic campanii de colectare DEEE-uri în municipiul Alexandria. Media cantității de DEEE-uri colectată la nivelul teritoriului în perioada 2011 – 2014 este de 4,95 to /an.

Strategia propune ca și soluții pentru realizarea unui sistem eficient de salubritate menajeră și management integrat al deșeurilor în Municipiul Alexandria următoarele:

► colectarea și sortarea deșeurilor

Conform Legii 211/15.11.2011 Autorităţile administraţiei publice locale răspund de organizarea colectării deşeurilor municipale şi au obligaţia organizării colectării separate a deşeurilor pe mai multe fracţii:

- fracţia umedă conţinând deşeurile menajere obişnuite (resturi alimentare sau cele rezultate din producerea hranei zilnice);
- fracția uscată conținând deșeurile din categoria materialelor reciclabile (hârtie, sticlă, plastic, metal).

Se impune colectarea separată pe tipurile de deșeuri: hârtie, metal, plastic și sticlă, iar până în anul 2025 trebuie să atingă un nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minimum 50 % din masa totală a cantităților de deșeuri, cum ar fi hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deșeurile menajere.

Strategia privind colectarea și sortarea deșurilor în Municipiul Alexandria va fi corelată cu atingerea ţintelor de reciclare pe fiecare tip de deșeu.

► activități complementare de recuperare / reciclare și de reducere a materiilor biodegradabile

Managementul integrat al deşeurilor presupune folosirea unor metode de colectare, valorificare, tratare şi neutralizare a deşeurilor cu impact cât mai redus asupra mediului înconjurător. Responsabilitatea pentru adoptarea unui sistem eficient de gestiune integrată a deşeurilor prin colectare separată, recuperare, neutralizare, incinerare şi depozitare finală, revine autorităților administrației locale.

Conform Legii nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor, Primaria Municipiului Alexandria și Consiliul Local Alexandria, asigură implementarea la nivel local a obligaţiilor privind gestionarea deşeurilor asumate prin Tratatul de aderare a României la U.E., şi *„asigură şi răspund pentru colectarea separată, transportul, neutralizarea, valorificarea şi eliminarea finală a deşeurilor, inclusiv a deşeurilor menajere periculoase, potrivit prevederilor legale în vigoare”.*

Soluţiile de recuperare / reciclare şi de reducere a materiilor biodegradabile trimise spre eliminare finală, disponibile la acest moment, sunt:

-compostarea (degradare aerobă) cu producere de compost utilizabil;

-fermentarea (digestia) anaerobă cu producere de biogaz;

-tratarea termică;

-tratarea mecanobiologică (degradare aerobă) cu producere de deşeuri

stabilizate, depozitabile.

Primaria Municipiului Alexandria va lua următoarele măsuri:

- să generalizeze sistemul de compostare a deşeurilor din spatiile verzi;
- să identifice şi să implementeze măsuri pentru redirecţionarea de la depozitare a deşeurilor alimentare;
- să deruleze campanii de informare şi sensibilizare direcţionate către cetățenii din Municipiul Alexandria privind conştientizarea metodelor şi opţiunile de tratare a deşeurilor;
- să intensifice colectarea separată a deşeurilor organice şi nu numai;
- să susţină dezvoltarea unor instalaţii de digestie anaerobă, tratare mecanobiologică (degradare aerobă) şi separarea fracţiei uşoare, urmată de valorificarea ei prin coincinerare sau în incineratoare care îndeplinesc condiţiile de eficienţă energetică.